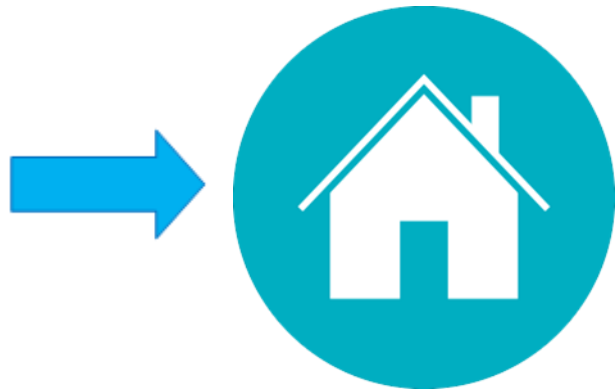

Onderzoeksrapport

Samen werken naar huis!

2016-2017
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Karijn Jurriens en Amy van der Mark

*Behandeling en ondersteuning bij
wonen, werken, leren en vrije tijd*

Onderzoeksrapport: Samen werken naar huis!

Auteurs

Karijn Jurriens en Amy van der Mark

Opdrachtgever

Frans Peters (Clusterleider)

Praktijkbegeleider

Frans Peters

Begeleider HAN

Bea Jonker

Eerste beoordelaar

Susanne van Capelleveen

Tweede beoordelaar

Bea Jonker

Adres Leefgroep Gildekamp

Gildekamp 1161
6545 LG Nijmegen

Adres HAN

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
Kapittelweg 33
6525 EN Nijmegen

Dit onderzoek is verricht ten behoeve van het studieonderdeel:
“Onderzoek & Innovatie” van de opleiding Pedagogiek.

Het voorwoord

Voor u ligt het onderzoeksrapport dat is uitgevoerd binnen leefgroep de Gildekamp, onderdeel van stichting Pluryn. Het onderzoek heeft zich gericht op de terugkeer naar huis vanaf de leefgroep.

Dit onderzoek is tot stand gekomen binnen het studie onderdeel 'Onderzoek en Innovatie' binnen de opleiding Pedagogiek aan de Hoge School van Arnhem en Nijmegen. Het onderzoek op de leefgroep de Gildekamp heeft plaatsgevonden in de periode september 2016 tot en met januari 2017.

Wij zijn Karijn Jurriens en Amy van der Mark, studenten van de opleiding pedagogiek aan de Hoge School van Arnhem en Nijmegen.

In het bijzonder willen wij graag onze opdrachtgever, en tevens praktijkbegeleider, Frans Peters bedanken voor zijn enthousiaste coaching dat heeft geresulteerd in de totstandkoming van het onderzoek.

Bea Jonker willen wij hierbij tevens bedanken voor de begeleiding vanuit school.

Tot slot willen wij alle respondenten, die deel hebben genomen aan het onderzoek, bedanken. Zonder deze medewerking zou dit onderzoeksrapport niet tot stand zijn gekomen.

Karijn Jurriens en Amy van der Mark

Januari 2017

Samenvatting

Achtergrond

Het verkregen signaal, vanuit het behandelteam van leefgroep de Gildekamp, is dat de terugkeer naar huis vanaf de leefgroep vaak moeizaam verloopt. Dit signaal is erkend door de groepsleiding. De opdrachtgever van dit onderzoek, Frans Peters, heeft Amy van der Mark en Karijn Jurriens de opdracht gegeven om onderzoek te doen naar een gelijkwaardige samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding, waardoor een terugplaatsing eerder mogelijk wordt. De groepsleiding wil een advies over hoe zij hier passend mee om kunnen gaan, om het behandelproduct meer kracht bij te zetten. Hiervoor is het van belang dat er zicht komt op de huidige situatie en de behoeften vanuit verschillende perspectieven. Tot slot is het voor leefgroep de Gildekamp van belang dat het advies past bij de werkwijze van de leefgroep en binnen financiële kaders van Pluryn valt.

Doel- en vraagstelling

Doelstelling: Op 1 juni 2017 is er kennis en inzicht bij de medewerkers van leefgroep de Gildekamp, over hoe er een adequate samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding uitgevoerd kan worden. Zodat de behandelperiode voordat een cliënt terug keert naar huis verkort kan worden.

Vraagstelling: Hoe kan de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp zo gelijkwaardig mogelijk samenwerken met de ouders/opvoeders van de cliënten gedurende de behandeling, waardoor de ouders/opvoeders van de cliënt zo ver mogelijk verantwoordelijkheid leren dragen voor de terugkeer naar huis?

Methode van onderzoek

Middels een kwalitatief onderzoek is er antwoord verkregen op de onderzoeksvraag. In totaal zijn er 9 individuele interviews afgenomen, 28 enquêtes en 6 schaalmetingen. Hierbij is informatie verworven over de huidige situatie en de behoeften die de participanten hebben, ten aanzien van een samenwerking die de terugkeer richting huis ondersteunt.

Voor dit onderzoek is vanuit de volgende perspectieven informatie verworven:

- De gedragswetenschapper;
- De maatschappelijk werkster;
- 8 persoonlijk begeleiders;
- 2 begeleiders;
- 6 ouders/opvoeders van jongeren die verblijven op leefgroep de Gildekamp;
- 8 jongeren die verblijven op leefgroep de Gildekamp;
- 1 jongere die momenteel werkt aan het traject richting terugplaatsing;
- 2 ouders/verzorgers waar het kind weer thuis woont na een verblijf op leefgroep de Gildekamp.

Resultaten

Naar aanleiding van de dataverzameling kan geconcludeerd worden dat de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp de competenties hebben, welke een gelijkwaardige samenwerking kunnen onderhouden met de ouders/opvoeders van de cliënten. Hoe de groepsleiding hier mee omgaat is wisselend. De bekende (wetenschappelijke) literatuur sluit over het algemeen aan bij

de resultaten vanuit de medewerkers van de leefgroep. De behoeften van de ouders/opvoeders en de jongeren zijn voornamelijk gericht op concrete acties zoals; op de hoogte gesteld worden, meegenomen worden in beslissingen, goede communicatie en duidelijke afspraken. De koppeling tussen de theoretische kennis en de uitvoering in de praktijk is niet altijd zichtbaar in het dagelijks handelen van de groepsleiding. Werkdruk en het ontbreken van hulpmiddelen ligt hieraan ten grondslag volgens diverse participanten.

Conclusie

Om ervoor te zorgen dat de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp zo gelijkwaardig mogelijk samenwerkt met de ouders/opvoeders van de cliënten gedurende de gehele behandeling, zijn de volgende behoeften uitgesproken:

- Er wordt gewerkt aan een samenwerkingsrelatie tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding vanaf de intakefase.
- De intakefase wordt ingedeeld in drie gesprekken; een kennismakingsgesprek waarbij het doel is om de ouders/opvoeders en hun kind welkom te heten, het praktische gesprek voor informatie die van belang is voor de dagelijkse opvoedverantwoordelijkheden en het perspectief gesprek, welke plaats vindt na drie maanden observatie en kennismaking.
- De ouders/opvoeders willen zich tijdens de gehele behandeling van hun kind gehoord voelen.
- In het contact met de ouders/opvoeders neemt de groepsleiding een neutrale houding aan, waarbij ze transparant en kritisch zijn.
- Er vinden frequent gesprekken plaats tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding.
- Tijdens de gesprekken tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding worden de verwachtingen en verantwoordelijkheden wederzijds uitgesproken.
- Er wordt continu gewaarborgd dat betrokken medewerkers handelen vanuit hun eigen functieomschrijving, waar nodig wordt er gebruikt van het aanvullende product; Gezins- en woonbehandeling.

Inhoudsopgave

H1. De inleiding.....	9
1.1. De context van de praktijkinstelling	9
1.2. De aanleiding van het praktijkonderzoek.....	10
1.3. De opdracht vanuit de opdrachtgever	10
1.4. De leeswijzer	10
H2. De probleemanalyse.....	10
2.1. De analyse van het probleem in de praktijk	11
2.1.1. De uiting van het probleem	11
2.1.2. Eerder ondernomen acties	13
2.1.3. De recent ondernomen acties	14
2.1.4. De beoogde situatie	15
2.1.5. De conclusie vanuit de praktijk	15
2.2. De analyse van het probleem in de literatuur	16
2.2.1. Ouderlijke verantwoordelijkheden	16
2.2.2. De samenwerking met ouders.....	18
2.2.3. Welke behoeften hebben de jongeren?.....	20
2.2.4. Het gezinssysteem van het kind.....	21
2.2.5. De conclusie vanuit de literatuur	22
2.3. De probleemstelling	23
2.3.1. Doelstelling	23
2.3.2. Definitieve vraagstelling	23
2.3.3. Deelvragen.....	23
2.3.4. Definiëring van de centrale begrippen	23
H3. De methode van onderzoek.....	24
3.1. De onderzoeksbenadering	24
3.1.1. Kwalitatief/kwantitatief onderzoek	26
3.1.2. Methode van onderzoek.....	26
3.2. Participanten	27
3.2.1. Werven van participanten.....	27
3.2.2. Respons.....	27
3.3. De procedure van het onderzoek.....	28

3.4. De meetinstrumenten.....	29
3.5. De data analyse	30
3.6. Betrouwbaarheid en validiteit	31
H4. De resultaten.	31
4.1. De resultaten voor beantwoording van deelvraag 1.	31
4.2. De resultaten voor beantwoording van deelvraag 2.	33
4.3. De resultaten voor beantwoording van deelvraag 3.	34
4.4. De resultaten voor beantwoording van deelvraag 4.	36
4.5. De resultaten voor beantwoording van deelvraag 5.	38
4.6. De resultaten voor beantwoording van deelvraag 6.	40
H5. De conclusies en discussies.....	42
5.1. De beantwoording van deelvraag 1.....	42
5.2. De beantwoording van deelvraag 2.....	43
5.3. De beantwoording van deelvraag 3.....	43
5.4. De beantwoording van deelvraag 4.....	44
5.5. De beantwoording van deelvraag 5.....	45
5.6. De beantwoording van deelvraag 6.....	45
5.7. De conclusie.....	47
5.8. De discussie.....	48
5.8.1. Betrouwbaarheid en validiteit.	48
5.8.2. De afbakening en generaliseerbaarheid van het onderzoek.	48
5.8.3. Suggesties voor vervolg onderzoek.....	49
5.9. De aanbevelingen.	49
Literatuur.....	51
Bijlagen.....	54
Bijlage I; Begrippenlijst	55
Bijlage II; Samenwerkingscontract.	56
Bijlage III; Tijdsplanning	58
Bijlage V; De interviewleidraden.	62
Bijlage VI; Volledige resultaten van de enquête van de medewerkers deelvraag 1t/m 3.....	66
Bijlage XI; Tekening K1, visualiserend interview.....	69
Bijlage XII; Tekening KH1, visualiserend interview.....	70
Bijlage XIII; Volledige resultaten enquête van de jongeren.....	71

Bijlage XIV; Volledig overzicht van de schaalmeting van de ouders/opvoeders.....	74
Bijlage XV; Volledig overzicht van de ouders/opvoeders van wie het kind een uitstroomtraject heeft gevolgd.	76
Bijlage XVI; Aantekening van de visualiserende gesprekken met de jongeren.	78

H1. De inleiding

In de inleiding staat beschreven in welke context ons onderzoek heeft plaatsgevonden met een beschrijving van de doelgroep. Daarnaast staat er weergegeven hoe dit onderzoek tot stand is gekomen en wat de onderzoeksvraag is. Aan het eind van hoofdstuk 1 treft u een leeswijzer voor het verdere onderzoek.

1.1. De context van de praktijkinstelling

Pluryn is een organisatie voor mensen met een licht verstandelijke beperking en/of complexe gedragsproblematiek. Er wordt ondersteuning geboden op de gebieden wonen, werken, leren, dagbesteding, vrije tijd en behandeling.

Missie:

Pluryn gaat uit van de eigen kracht en wens van de mens. In alle facetten van het dagelijks leven inspireert zij jongeren met complexe zorgvragen om zich maximaal te ontplooiën en volwaardig deel te nemen aan de maatschappij.

Visie:

Ieder mens heeft recht op gelijke kansen en mogelijkheden, ook mensen met een beperking of wanneer de problematiek complex is. Pluryn helpt bij het vergroten van kansen op een gelijkwaardige plek in de samenleving. Pluryn staat open voor iedereen met alle zorgvragen. Daarbij werkt Pluryn samen met anderen om duurzame resultaten te behalen.

Het individuele doel van de cliënt is leidend. De medewerkers van leefgroep de Gildekamp gaan tijdens hun begeleiding een respectvolle relatie aan met hun cliënten. Het vertrekpunt daarbij is dat een ieder zoveel mogelijk zelf vorm geeft aan zijn of haar leven.

Pluryn is dynamisch en innovatief en treedt zo nodig buiten gebaande paden. Pluryn gaat door waar anderen stoppen om kansen en mogelijkheden voor cliënten te benutten. Pluryn onderneemt daarin met durf, visie én toewijding (Pluryn, Z.D.).

Kernwaarden die hierbij beschreven staan zijn:

- Gelijkwaardigheid
- Participatie
- Innovatief
- Inspirerend

Leefgroep de Gildekamp is één van de 24 uren-behandelgroepen van Pluryn. Hier verblijven cliënten van 0 tot 18 jaar met een verstandelijke beperking en/of complexe gedragsproblematiek. Op de leefgroep verblijven maximaal 12 cliënten, zowel jongens als meisjes, midden in een woonwijk in een middelgrote stad in Nederland. De totale leefgroep beschikt over twee woonkamers en keukens waardoor de leefgroep te allen tijde te splitsen is in twee aparte leefgroepen. Dit is sinds eind september ook gehandhaafd (Pluryn, Z.D.). Hier bieden groepsleiders en persoonlijk begeleiders behandeling volgens de methodiek competentiegericht werken. De nadruk in deze methodiek ligt op een positieve benadering van cliënten waarbij aangesloten wordt op krachten, wensen en mogelijkheden van de jongeren. Het accent ligt op het aanleren van nieuw en gewenst gedrag (Slot & Spanjaard, 2012).

1.2. De aanleiding van het praktijkonderzoek

De aanleiding van dit onderzoek is voortgekomen uit een gesprek tussen Frans Peters en Karijn Jurriens. Karijn Jurriens is werkzaam op de afdeling Gezins- en woonbehandeling waarvan Frans Peters clusterleider is. Frans Peters gaf op dat moment aan dat leefgroep de Gildekamp de terugkeer van de cliënten vanuit de leefgroep richting huis probeert te implementeren in het behandeltraject. Hierbij hebben de gedragswetenschapper en de maatschappelijk werkster de wens om het gezinssysteem van de cliënt al bij aanvang van de behandeling meer bij de leefgroep te betrekken. Op deze manier ontvangen cliënten én het gezinssysteem meer adequate zorg wat de kans van slagen in het gezinssysteem zou vergroten.

1.3. De opdracht vanuit de opdrachtgever

De cliënten komen vaak vanuit een onveilige opvoedingssituatie op leefgroep de Gildekamp terecht. Hier ondergaan de kinderen een behandeling met als doel dat zij zo snel mogelijk (permanent) terugkeren naar huis. De onderzoeksvraag is: Hoe kunnen ouders/opvoeders structureel betrokken worden bij de behandeling?

1.4. De leeswijzer

Hoofdstuk 1 bestaat uit een inleiding welke een beeld schetst van de organisatie en het praktijkprobleem introduceert. In hoofdstuk 2 is de probleemanalyse uitgewerkt. In de probleemanalyse wordt de praktijksituatie nader bekeken. Door middel van een literatuuronderzoek worden effectieve interventies met betrekking tot vergelijkbare onderzoeken uitgewerkt. Dit vormt de basis om te komen tot een probleemstelling waarin de doelstelling, de vraagstelling en de deelvragen zijn geformuleerd. In hoofdstuk 3 wordt de methode van het onderzoek beschreven met daarin de onderzoeksbenadering, de participanten, de procedure van het onderzoek, de meetinstrumenten, de analyse en de betrouwbaarheid- en validiteitscijfers. In hoofdstuk 4 worden de resultaten per deelvraag gepresenteerd. De beantwoording van de onderzoeksvraag en deelvragen wordt verzorgd in hoofdstuk 5. Hier staan de conclusies van het onderzoek beschreven welke leidend zijn geweest voor de aanbevelingen.

In het verslag wordt met 'cliënt' het kind dat op leefgroep de Gildekamp verblijft bedoeld. Met 'kinderen' worden jeugdigen van nul tot twaalf jaar bedoeld, onder 'jongeren' verstaan we jeugdigen van twaalf tot achttien jaar. De term 'jeugdigen' omvat dus zowel kinderen als jongeren. Waar 'kinderen', 'jongeren' of 'jeugdigen' staat kan ook 'het kind', 'de jongere' of 'de jeugdige' worden gelezen, en omgekeerd (Richtlijnen Jeugdhulp, Z.D.). Hier is voor gekozen aangezien de ouders/opvoeders spreken over 'mijn kind', en niet over 'mijn cliënt'.

H2. De probleemanalyse

De literatuuranalyse bestaat uit vakliteratuur uit verschillende (wetenschappelijke) bronnen. Tijdens de praktijkanalyse zijn er vier verschillende betrokkenen van leefgroep de Gildekamp ondervraagd. Deze vier participanten zijn allen vanuit een ander perspectief betrokken bij de Gildekamp. Samen zorgt dit zowel bij de praktijk- als de literatuuranalyse voor brontriangulatie en verdieping in het praktijkprobleem, de organisatie en de verschillende perspectieven (Donk & Lanen, 2012).

Leefgroep de Gildekamp is sinds eind september gesplitst in twee aparte woongroepen. Op groep rood verblijven momenteel zeven cliënten: vijf jongens en twee meisjes. De jongeren

worden begeleid door vier persoonlijk begeleiders en een groepsleider. Er zijn vier kinderen die onder toezicht staan vanuit voogdij instelling William Schrikker Groep(WSG) en drie kinderen die vanuit vrijwillig kader op leefgroep de Gildekamp zijn geplaatst. Op groep paars verblijven momenteel zes cliënten: vijf jongens en een meisje. Deze jongeren worden tevens begeleid door vier persoonlijk begeleiders en een groepsleider. Op groep paars verblijven twee kinderen waar de WSG gezaghebbende van is, er zijn drie kinderen die onder toezicht staan vanuit voogdijinstelling WSG en er is een kind vanuit vrijwillig kader op de leefgroep geplaatst. Bij een OTS behouden de ouders/opvoeders het gezag over het kind. Wanneer er sprake is van een gezaghebbende vanuit een voogdij instelling, hebben de ouders/opvoeders geen gezag over het kind.

2.1. De analyse van het probleem in de praktijk

De informanten voor de praktijkanalyse zijn de maatschappelijk werkster, de clusterleider, een persoonlijk begeleider en de gedragswetenschapper. Tijdens de analyse onderscheiden we drie niveaus; micro, meso en macro niveau in relatie tot de vraag.

- *Op het microniveau staat de individuele cliënt of het cliëntsysteem en de realisatie van de doelen van het individuele plan centraal.*
- *Op het mesoniveau staan de behandelvormen, de modules, de doelgroepen of de instellingen centraal.*
- *Op het macroniveau gaat het om de jeugdzorg op het niveau van de sector als onderdeel van het stelsel van voorzieningen (van Yperen, 2003).*

2.1.1. De uiting van het probleem

Micro

Wanneer er een cliënt wordt aangemeld op leefgroep de Gildekamp worden er doelen opgesteld met daarbij behorende actiepunten. De doelen worden beschreven als ontwikkelingsstaken. Meestal is er één doel dat zich specifiek richt op de thuissituatie. In de eerste drie maanden wordt er een gezinsonderzoek uitgevoerd door de maatschappelijk werkster. Dit onderzoek richt zich op de actuele gezinssituatie, de krachten en aandachtspunten, de wensen, de hulpvraag en de doelen.

Opvallend is dat de ouders/opvoeders zich tijdens de plaatsing nog niet bewust zijn van, of niet betrokken worden bij het traject terug naar huis. Het ontbreken van richtlijnen met betrekking tot de start en de duur van dit traject ligt hieraan ten grondslag. Een andere opvallende zaak is dat de ouders/opvoeders aan het begin van de behandeling een periode geneigd zijn om de groepsleiding verantwoordelijk te maken voor het kind. De maatschappelijk werkster legt uit dat de groepsleiding in de beginfase inderdaad tijdelijk bepaalde opvoedtaken van de ouders/opvoeders overneemt, maar dat deze periode van tijdelijke aard moet zijn. Omdat het vaak om maatwerk gaat, is er over zowel de periode als het woord 'tijdelijk' op dit moment geen duidelijkheid te geven (S. Westen, persoonlijke mededeling, 20-09-2016). Tijdens de halfjaarlijkse gesprekken worden de ouders betrokken bij de individuele planbespreking en de voortgangsevaluatie van het kind.

Tevens worden er individuele afspraken gemaakt met de ouders/opvoeders rondom het contact met het kind. In de meeste gevallen is er een voogd bij betrokken die deze afspraken beheert. Met het beheren van de afspraken wordt bedoeld dat de afspraken met de ouders/opvoeders via de voogd lopen, omdat de ouders/opvoeders uit de ouderlijke macht zijn gezet. De contactmomenten tussen de ouders/opvoeders en hun kind zijn wisselend. Sommige ouders/opvoeders hebben dagelijks contact, anderen (bijna) niet. Een persoonlijk begeleider vertelt dat een maatregel die wordt uitgevoerd door een voogdij instelling het contact tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding bemoeilijkt. De besluitvorming ligt in deze gevallen bij de

voogdij instelling. De ouders/opvoeders hebben vaak de wens dit zelf te mogen doen. Vanuit de groepsleiding worden de ouders/opvoeders te allen tijde gezien als de ouder/opvoeder van het kind, ook wanneer er een maatregel is vanuit de voogdij instelling. Deze maatregel zou het eenvoudiger moeten maken voor de ouders/opvoeders. De ouders/opvoeders lijken dit niet altijd zo te ervaren, wat er voor zorgt dat het contact niet soepel verloopt. Wanneer er wordt gewerkt aan een terugplaatsing van een cliënt, wordt het verblijf thuis steeds frequenter. De groepsleiding probeert de ouders/opvoeders hierin te ondersteunen door vaker op huisbezoek te gaan en hier telefonisch contact over te onderhouden. Daarnaast wordt het product Gezins- en woonbehandeling vanuit Pluryn soms ingezet om de ouders/opvoeders te ondersteunen wanneer het kind wordt thuisgeplaatst. Er staat geen vast termijn beschreven voor het terugplaatsen naar huis, dit wordt per situatie bepaald (E. van Groningen, persoonlijke mededeling, 20-09-2016).

Meso

In het verleden was er vanwege de financiering van de begeleidingstrajecten geen stimulans om met de jeugdigen te werken richting de terugkeer naar huis. De jeugdigen verbleven tot hun achttiende levensjaar op de leefgroep. In de huidige maatschappij is het cijfer 5,5 voldoende voor ouderschap en wordt de vraag: 'Wat is goed genoeg?' regelmatig besproken onder de pedagogisch medewerkers. Deze overtuiging is ook binnen Pluryn overgenomen en heeft tot een andere manier van denken geleid. Sinds de invoering van transitie jeugdzorg is een ongeschreven regel dat de jeugdige zo spoedig mogelijk weer thuis moet wonen. Zowel de clusterleider als de gedragswetenschapper vertellen dat er tot op heden nog geen specifiek beleidsaanpak is bij Pluryn. De gedragswetenschapper vertelt dat bij de intake standaard iemand van de afdeling maatschappelijk werk aansluit, omdat zij vervolgens in de meeste gevallen het gezinsonderzoek uitvoert. Bij het intakegesprek wordt er benoemd dat het kind binnen leefgroep de Gildekamp wordt behandeld. Daarnaast is het voor de ouders/opvoeders mogelijk om specifieke hulpvragen te bespreken met de afdeling maatschappelijk werk.

Het behandeltraject verloopt op dit moment niet gestructureerd en is het sterk afhankelijk van de privéomstandigheden van de betrokkene. Ten eerste zijn er ouders/opvoeders die over meer financiële middelen beschikken, waardoor ze in staat zijn om vaker naar de groep te komen. Ten tweede zijn er de ouders/opvoeders die cognitief niet altijd in staat zijn een behandeltraject vanuit huis te ondersteunen/begrijpen. In de praktijk blijkt er een contrast te zijn tussen de medewerkers van leefgroep de Gildekamp en de ouders/opvoeders. Er wordt van de ouders/opvoeders verwacht voldoende mee te werken aan de behandeling, echter deze verwachtingen worden onvoldoende besproken. Dit contrast wordt sterker als het gaat om het uitvoeren van de adviezen en de specifieke wensen vanuit de ouders/opvoeders. De medewerkers blijken hier in de praktijk niet altijd voor open te staan.

Tijdens de uitstroomfase gaat er een medewerker van de groep regelmatig mee naar het huis van de cliënt. Het voornaamste doel is om te kijken wat de levensomstandigheden van het gezin zijn en waar hulp/adviezen gewenst zijn. Soms functioneren deze huisbezoeken alvorens Gezins- en woonbehandeling wordt betrokken bij het gezin. Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot waakvlambegeleiding vanuit het maatschappelijk werk. De waakvlambegeleiding is ondersteunend voor die gezinnen waarvan de kinderen het risico lopen om zich op een onveilige manier te ontwikkelen. De waakvlambegeleiding wordt ingezet in situaties wanneer er nog geen tot weinig problemen zijn, maar er wel een verhoogde kans is op het ontstaan van problemen. Middels waakvlambegeleiding kan de maatschappelijk werkster, door het actief volgen van het gezin, beperkte professionele steun bieden. Bij dreigende calamiteiten kan er direct worden ingegrepen door de maatschappelijk werkster (maatadvies.net, Z.D.). Er wordt

ook in sommige gevallen gekozen voor extra kind behandeling door middel van dagbehandeling of extra opvang in het weekend (J. van de Peet, persoonlijke mededeling, 27-09-2016).

Macro

De uiting van de vraag op macroniveau wordt beschreven vanuit het perspectief van de overheid.

Sinds 1 januari 2015 is met de invoering van de transitie jeugdzorg de gemeente verantwoordelijk voor de financiering van de (geïndiceerde) jeugdzorg.

Naast de transitie jeugdzorg en de overgang van taken van de centrale overheid naar de gemeente is er sprake van een korting van 25% op de budgetten. Het idee is dat er naast de transitie een transformatie plaats moet vinden die gericht is op preventief werken. Hierbij moet zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden van de ambulante hulpverlening waarbij het netwerk van de cliënten betrokken moet worden

Hierdoor zijn er veel organisaties die reorganiseren, onderdelen afstoten of de samenwerking opzoeken met andere aanbieders. De transitie lijkt volgens de Transitiecommissie Sociaal Domein(TSD) zowel te leiden tot verlies van banen als tot een andere kwalitatieve behoefte van medewerkers. De nadruk wordt sinds de transitie gelegd op ondersteuning die nauw aansluit op de thuissituatie van de cliënt. Dit zorgt ervoor dat uithuisplaatsingen en de duur hiervan zo veel mogelijk wordt beperkt. Het plan van de cliënt moet erop gericht zijn de uithuisplaatsing zo kort mogelijk te laten verlopen (de Rooij & Siegert, 2015).

2.1.2. Eerder ondernomen acties

De informanten voor dit deel van de praktijkanalyse zijn: de maatschappelijk werkster, de clusterleider, een persoonlijk begeleider en de gedragswetenschapper. In dit onderdeel onderscheiden we twee niveaus; micro en meso niveau in relatie tot de vraag.

- *Op het microniveau staat de individuele cliënt of het cliëntsysteem en de realisatie van de doelen van het individuele plan centraal.*
- *Op het mesoniveau staan de behandelvormen, de modules, de doelgroepen of de instellingen centraal (van Yperen, 2003).*

Micro

Sinds een aantal jaren is er een maatschappelijk werkster betrokken bij leefgroep de Gildekamp. De maatschappelijk werkster gaat eens in de drie weken op huisbezoek. In sommige gevallen gaat er een groepsleider mee. De maatschappelijk werkster heeft zes uur voor de gehele groep van twaalf cliënten en geeft aan dat dit niet altijd voldoende is. Deze structuur is anders dan op de andere leefgroepen in Nijmegen van Pluryn.

In het verleden is er afgesproken dat de groepsleiding in de eerste drie maanden van de behandeling een keer met het kind mee naar huis gaat om kennis te maken met de ouders/opvoeders. Ook is er dan een eerste observatie met betrekking tot de context van de verschillende leefgebieden waarin het kind leeft. Deze afspraak heeft niet altijd de prioriteit van de groepsleiding.

De groepsleiding is sinds enkele maanden systeemgericht gaan denken en volgens de maatschappelijk werkster is het team hier enthousiast over geraakt. Een meedenkende clusterleider heeft deze aanpak gestimuleerd. De groepsleiding kan hier nog meer prioriteit aan geven. Daarnaast is er enige tijd geleden gestart met het weekendschrift. Hierin staan de doelen beschreven van het kind. De ouders/opvoeders kunnen hier samen met het kind in lezen en na het weekend hun ervaringen beschrijven. Dit is een manier van de groepsleiding om de ouders/opvoeders meer te betrekken bij de behandeling. Volgens de persoonlijk begeleider

wordt het schrift om verschillende redenen niet meer gebruikt (E. van Groningen, persoonlijke mededeling, 12-09-2016).

Meso

Wanneer er in het verleden een cliënt naar huis toe ging werken, ging de persoonlijk begeleider vaker met het kind mee naar huis. Het leek hierbij dat de persoonlijk begeleiders te betrokken waren bij de cliënt en hierdoor de rol gingen vervullen van de Gezins- en woonbehandeling. De overeenkomsten in de functieomschrijving van Gezins- en woonbehandeling en persoonlijk begeleider zijn hier de oorzaak van. Op cruciale momenten in de begeleiding binnen het traject terugkeer naar huis, blijkt dat de werkzaamheden van een medewerker Gezins- en woonbehandeling niet (altijd) kunnen worden uitgevoerd door een persoonlijk begeleider. Dit komt doordat de behandeling vanuit de persoonlijk begeleider gericht is op het kind. Daar waar de Gezins- en woonbehandeling gericht is op het hele gezinssysteem. Hierbij is het nog onduidelijk of hier sprake is van competenties die horen bij de medewerkers of bij de functieomschrijving. De functieomschrijving Gezins- en woonbehandeling en persoonlijk begeleider vraagt iets anders van medewerkers (F. Peters, persoonlijke mededeling, 12-09-2016).

De gedragswetenschapper vertelt dat er sinds enige tijd is afgesproken de verwachtingen van de ouders/opvoeders tijdens de intake te gaan benoemen. Er wordt nu veel specifiek benoemd dat de ouders/opvoeders ook aan het werk moeten. Of het effect heeft, is nog lastig te zien. Dit komt door een aantal factoren: cognitieve beperkingen, ouders/opvoeders met een LVB en een verstoorde ouder-kind relatie. Door deze factoren willen en kunnen de ouders niet altijd betrokken worden bij de behandeling.

Omdat het team van leefgroep de Gildekamp meer weet over de thuissituatie, zien zij een verbetering in het systemisch werken (J. van de Peet, persoonlijke mededeling, 27-09-2016).

2.1.3. De recent ondernomen acties

De informant voor dit deel van de analyse is de clusterleider. In dit onderdeel wordt er ingegaan op het mesoniveau en macroniveau.

- *Op het mesoniveau staan de behandelvormen, de modules, de doelgroepen of de instellingen centraal.*
- *Op het macroniveau gaat het om de jeugdzorg op het niveau van de sector als onderdeel van het stelsel van voorzieningen (van Yperen, 2003)*

Meso

De samenwerking met de afdeling Gezins- en woonbehandeling is recentelijk intensiever geworden. Hierbij gaat het vooral om de terugplaatsing naar huis. Bij deze terugplaatsing van de cliënten vanuit leefgroep de Gildekamp wordt steeds meer rekening gehouden met de thuissituatie en met een passende school voor de cliënt.

Macro

De persoonlijk begeleiders gaan in gesprek met het sociaal wijkteam van de gemeente. Deze gesprekken gaan voornamelijk over de beschikkingen. Een voorbeeld hiervan is dat er sinds kort een cliënt op de leefgroep verblijft die zowel een indicatie voor wonen heeft als voor ambulante ondersteuning. Dit is tijdelijk een duur product voor de gemeente, maar door een goede inzet kan dit uiteindelijk goedkoper worden, omdat de gehele behandelperiode uiteindelijk verkort wordt.

2.1.4. De beoogde situatie

De informanten voor de praktijkanalyse zijn de maatschappelijk werkster, de clusterleider, een persoonlijk begeleider en de gedragswetenschapper. In dit onderdeel onderscheiden we twee niveaus; micro en mesoniveau in relatie tot de vraag.

- *Op het microniveau staat de individuele cliënt of het cliëntsysteem en de realisatie van de doelen van het individuele plan centraal.*
- *Op het mesoniveau staan de behandelvormen, de modules, de doelgroepen of de instellingen centraal.*

Micro

De groepsleiding wil de ouders/verzorgers meer mee laten denken en bepalen. De medewerkers van leefgroep de Gildekamp zijn in het uitvoeren van de behandeling naar binnen gericht en nog niet altijd systeemgericht. De behandeling die geboden wordt op de dagbehandeling, zou over moeten gaan naar de leefgroep, met als verschil dat de kinderen op de leefgroep blijven slapen. In het begin kunnen de doelen waaraan gewerkt wordt voor 25% op de thuissituatie gericht zijn en voor 75% op de ontwikkeling van het kind, maar uiteindelijk moet er een omslagpunt zijn. Op dat moment zouden de individuele plannen moeten worden aangepast. Volgens de maatschappelijk werkster zou er daarnaast bij elk gezin een vorm van waakvlambegeleiding moeten zijn, zeker als er bij de ouders/opvoeders ook sprake is van een LVB of psychiatrisch probleem. Er is momenteel geen vloeiende overgang naar een andere vorm van hulpverlening die thuisplaatsing kan ondersteunen. De nazorg gaat op dit moment nog stroef. Op dit moment wordt er wel gebruikgemaakt van Gezins- en woonbehandeling. Dit zou voor de toekomst een mooie samenwerking kunnen worden. Wanneer er vanaf de start van de behandeling bij het kind al Gezins- en woonbehandeling betrokken kan worden, kan er waarschijnlijk veel sneller worden gesproken over een terugplaatsing (J. van de Peet, persoonlijke mededeling, 27-09-2016).

Er zou bovendien voorafgaand aan het behandeltraject meer kunnen worden gedaan: veel uitgebreider onderzoek. Het is belangrijk dat er altijd consensus is over de behandeling van het hele netwerk van de cliënt. Het is belangrijk om het gezin bewust te maken van het feit, dat het niet alleen een verandering is voor het kind, maar ook voor het gezinssysteem. Als er transparant over het perspectief wordt gesproken, werken de ouders makkelijker mee aan het behandeltraject (S. Westen, persoonlijke mededeling, 12-09-2016).

Meso

De ouders dienen een actieve rol aan te nemen binnen de hulpverlening. Er moeten kaders komen om de ouders/opvoeders medeverantwoordelijk te maken voor de behandeling. Het moet een traject worden voor een bepaalde tijd, waarin er vooruitgang wordt geboekt voor het gehele gezin. Een cliënt mag voor maximaal twee jaar behandeld worden. Hierbij is ook ruimte om bijvoorbeeld één groep binnen de Gildekamp als behandelgroep in te zetten en één groep als verblijfgroep (F. Peters, persoonlijke mededeling, 12-09-2016). Het is daarnaast van belang dat alle betrokkenen weten wie verantwoordelijk is voor welke taken.

2.1.5. De conclusie vanuit de praktijk

Op leefgroep de Gildekamp zijn er diverse acties ondernomen om de ouders/opvoeders te betrekken bij de behandeling van hun kind tijdens het verblijf op de Gildekamp. Er is een maatschappelijk werkster betrokken bij de leefgroep en de groepsleiding heeft geleerd over systemisch werken. Ten aanzien van deze kennis zijn er praktische afspraken gemaakt. De groepsleiding gaat in de eerste drie maanden van de behandeling een keer mee naar huis met het kind om kennis te maken met de ouders/opvoeders, om een eerste observatie te doen met betrekking tot de context van de verschillende leefgebieden waarin het kind leeft. Tijdens de

intake worden sinds enige tijd de verwachtingen uitgesproken richting de ouders/opvoeders. Deze verwachtingen zijn nog algemeen. In de uitstroomfase gaan de medewerkers vaker met het kind mee naar huis en worden de school en het sociaal netwerk betrokken bij het uitstroomproces. Het betrekken van de school en het sociaal netwerk bij dit proces gebeurt alleen als de ouders/opvoeders dit hebben gevraagd. Deze afspraken worden niet altijd nageleefd.

Er is een gemeenschappelijke visie vanuit het behandelteam, bestaande uit de maatschappelijk werkster, de gedragswetenschapper en de clusterleider. De manier waarop deze visie uitgevoerd moet worden is nog niet helder. Dit heeft er voor gezorgd dat afgesproken acties niet meer uitgevoerd worden. Per cliënt worden acties bepaald en ingezet. De beoogde situatie, aangegeven door alle participanten, sluit aan bij de analyse vanuit de theorie.

2.2. De analyse van het probleem in de literatuur

In de literatuuranalyse staat beschreven op welke manier de ouders/opvoeders verantwoordelijk zijn voor hun kind en hoe zij kunnen participeren met de behandeling. De samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding wordt beschreven vanuit de literatuur. Hierin worden helpende en belemmerende factoren beschreven. Er wordt algemene kennis gegeven over de methodiek systeemgericht werken en loyaliteit. Daarnaast staan er specifieke handvatten beschreven voor het werken met ouders met een LVB.

2.2.1. Ouderlijke verantwoordelijkheden

De verantwoordelijkheden van de ouders voor hun kind(eren), staan beschreven in het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (Kinderrechten, Z.D.) en in de Nederlandse wetgeving (1:247 Burgerlijk Wetboek). In de Nederlandse wetgeving staat: 'het ouderlijk gezag omvat de plicht en het recht van de ouders zijn minderjarige kind te verzorgen en het op te voeden (artikel 247 BW1, lid 1). Daarnaast beheren de ouders het geld en de spullen van het kind en zijn de ouders de wettelijke vertegenwoordigers van het kind (Rijksoverheid, 2015). De rol van de ouders in de opvoeding van hun minderjarige kinderen dient dan ook door de Staat gerespecteerd te worden (artikel 5 IVRK).

De ouders merken een vooruitgang in het functioneren van het gezin op het moment dat zij de ouderlijke verantwoordelijkheden behouden. Zij voelen zich serieus genomen en krijgen meer zelfvertrouwen (Geurts, 2010). Uit onderzoek blijkt dat indien de ouders meer verantwoordelijkheden behouden tijdens het residentiële verblijf, dit leidt tot meer contact tussen de ouders en het kind, maar ook tot meer betrokkenheid bij de hulpverleningsplanning (Kruzich, Jivanjee, Robinson & Friesen, 2003).

Het is van belang voor zowel de ouders/opvoeders als de pedagogisch medewerker het begrip (mede)verantwoordelijkheid definiëren. Op deze manier is duidelijk wie welke taak heeft. Dit draagt bij aan een goede samenwerking wat zorgt voor een positief welzijn van het kind. Onenigheid tussen de ouders/opvoeders en de pedagogisch medewerker ontstaat meestal op het moment dat de medewerker zich in het 'domein' van de ouders/opvoeders bevindt of als de 'domeinen' niet duidelijk zijn ingekaderd (Slot & Spanjaard, 2012).

Als er sprake is van een kindbeschermingsmaatregel gelden er specifieke regels ten aanzien van het gezag.

Bij een ondertoezichtstelling zijn de ouders zelf verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind. Zij dienen op het gebied van gezag wel aanwijzingen van de gezinsvoogd op te volgen. Bij een gezag beëindigende maatregel raken de ouders het gezag kwijt. In dit geval gaat het gezag naar een gecertificeerde instelling die vervolgens een voogd aanstelt die juridisch gezien het gezag van de ouders waarneemt. Hierbij zijn de ouders nog wel betrokken bij het kind, maar hebben zij officieel niets meer te vertellen over het kind. Het recht op omgang blijft bestaan, mits de rechter anders besloten heeft (Rijksoverheid, 2015). De groepsleiding van leefgroep de

Gildekamp dient hiervan op de hoogte te zijn, zodat zij weten wat dit betekent voor het kind dat op de leefgroep verblijft. De mate waarin de ouders de mogelijkheid krijgen om verantwoordelijk te blijven voor het kind, terwijl het kind elders verblijft, kan beschreven worden aan de hand van de participatieladder (Knorth, Van den Bergh & Verheij, 2002). Onderaan de participatieladder hebben de ouders geen enkele zeggenschap, terwijl ze bovenin de ladder volledige zeggenschap hebben.

Participatieladder	Modellen in verantwoordelijkheid
9. geheel bepalend 8. sterk bepalend	gezinsgecentreerd/cliëntgestuurd (family-centered)
7. partnerschap 6. participerend 5. betrokken	gezinsgericht (family-focused)
4. geraadpleegd 3. volledig geïnformeerd	gezinsverbonden (family-allied)
2. onvolledig geïnformeerd 1. sterke beïnvloeding door professionals	professioneel gecentreerd (professional centered)

Figuur 1. Verantwoordelijkheidsniveau (Richtlijnen residentiele jeugdhulp voor jeugdhulp en jeugdbescherming, 2015).

In verband met een rechtelijke maatregel of een wens vanuit de ouders kan er voor gekozen worden om de behandeling van het kind professioneel gecentreerd te houden. Voor een terugkeer naar huis is het van belang dat hierover gesproken wordt tussen de persoonlijk begeleiders en de ouders/opvoeders. Dit kan ondersteunend werken in het contact van de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp met de ouders/opvoeders. Door de inzet/bewustwording van de participatieladder is het helder welke verwachtingen er zijn naar de verantwoordelijkheden van ouders/opvoeders.

Geurts (2011) onderscheidt vier niveaus van ouderlijke verantwoordelijkheden. De meest primaire verantwoordelijkheid van de ouders is de zijnsverantwoordelijkheid. Dit betreft die allereerste band tussen de ouders en het kind, de bloedband. Tot het achttiende levensjaar van het kind zijn de ouders ook juridisch verantwoordelijk voor het kind. Wanneer een kind iets doet wat niet strookt met de wet, worden de ouders aangesproken op hun verantwoordelijkheid. De pedagogische opvoedverantwoordelijkheid die de ouders hebben, bestaat uit: het meegeven van normen en waarden, het maken van een school keuze en leven volgens de regels van een religie. Als laatste hebben de ouders de dagelijkse opvoedingsverantwoordelijkheid. Deze omvat onder andere zaken als de bedtijden van het kind en op welke manier het kind zijn/haar spullen opruimt (Geurts, 2011). Wanneer een kind (tijdelijk) op een leefgroep verblijft, dient hier rekening mee gehouden te worden. De ouders worden op dit moment beperkt in het nemen van verantwoordelijkheden wat ervoor kan zorgen dat zij het gevoel ervaren dat zij dreigen te mislukken als opvoeder. Wanneer er door de groepsleiding en de ouders samen wordt gekeken naar het dragen van deze verantwoordelijkheden kan er een adequate samenwerking ontstaan.

2.2.2. De samenwerking met ouders

Deze adequate samenwerking kan vanaf de start van de behandeling ingezet worden en draagt bij aan het welzijn van het kind. Voor het bouwen en onderhouden van een goede samenwerkingsrelatie met de ouders/opvoeders is het van belang dat de groepsleiding zowel de jongeren als hun ouders zien als cliënt. Daarnaast moet de behandeling vanuit de pedagogisch medewerkers ondersteuning bieden aan de ouders om hun ouderlijke rol te versterken en het behouden van de ouderlijke verantwoordelijkheden. De focus moet worden gelegd op de kwaliteiten en competenties van de ouders en er is begrip voor eventuele beperkingen bij de ouders. Hierop aansluitend moet er rekening gehouden worden met de behoeften van het hele gezin (Richtlijnen Jeugdhulp, Z.D.).

Het is daarnaast van groot belang dat de groepsleiding zich kan verplaatsen in de positie van de ouders en zich gaat invoegen in het gezinssysteem. Met invoegen in het gezinssysteem wordt bedoeld dat de groepsleiding de sfeer en de cultuur van een gezin accepteert en respecteert. Wanneer de ouders voelen dat er sprake is van respect en zich niet veroordeeld voelen, ontstaat er vertrouwen. Op grond van dit vertrouwen zijn de ouders vaak bereid om de huidige situatie aan te pakken.

Een goede samenwerking met de ouders houdt in dat je als professional constant in dialoog bent over gedeelde verantwoordelijkheid (Richtlijnen Jeugdhulp, Z.D.).

In een dialoog is het belangrijk dat de groepsleiding naast respect, ook durf toont in de samenwerking met de ouders. Met durf wordt bedoeld dat de groepsleiding het niet altijd met de ouders eens hoeft te zijn en dit ook mag uiten naar de ouders toe.

Volgens (Miller, Fisher, Fetrow, & Jordan, 2006) is de kans op een succesvolle terugplaatsing groter wanneer het kind een vorm van therapie volgt, de ouders beschikken over vergrootte opvoedingsvaardigheden en het kind opgroeit in een goed onderhouden buurt.

Het model van (Thomas, Chenot, & Reifel, 2005) geeft weer welke factoren meespelen bij een succesvolle terugplaatsing naar huis. Dit model toont aan dat de beschermende factoren de risicofactoren kunnen verminderen en zo neemt de kans op een nieuwe uithuisplaatsing af.

Er zijn beschermende factoren aanwezig op verschillende niveaus:

- Het kindniveau: Onder andere positief zelfbeeld, effectieve coping strategieën, intelligentie en optimisme (Thomas, Chenot, & Reifel, 2005)
- Het gezinsniveau: Veilige hechtingsrelatie tussen de ouder(s) en het kind, verbondenheid, goede relatie met de broer en/of zus, goede communicatie binnen het gezin en het voelen van verbondenheid (Thomas, Chenot, & Reifel, 2005).

Uit onderzoek van Bronson et al.(2008) komt naar voren dat er een aantal factoren een rol spelen in een succesvolle terugplaatsing. Er is goede hulp voorafgaand aan de terugplaatsing nodig. De groepsleiding dient een eventuele ambivalente houding van de ouders ten aanzien van de terugplaatsing te onderzoeken. Daarnaast is het van belang dat er een gedetailleerd hulpverleningsplan wordt opgesteld voor het hele gezin. Hierbij moet de familie en het overige belangrijke netwerk bij de besluitvorming worden betrokken. Op deze manier heeft het netwerk inspraak op welke hulp er nodig is, waardoor dit ingezet kan worden vóór de terugplaatsing. Zowel formele als informele ondersteuning dient georganiseerd te worden voorafgaand aan de terugplaatsing (Bronson, Saunders, Holt, & Beck, 2008).

In de Richtlijnen Jeugdhulp (Z.D.) staat beschreven dat een goede voorbereiding op vertrek vanuit de instelling bestaat uit een aantal factoren: het realiseren van een stabiele woonplek voor jeugdigen, samenwerking met het gezin tijdens behandeling en aansluiten bij de behoefte van de jeugdige (Richtlijnen Jeugdhulp, Z.D.).

Na de terugplaatsing van het kind is er frequente ondersteuning nodig tot 12 maanden na de terugplaatsing. Hierbij kan intensieve thuishulp worden ingezet om het gezin te leren omgaan met de complexe problemen. De ouders/opvoeders worden op deze manier getraind in opvoedingsvaardigheden en de hulp kan worden afgestemd op de individuele behoefte van zowel de ouders/verzorgers als het kind (Bronson, Saunders, Holt, & Beck, 2008). Diverse effectiviteitsonderzoeken hebben aangetoond dat de jongeren problemen ervaren bij het vertrek uit de residentiële jeugdzorg. De jongeren lopen na het vertrek een verhoogd risico op een sociale uitsluiting en zij hebben minder middelen en mogelijkheden om te participeren in de sociale en economische systemen (Hendriks, 2015). Naast kans op een sociale uitsluiting hebben zij bij vertrek naar een instabiele woonsituatie, moeite met het afronden van een opleiding, weinig financiële middelen, en lopen zij een groter risico op dakloosheid of crimineel gedrag (Harder, Kalverboer, & Knorth, 2011). Naast de bovengenoemde risico's worden de behaalde resultaten in de residentiële zorg vaak teniet gedaan wanneer de jongeren herintreden in de maatschappij (Hendriks, 2015). Dit komt voor een groot deel doordat de jongeren terugkeren naar dezelfde omgeving en situatie welke juist bijdroeg aan het probleemgedrag van de jongere. Tevens zijn er factoren zoals psychische problematiek van de ouders, de meervoudige gezinsproblematiek of onvoldoende betrokkenheid en inzet om aan de gestelde voorwaarden te werken tijdens de uithuisplaatsing. Hier dient rekening mee gehouden te worden alvorens het kind wordt teruggeplaatst (Richtlijnen Jeugdhulp, Z.D.).

Om tot een goede samenwerkingsrelatie te komen gedurende de behandeling op de leefgroep is het van belang dat de ouders/opvoeders een actieve rol aannemen aan het begin van de opnameprocedure. De praktijkexperts geven aan dat het zeer belangrijk is om de ouders/opvoeders gericht informatie te geven. Bij het eerste contact met de ouders/opvoeders kan worden gevraagd welke informatie, en op welke wijze zij dit wensen te ontvangen. Daarnaast gaan de ouders/verzorgers samen met de pedagogisch medewerkers kijken naar hoe de ouders/verzorgers de verantwoordelijkheid kunnen blijven behouden. Het betrekken van de ouders bij de behandelbesprekingen, de afspraken over het bezoek aan hun kind, de begeleiding die de ouders ontvangen etc. zijn belangrijke aandachtspunten om te bespreken. Er ontstaat een transparante communicatie en alle betrokkenen weten wat hun rol is in het behandelplan. Voor de samenwerking met de ouders lijkt een behandelduur van zeven tot twaalf maanden optimaal. Uit onderzoek blijkt dat de samenwerking met de ouders vanaf de dertiende maand afneemt (Richtlijnen Jeugdhulp, Z.D.).

Een samenwerking met ouders met een LVB vergt uitgebreidere en specifiekere communicatie. Aangezien de medewerkers van leefgroep de Gildekamp hier vaak mee te maken hebben, is er voor gekozen om vanuit de literatuur te kijken wat hierover bekend is. Bij de ouders met een LVB werkt motiverende gespreksvoering. Hierbij probeert de pedagogisch medewerker de cliënt(opvoeder) in beweging te krijgen om bijvoorbeeld een gedragspatroon te veranderen. De pedagogisch medewerker kan op deze manier aansluiten bij de overtuiging van de ouders wat voor draagvlak van de behandeling zorgt. Daarnaast blijkt dat mensen met een LVB baat hebben bij oplossingsgericht werken. In de uitgangspunten van oplossingsgericht werken staat beschreven dat het niet nodig is om veel over het probleem te weten om het te kunnen oplossen. Dit zorgt ervoor dat de ouders het probleem niet telkens opnieuw hoeven te vertellen, maar wel ondersteuning kunnen ontvangen. De oplossingsgerichte gespreksvoering is al mogelijk bij kinderen vanaf zes jaar. Dit betekent dat het inzetbaar is bij de doelgroep van leefgroep de Gildekamp. Daarbij is het van belang dat de groepsleiding onder andere korte zinnen gebruikt, de zinnen concreet formuleert, de cliënt weinig keuzes biedt, stiltes inbouwt voor verwerking, het tempo aanpast, de cliënt niet veroordeelt maar begrip toont, de mening

van de cliënt serieus neemt, betrouwbaar is in de afspraken en uitspraken, geduld toont en controleert of de boodschap wordt begrepen (Beer, 2016).

Er is nu veel beschreven over wat de medewerkers van leefgroep de Gildekamp kan helpen om tot een goede samenwerking te komen met de ouders/opvoeders en waar de ouders/opvoeders verantwoordelijk voor zijn. Maar welke behoefte zijn te verwachten bij de jongeren die op leefgroep de Gildekamp verblijven?

2.2.3. Welke behoeften hebben de jongeren?

Uit de literatuur blijkt dat de jongeren die de leefgroep verlaten kunnen worden onderverdeeld in drie groepen (Stein, 2006).

- **Those moving on**
Deze groep heeft baat gehad bij de behandeling/hulp en beschikt over voldoende veerkracht om mee te draaien in de maatschappij. De voorbereiding voor het vertrek is stapsgewijs verlopen en het vertrek was gepland. Deze jeugdigen zijn goed in staat om gebruik te maken van de aangeboden hulp.
- **De survivors**
Deze groep ondervindt meer moeilijkheden, zowel gedurende het verblijf als na vertrek. Bij deze jeugdigen is vaak sprake van ongepland vertrek. Mede door ondersteuning vanuit het sociale netwerk kunnen zij zich redden.
- **De strugglers/victims**
Deze groep ondervindt veel moeilijkheden zowel gedurende het verblijf als na vertrek. De geboden hulp heeft er niet voor kunnen zorgen dat de problemen afnemen. Het merendeel van de strugglers heeft te maken gehad met een problematische opvoedingssituatie.

De geboden hulp in de jeugdzorg moet kwalitatief goed zijn. Om de kwaliteit van de jeugdzorg te waarborgen zijn er in samenwerking met kinderen en jongeren uit de pleegzorg en jeugdzorg richtlijnen opgesteld: de Q4C-kwaliteitsstandaarden.

Q4C staat voor quality for children en deze standaarden bevatten 20 waarden, die moeten helpen bij het verbeteren van de jeugdhulp (Q4C, Z.D.).

Enkele van deze waarden die aansluiten bij dit onderzoeksrapport zijn:

- De jeugdige en zijn familie hebben de regie;
- De jeugdige onderhoudt contact met zijn familie en/of vrienden;
- De jeugdige en zijn familie krijgen een goede voorbereiding op de situatie na het verblijf in een leefgroep en na vertrek uit de jeugdzorg is, ook voor de familie, ondersteuning gegarandeerd.

Voor veel jeugdigen is het proces van op eigen benen staan, er een van vallen, opstaan en terugvallen op hulp van de ouders en/of het sociaal netwerk. Voor de jeugdigen die uit een jeugdhulpinstelling of justitiële instelling komen ontbreekt het vaak aan ondersteuning.

Daarnaast laat de voorbereiding binnen instellingen dikwijls te wensen over. In 2015 telde Nederland 9.000 dakloze jeugdigen waarvan naar schatting 60 procent uit de jeugdhulp kwam. Het project *I'm Ready* bestaande uit, Stichting Alexander, Defence for Children, JongWijs, JSO, Kinderperspectief en Spectrum heeft aanbevelingen vanuit jeugdigen afkomstig uit instellingen aan hulpverleners vanuit de jeugdigen vastgelegd (*I'm Ready*, Z.D.).

- Start op tijd met voorbereiding;
- Stel een individueel toekomstplan op;
- Zorg voor één persoon om op terug te vallen;
- Bouw hulp langzamer af en zorg voor overdracht;
- Neem een open houding aan;
- Bied maatwerk.

2.2.4. Het gezinssysteem van het kind.

Op een bepaald punt in de behandeling zijn de cliënten van leefgroep de Gildekamp klaar voor een vervolgstap in hun leven. In dit geval gaat het om een terugplaatsing naar huis. Tijdens het werken aan de terugkeer naar huis, maar ook het gehele traject hier voorafgaand, is het van groot belang om het hele gezin erbij te betrekken. Dit kan worden gedaan door middel van het systeemgericht werken. De kerngedachte van de systeembenadering is de veronderstelling dat ieder individu een onderdeel is van een groep individuen van een systeem. Binnen een systeem is ieder individu in interactie met ieder ander individu binnen dat systeem (Bolt, 2006). Wanneer de hulpverleners systeemgericht werken is de sociale steun en de betrokkenheid van de familie van groot belang. Een betrokken familie staat gelijk aan een lager risico voor een cliënt om opnieuw uit huis te worden geplaatst (Hendriks, 2015). De familiale betrokkenheid zorgt tevens voor meer kans op gebruik van nazorg, zelfs wanneer de familieproblemen juist de oorzaak waren van de uithuisplaatsing. Het gaat hierbij niet alleen om het ouder-kind contact maar ook om de participatie van de ouders bij besluitvormingen in het dagelijkse leven van de cliënt (Hendriks, 2015). Nabuurs sluit hierbij aan door niet te ontkennen dat problemen in stand worden gehouden door de disfunctionele interactiepatronen, alleen de nadruk in de contextuele benadering ligt hier niet op. De contextuele benadering is gebaseerd op de volgende twee overtuigingen (Nabuurs, 2007). De eerste overtuiging is dat de gevolgen van iemands beslissingen en acties naast dat zij een gevolg hebben voor die eigen persoon, ook invloed hebben op het leven van alle mensen waarmee die persoon een betekenisvolle relatie heeft. De tweede overtuiging is dat een goede relatie te allen tijde is verbonden aan het rekening houden met de gevolgen voor de personen met wie je een betekenisvolle relatie hebt, met het nemen van beslissingen en acties als persoon. Dit geeft de onlosmakelijke verbinding aan tussen de cliënt welke wordt behandeld op de leefgroep en zijn gezinssysteem. Het visualiseren van de boodschap en de verschillende concepten zorgt ervoor dat de ouders het beter begrijpen en minder snel geneigd zijn om sociaal wenselijke antwoorden te geven. Instrumenten die kunnen worden ingezet zijn: het uittekenen van de levenslijn, het maken van een genogram, het gebruik van pictogrammen.

Daarnaast is er te allen tijde sprake van loyaliteit tussen het kind en zijn ouders/opvoeders. Op leefgroep de Gildekamp dienen de medewerkers hier rekening mee te houden. Maar wat houdt loyaliteit precies in? Loyaal zijn aan een bepaald persoon houdt in dat iemand wil voldoen aan de verwachtingen van die persoon en rekening wil houden met zijn/haar belangen. Onverbreekbaar is de existentiële band tussen de ouders en hun kind. Door het feit dat de ouders het leven aan het kind geven, ontstaat er een onomkeerbare band van wederzijdse rechten en verplichtingen, verdiensten en schulden, die verder in de relatie steeds meer vorm krijgen. Deze band kan zowel positief als negatief zijn, maar hij bestaat. Het is een zijnsgegeven wat niet verbroken kan worden, maar wel ontkend. Indien deze band ontkend wordt of het kind moet een keuze maken aan wie hij loyaal wil zijn, is er sprake van een loyaliteitsconflict. De existentiële loyaliteit is tevens een verticale loyaliteit welke asymmetrisch is. Dit wil zeggen dat het kind in eerste instantie gerechtigd is meer te ontvangen dan te geven en de ouder meer verantwoordelijkheid voor het kind heeft dan andersom. Wanneer voorgaande uitwisseling plaatsvindt, is de band in balans (Michielsen, van Mulligen, & Hermkens, 2010). Deze band is bij de jongeren die op leefgroep de Gildekamp verblijven vaak niet in balans, mede door de uithuisplaatsing die de kinderen en hun ouders/opvoeders hebben meegemaakt. Maar naast de betekenis die het heeft voor de loyaliteit tussen de ouders/opvoeders en het kind, kan het ook andere betekenissen hebben voor de ouders/opvoeders, dit wordt toegelicht in de volgende paragraaf.

Het ouderschap van mensen met een LVB is controversieel. Er zijn ouders met een LVB waarvan de kinderen uithuisgeplaatst worden, waarbij de mogelijkheid bestaat dat het kind na

een periode weer teruggeplaatst wordt bij de ouders. Hierbij staat de ouderrol continu in het teken van 'zichzelf bewijzen'. Het opvoeden van de kinderen kan voor de ouders met een LVB ook het gevoel van identiteit en eigenwaarde betekenen. Zij hebben het gevoel om 'erbij te horen'. Indien dit van hen wordt afgenomen door een uithuisplaatsing kan dit voelen als het verlies van persoonlijk perspectief. Dit verlies raakt dan vaak eerdere verlieservaringen in het leven en kan heftige emoties losmaken. De professionals dienen uiterst voorzichtig om te gaan met deze doelgroep. Indien er niet goed omgegaan wordt met de gevoelens van verdriet, onmacht, verwarring en boosheid is de kans groot dat er geen positieve samenwerking plaatsvindt met deze ouders (Beer, 2016). Wanneer de medewerkers van leefgroep de Gildekamp zich hier bewust van zijn, kan deze competentie er zorg voor dragen dat de medewerkers een adequate samenwerking met de ouders/opvoeders aan kunnen gaan.

2.2.5. De conclusie vanuit de literatuur

Vanuit de literatuur is er veel bekend over het belang van de samenwerking tussen een residentiële setting en de ouders/opvoeders. Wanneer er een jeugdige geplaatst wordt in de residentiële setting wordt er aangeraden om met de ouders/opvoeders te praten over de uithuisplaatsing. Evenals de ervaringen vanuit de ouders/opvoeders te bevragen. De ouders/opvoeders met een LVB weten vaak niet wat de reden van de uithuisplaatsing is. Vanuit de praktijkanalyse is bekend dat leefgroep de Gildekamp hier het een en ander weet te doen, maar dat dit nog niet geïmplementeerd is in de behandeling.

Aangepast aan de rechtelijke machtiging die er is, kan er gesproken worden over ouderlijke verantwoordelijkheden. De ouders/opvoeders zijn op vier verschillende manieren verantwoordelijk voor hun kind; de zijnsverantwoordelijkheid, de pedagogische opvoedverantwoordelijkheid, de juridische verantwoordelijkheid en de dagelijkse opvoedverantwoordelijkheid. Doordat het kind op een leefgroep gaat verblijven, zullen hier veranderingen in komen. Deze nieuwe taakverdeling dient besproken te worden tijdens de instroomfase. De literatuur beschrijft dit aan de hand van een participatieladder waardoor het voor de ouders/opvoeders en de groepsleiding inzichtelijk blijft wie waar verantwoordelijkheid voor draagt. Dit kan ondersteuning bieden tijdens het gehele traject wat een kind en de ouders/opvoeders op de leefgroep doorlopen. Om gelijkwaardig samen te werken met de ouders/opvoeders hebben de medewerkers een aantal competenties nodig. Deze competenties zijn: Proactief werken, informatie geven, transparant communiceren en motiveren. Daarnaast zijn er een aantal communicatieve competenties die bijdragen wanneer er sprake is van een LVB bij de ouders/opvoeders. Deze zijn: Korte zinnen gebruiken, bieden van keuzes, stiltes inbouwen, het tempo aanpassen, niet veroordelen en de cliënt serieus nemen. Hierbij geeft de literatuur aan dat de methodiek competentiegericht werken aansluit.

Bij de jeugdige is te allen tijde sprake van loyaliteit richting de ouders/opvoeders waar rekening mee gehouden moet worden door de medewerkers van de leefgroep. Naast de loyaliteit is er ook sprake van een gezinssysteem welke invloed heeft op de terugplaatsing naar huis. Een betrokken sociaal netwerk is ondersteunend bij een terugplaatsing. Daarnaast zijn er meerdere beschermende en belemmerende factoren welke van belang zijn in de uitstroomfase. De literatuur beschrijft dat een optimale samenwerkingsduur met de ouders/opvoeders de periode van één jaar is. In deze periode dienen alle fases, van instroom- tot uitstroomfase doorlopen te worden. De jongere dient in deze periode samen met de ouders/opvoeders voorbereid te worden op de terugplaatsing. Tijdens deze periode wordt er gekeken naar meerdere leefgebieden van de jongere en het gezinssysteem.

2.3. De probleemstelling

Naar aanleiding van de praktijk- en literatuuranalyse wordt er een doelstelling geformuleerd. Hieruit volgt een definitieve onderzoeksvraag met daarbij horende deelvragen.

2.3.1. Doelstelling

Op 1 juni 2017 is er kennis en inzicht bij de medewerkers van leefgroep de Gildekamp, over hoe er een adequate samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding uitgevoerd kan worden. Zodat de behandelperiode voordat een cliënt terug keert naar huis verkort kan worden.

2.3.2. Definitieve vraagstelling

Hoe kan de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp zo gelijkwaardig mogelijk samenwerken met de ouders/opvoeders van de cliënten gedurende de behandeling, waardoor de ouders/opvoeders van de cliënt zo ver mogelijk verantwoordelijkheid leren dragen voor de terugkeer naar huis?

2.3.3. Deelvragen

1. Wat vinden de medewerkers van leefgroep de Gildekamp helpend, om de ouders/opvoeders tijdens de instroomfase van de cliënt zo bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling?
2. Wat vinden de medewerkers van leefgroep de Gildekamp helpend, om de ouders/opvoeders tijdens de behandelfase van de cliënt zo bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling?
3. Wat vinden de medewerkers van leefgroep de Gildekamp helpend, om de ouders/opvoeders tijdens de uitstroomfase van de cliënt zo bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling?
4. Welke behoeften hebben de ouders/opvoeders met betrekking tot de samenwerking met de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp?
5. Welke behoeften hebben de jongeren met betrekking tot de samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp?
6. Welke best practice bestaan er al op leefgroep de Gildekamp met betrekking tot de samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding, waardoor een terugplaatsing mogelijk werd?

2.3.4. Definiëring van de centrale begrippen

Adequaat	Een correcte en passende manier van handelen bij het beoogde doel (Woordenboeken.nu, Z.D.).
Behandelfase	Behandeling staat voor het gericht, effectief bijdragen aan welzijn/welbevinden(van individuen en systemen) dor de inzet van vakkennis en- kundige op gedragswetenschappelijk(vak)therapeutisch, systemisch en medisch/paramedisch gebied (Pluryn, Z.D.).
Gelijkwaardig	In de samenwerking staat de hulpverlener naast de cliënt in plaats van boven de client (Zorginstelling Kommak, 2016).
Gezins- en woonbehandeling	Een medewerker van Gezins- en woonbehandeling biedt hulp aan gezinnen volgens de methodiek van IOG(intensieve orthopedagogische gezinsbehandeling). Hij/zij zorgt voor verslaglegging en registratie van gezinskenmerken en de situatie in het gezin (Pluryn, Z.D.).
Instroomfase	De periode waarin de ondersteuningsbehoefte in kaart wordt gebracht HVO-Querido, Z.D.).

Leefgroep	Het wonen in leefgroep de Gildekamp betekent verblijven in een woongroep in een wijk. Dit is 24- uurs zorg. Tijdens dit verblijf wordt er een orthopedagogische behandeling ingezet, die de ontwikkeling weer op gang brengt (Pluryn, 2016).
Persoonlijk begeleider	Een persoonlijk begeleider is verantwoordelijk voor de behandeling van de cliënt en coördineert het primaire proces. Hij/zij stelt individuele plannen op en ondersteunt collega's bij het uitvoeren van de plannen (Pluryn, 2016).
Samenwerken	Een gelijkwaardige samenwerking is een samenwerking waarbij de ouders/opvoeders gedurende het hele traject de verantwoordelijkheid voor hun kind blijven houden en ervaren. Dat ze zich daarin ondersteund voelen en willen meewerken aan de mogelijkheid tot terugkeer van hun kind (Zorginstelling Komnak, 2016).
Uitstroomfase Verantwoordelijk	De afronding van de hulpverlening (Movisie, Z.D.). In dit onderzoeksrapport betreft het de juridische verantwoordelijkheid van de ouders/opvoeders zoals deze beschreven staan in hoofdstuk twee, ouderlijke verantwoordelijkheden. Het is een grote zorg en toewijding die voor iets vereist zijn (van Dale, 2016).

De definiëring van de overige begrippen in dit onderzoeksrapport is te lezen in bijlage I.

H3. De methode van onderzoek.

In dit hoofdstuk wordt de methode van onderzoek beschreven. Bij de onderzoeksbenadering in paragraaf 3.1 wordt de manier van onderzoek beschreven. Vervolgens worden de participanten weergegeven in paragraaf 3.2. In paragraaf 3.3 volgt de procedure van het onderzoek en in paragraaf 3.4 de meetinstrumenten die gebruikt zullen worden. Dit hoofdstuk sluit af met in paragraaf 3.5 een weergave van hoe de data worden geanalyseerd en in paragraaf 3.6 treft u de beschrijving van de betrouwbaarheid en validiteit.

3.1. De onderzoeksbenadering

Hieronder is per deelvraag verantwoord wat er is ingezet om tot een antwoord te komen op de onderzoeksvraag.

Deelvraag 1:

Wat vinden de medewerkers van leefgroep de Gildekamp helpend, om de ouders/opvoeders tijdens de instroomfase van de cliënt zo bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling?

EN

Deelvraag 2:

Wat vinden de medewerkers van leefgroep de Gildekamp helpend, om de ouders/opvoeders tijdens de behandelfase van de cliënt zo bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling?

EN

Deelvraag 3:

Wat vinden de medewerkers van leefgroep de Gildekamp helpend, om de ouders/opvoeders tijdens de uitstroomfase van de cliënt zo bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling?

Om antwoord te kunnen geven op deelvraag één, twee en drie zijn eerst de aspecten in kaart gebracht die aan de orde moeten komen (zie paragraaf '3.4 De meetinstrumenten'). Om deze aspecten te toetsen is gebruikgemaakt van drie onderzoeksmethoden:

1. Interview. Om tot standaardisering te komen is er gebruik gemaakt van de interviewleidraad. Het interview is bij vier personen afgenomen. Vanwege de grootte van het team zijn er interviews afgenomen bij twee persoonlijk begeleiders. De deelnemende persoonlijk begeleiders zijn via de steekproefmethode uitgekozen (Donk & Lanen, 2012). Dit heeft een representatief beeld opgeleverd omdat zij tot 'doorsnee' pedagogisch medewerker behoren binnen leefgroep de Gildekamp (Migchelbrink, 2006). Vanuit de maatschappelijk werkster en de gedragsdeskundige is informatie verkregen middels een enquête en een individuele ondervraging. Hier is voor gekozen omdat er bij dit type interview dieper op motieven en redeneringen kan worden ingegaan (Migchelbrink, 2006). Door rekening te houden met al het bovenstaande is er sprake van voldoende brontriangulatie.
2. De enquête is ingezet als kwalitatieve onderzoeksmethode. Op deze manier is een duidelijk beeld ontstaan van wat er leeft onder de medewerkers. Alle medewerkers hebben de enquête ingevuld.
3. Literatuuronderzoek op basis van de relevante documentatie is terug te lezen in paragraaf 2.2.

Deelvraag 4:

Welke behoefte hebben de ouders/opvoeders met betrekking tot de samenwerking met de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp?

Uit de literatuuranalyse is gebleken dat de ouders/opvoeders, op meerdere gebieden, verantwoordelijk zijn voor het kind. Door de behoefte van de ouders/opvoeders te onderzoeken en met de theorie te vergelijken kan er bij het ontwikkelen van een product aangesloten worden bij de wensen vanuit de ouders/opvoeders.

Bij de ouders/opvoeders en eventueel de voogd, zal er door middel van een niet-lijfelijke ondervraging informatie worden verkregen. De vragen mogen bij deze methode van informatieverzameling niet te moeilijk zijn en het aantal vragen moet beperkt zijn (Migchelbrink, 2006). Door deze manier van data verzamelen bij deze participanten kan er rekening worden gehouden met een eventueel LVB van de ouders/ verzorgers. Het stellen van relatief makkelijke vragen heeft ervoor gezorgd dat de ouders/opvoeders niet overvraagd worden. Uit gesprekken met de groepsleiding en de maatschappelijk werkster bleek een lijfelijke ondervraging bij de ouders/opvoeders in sommige gevallen toch haalbaar. Er is besloten om hier gebruik van te maken om onze methodische triangulatie te vergroten wat zorgt voor een betrouwbaarder onderzoek.

Deelvraag 5:

Welke behoefte hebben de jongeren met betrekking tot de samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp?

Vanuit de literatuuranalyse is gebleken dat er verschillende typen jongeren verblijven in de residentiële jeugdzorg. Om de jongeren, die verblijven op leefgroep de Gildekamp, te betrekken bij ons onderzoek is onderzocht welke behoefte de jongeren hebben in het samenwerken tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding. Deze behoefte zijn vaak niet leidend in het contact tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding, maar kunnen wel ondersteunend zijn bij de behandeling.

Om te kunnen bepalen of de literatuuranalyse de juiste informatie heeft opgeleverd over leefgroep de Gildekamp, is dit getoetst door de inzet van twee onderzoeksmethoden:

1. Face to face ondervragingen. Bij de cliënten is er middels face to face ondervraging informatie verkregen. Het gesprek heeft plaatsgevonden middels een tekening. Door het

gesprek te visualiseren werd het onderwerp minder abstract voor de cliënt. Dit is een helpende factor in de communicatie met een cliënt met een LVB. Er is gekozen voor dit type ondervraging omdat dit de mogelijkheid biedt om ook non-verbale informatie zoals gezichtsuitdrukking, mee te nemen (Migchelbrink, 2006). Ook is het voor deze groep respondenten, in verband met de LVB, belangrijk om helderheid/ duidelijkheid te kunnen bieden wanneer zij iets niet begrijpen.

2. Een korte enquête. De enquête is vooraf expliciet uitgelegd door de onderzoekers. Bij de afname waren de onderzoekers ook aanwezig om vragen te beantwoorden. Deze aanpak is vooraf besproken met de groepsleiding. Op deze manier hebben de onderzoekers de groepsleiding betrokken bij het maken van keuzes tijdens het onderzoek. Dit heeft de procesvaliditeit en de dialogische validiteit gewaarborgd.

Deelvraag 6:

Welke best practice bestaan er al op leefgroep de Gildekamp met betrekking tot de samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding, waardoor een terugplaatsing mogelijk werd?

Binnen Pluryn wordt er gewerkt met de methode 'Competentie gericht werken' (Pluryn, 2014). Hierin is het van belang dat we dat wat positief aanwezig is, proberen uit te breiden. Dit geldt ook voor deze onderzoeksvraag, waarbij er bewust is gekozen voor deze deelvraag. Om antwoord te geven op deze (deel)vraag is er gekozen voor het inzetten van:

1. Een enquête voor de ouders/opvoeders van de cliënten die al deel hebben genomen aan een dergelijk uitstroomtraject vanuit leefgroep de Gildekamp naar huis.
2. Interviews met de maatschappelijk werkster, de gedragswetenschapper, twee persoonlijk begeleiders en een cliënt die momenteel werkt richting huis.
3. Literatuuranalyse van het 'Competentie gericht werken' (Slot, 2012). Deze informatie geeft weer op welke wijze er het beste ondersteuning geboden kan worden. Dit leidt tot passende aangrijpingspunten om tot een kwalitatief goed product te komen.

3.1.1. Kwalitatief/kwantitatief onderzoek

Voor dit onderzoek is er voornamelijk gebruik gemaakt van de kwalitatieve onderzoeksmethode en een klein onderdeel van de kwantitatieve onderzoeksmethode.

Een kwalitatief onderzoek is gericht op het verkrijgen van informatie over wát er leeft onder de deelnemers op het gebied en waarom. Tot het kwalitatief onderzoek behoren de enquêtes en de interviews (Donk & Lanen, 2012).

Tot het kwantitatief onderzoek behoort de schaalmeting, daar de vragen vaststaan en zij niet meer zullen worden veranderd. Tevens wordt er door middel van de schaalmeting informatie verkregen welk rapportcijfer de participanten geven aan een specifieke situatie. Door deze gestandaardiseerde (gesloten) afname wordt de objectiviteit vergroot.

3.1.2. Methode van onderzoek

In deze paragraaf worden de methoden van onderzoek beschreven.

Er heeft een beschrijvend onderzoek plaatsgevonden aangezien: de focus was om een veranderingsproces in gang te zetten. Hiervoor is gekeken wat de medewerkers in de organisatie van het onderwerp vonden en wat de huidige situatie was. Het onderwerp 'samenwerken met de ouders/opvoeders waardoor terugplaatsing richting huis eerder mogelijk wordt' is in kaart gebracht. Vervolgens is dan te zien wat werkt en wat er nog nodig is. Het onderwerp wordt vanuit meerdere perspectieven beschreven, door middel van het gebruik van de literatuur, de interviews en enquêtes (Donk & Lanen, 2012). Deze methode van onderzoek is toegepast bij alle deelvragen daar de interviews en enquêtes bij meerdere deelnemers zijn afgenomen.

Er is sprake van een ontwerponderzoek wanneer een professionele organisatie voortdurend de kwaliteit van de zorg- en dienstverlening bewaakt (Donk & Lanen, 2012). Bij leefgroep de Gildekamp wordt voldoende gezocht naar nieuwe kennis om de kwaliteit te waarborgen. Dit is gebleken uit de gesprekken met de gedragswetenschapper en de maatschappelijk werkster. Daarnaast hebben er ook meerdere afstudeeronderzoeken plaatsgevonden en zijn er structureel HBO studenten die stage lopen. Door de opdrachten vanuit de opleiding wordt er gekeken naar de kwaliteit van de leefgroep. In de deelvragen 1 t/m 3 wordt er ontwerponderzoek toegepast, omdat hier wordt onderzocht hoe de huidige situatie kan worden verbeterd met betrekking tot de samenwerking met de ouders (Donk & Lanen, 2012). Hierbij hebben we de huidige ingezette kennis ook onderzocht om te komen tot een passend product.

3.2. Participanten

Voor dit onderzoek zijn de volgende participanten benaderd:

- De groepsleiding;
- De cliënten;
- De ouders/verzorgers/voogd;
- De maatschappelijk werkster;
- De gedragswetenschapper;
- De clusterleider.

Op deze manier wordt er vanuit verschillende invalshoeken informatie verworven. De inclusiecriteria die zijn opgesteld voor de participanten zijn ervaring en professionele kennis. De belangrijkste participanten bij het primaire proces zijn op deze wijze betrokken bij dit onderzoek.

3.2.1. Werven van participanten

De clusterleider van leefgroep de Gildekamp is telefonisch benaderd.

De gedragswetenschapper en de maatschappelijk werkster zijn zowel per mail als telefonisch benaderd. Een van de persoonlijk begeleiders is per mail benaderd. Na een eerste gesprek met haar is er afgesproken dat de onderzoekers een teamvergadering bij zouden wonen ter introductie bij de teamleden. Deze teamvergadering vond plaats op 6 oktober 2016 en de medewerkers van leefgroep de Gildekamp zijn in deze vergadering persoonlijk benaderd. De cliënten die verblijven op leefgroep de Gildekamp zijn persoonlijk benaderd. Alvorens in gesprek te gaan met de jeugdigen zijn de ouders/verzorgers en/of de voogd persoonlijk benaderd via telefoon of email om toestemming toe te geven voor de bijdrage van de jeugdigen. De ouders/opvoeders zijn middels een kennismakingsbriefje op de hoogte gesteld van het onderzoek.

3.2.2. Respons

In totaal zijn er drie verschillende enquêtes, een schaalmeting en negen interviews afgenomen voor dit onderzoek.

Enquêtes:

De eerste enquête die heeft plaatsgevonden is afgenomen bij de medewerkers van leefgroep de Gildekamp.

- 8 persoonlijk begeleiders van leefgroep de Gildekamp;
- 2 begeleiders van leefgroep de Gildekamp;
- 1 gedragswetenschapper die betrokken is bij leefgroep de Gildekamp;
- 1 maatschappelijk werkster die betrokken is bij leefgroep de Gildekamp.

Er is een periode van twee weken geweest waarin de medewerkers de enquête konden invullen via het internet. Tussentijds is er een herinnering e-mail gestuurd en hebben de onderzoekers

wat lekkers op het kantoor van de medewerkers gezet. Er zijn negen enquêtes ingevuld; er mist een enquête van een persoonlijk begeleider. Er waren twee persoonlijk begeleiders voor langere periode afwezig, deze zijn niet meegerekend in ons onderzoek aangezien zij in deze periode waarschijnlijk niet werkzaam zouden zijn.

De tweede enquête is afgenomen bij de jongeren van leefgroep de Gildekamp:

- 8 jongeren.

De derde enquête is afgenomen bij de ouders/verzorgers van jongeren die op leefgroep de Gildekamp hebben gewoond.

- 2 ouders/opvoeders.

Schaalmeting:

Er heeft een schaalmeting plaatsgevonden bij de ouders/verzorgers van de jongeren die verblijven op leefgroep de Gildekamp. Deze is verstuurd naar de ouders/verzorgers van acht jongeren. Er is voor gekozen om de kinderen waar de ouders/verzorgers geen gezag meer van hebben, niet mee te laten doen aan het onderzoek omdat hier geen sprake is van terugplaatsing richting huis.

- 6 ouders/verzorgers.

Interviews:

Er hebben individuele interviews plaatsgevonden met:

- De gedragswetenschapper;
- De maatschappelijk werkster;
- 2 persoonlijk begeleiders;
- 2 ouders/ opvoeders van jongeren die verblijven op leefgroep de Gildekamp;
- 2 jongeren die verblijven op leefgroep de Gildekamp;
- 1 jongere die momenteel werkt aan het traject richting terugplaatsing.

De interviews zijn individueel afgenomen. De interviews welke plaatsgevonden hebben met de jongeren die verblijven op leefgroep de Gildekamp, of hier verbleef, zijn visualiserend geweest. Er is gebruik gemaakt van een tekening van leefgroep de Gildekamp en een huis. Aan de hand van deze tekening wordt er mogelijk getekend, maar ook gesproken met de jongeren over dit onderwerp. De tekening die gebruikt is in het visualiserende interview is te vinden in bijlage IX.

3.3. De procedure van het onderzoek

Voor de start van dit onderzoek is er een literatuur- en praktijkanalyse uitgevoerd bij leefgroep de Gildekamp. Voor de praktijkanalyse hebben er vier gesprekken plaatsgevonden om informatie in te verkrijgen over het signaal.

Op donderdag 6 oktober 2016 hebben de onderzoekers deelgenomen aan de teamvergadering van leefgroep de Gildekamp. Tijdens deze teamvergadering zijn alle medewerkers op de hoogte gesteld van het onderzoek. Er is uitleg gegeven over de onderzoekers: wie zijn ze, welke opleiding, en informatie over het afstudeeronderzoek. Daarnaast is er verteld over de methode van onderzoek; het afnemen van de enquêtes, de schaalmeting en de interviews. Om draagvlak te creëren binnen het gehele team is benadrukt welke positieve stappen er al ondernomen zijn binnen leefgroep de Gildekamp. Tevens is het belang van de deelname aan het onderzoek benadrukt, zodat met de informatie van de medewerkers een passend en bruikbaar product ontworpen kan worden.

Na het inleveren van het plan van aanpak is een gesprek ingepland met de opdrachtgever. Hier heeft hij feedback en goedkeuring gegeven op het plan van aanpak. Met deze goedkeuring en de goedkeuring vanuit de opleiding zijn de onderzoekers gestart met het verzamelen van de data. Voor het verzamelen en verwerken van de onderzoeksgegevens is drie weken uitgetrokken. Voor een periode van drie weken is gekozen om de respondenten de tijd te geven om te kunnen reageren. Ook zou er dan bij een minimale respons voldoende tijd zijn om een herinnering te sturen. Na twee weken was het noodzakelijk om een herinnering te sturen. Alle enquêtes, de schaalmeting en de interviews zijn voor afname bekeken door de opdrachtgever. De volgorde en de wijze van afnemen is vooraf besproken met de groepsleiding en de opdrachtgever. Op deze manier is er draagvlak gecreëerd en is de haalbaarheid van het onderzoek door deelname van alle teamleden vergroot. Tijdens het verzamelen van de data zijn de onderzoekers wekelijks op de groep aanwezig geweest voor vragen en/of opmerkingen. Daarnaast zijn de onderzoekers regelmatig bij vergaderingen aanwezig geweest om alle medewerkers van leefgroep de Gildekamp te ontmoeten. Voor het inleveren van het concept zijn de onderzoekers in gesprek gegaan met het behandelteam en de opdrachtgever. Hierin werden de conclusie en de aanbevelingen besproken. Naar aanleiding van de aanbevelingen is er gezamenlijk met het behandelteam en de opdrachtgever gekeken om te komen tot een passend product. In week 48 is het conceptonderzoeksrapport ingeleverd. Na inlevering van het concept is er gestart met het ontwerpen van het product. Daarnaast zijn de ouders/opvoeders van de cliënten op de hoogte gesteld van de onderzoeksresultaten. Dit is gedaan door middel van het versturen van een samenvatting van de resultaten.

Half december hebben de onderzoekers binnen leefgroep de Gildekamp een tussentijdse gegeven presentatie over de resultaten. Dit is gedaan om alle medewerkers bij het proces te betrekken, en ook om het voorstel van een product met hen te bespreken. Verder is het belangrijk dat het product bruikbaar zal zijn en past binnen de structuur van alledag. Draagvlak vanuit de medewerkers is daarvoor uiterst belangrijk. In week twee van 2017 wordt het onderzoeksrapport ingeleverd en wordt de eindpresentatie voorbereid. Op 19 januari 2017 vindt de productpresentatie aan enkele medewerkers van leefgroep de Gildekamp plaats. De opdrachtgever gaat onderzoeken of er iemand vanuit de gemeente, en de manager van Werkenrode Jeugd kan aansluiten bij de presentatie.

3.4. De meetinstrumenten

De interviews die zijn afgenomen zijn half-gestandaardiseerde interviews. Bij een half-gestandaardiseerd interview zijn er voorafgaand aan het gesprek een of meerdere onderwerpen op papier gezet die worden besproken. De gesprekspartner kan in zijn eigen woorden zijn antwoorden formuleren, maar niet het gespreksonderwerp bepalen. Dit is prettig voor de gesprekspartner en de interviewer, omdat de richting/inhoud van het interview leidend is. Het interview verloopt minder formeel als het half-gestandaardiseerd is. De cliënt krijgt hierdoor meer het gevoel van een gesprek in plaats van een ondervraging (Educatie- en school, Z.D.).

Er zijn interviewleidraden gemaakt met daarin:

- Het doel van het interview;
- Een aanduiding over de manier van vastleggen van het gesprek;
- Een beschrijving van de afspraken m.b.t. anonimiteit van de participanten;
- Een terugkoppeling van de resultaten;
- Het vastleggen van de volgorde van de vragen die worden gesteld.

Bij het interview van deelvraag 1 t/m 3 en 6 is er gebruik gemaakt van de omgekeerde trechter. Bij deze interviewvorm zijn er gedetailleerde en gestructureerde vragen gesteld. In het interview

zijn eerst vragen worden gesteld over hoe het nu gaat en wat zij denken nodig te hebben om tot een goede samenwerking te komen. Later in het interview is er ingegaan op de behoeften van de participanten.

Bij deelvraag 4 is gebruik gemaakt van de trechterstructuur. Bij deze methode worden er eerst algemene vragen gesteld en word er steeds meer op de kern van het onderwerp ingezoomd. Bij deze deelvraag is bewust gekozen van dit model omdat het wellicht een gevoelig onderwerp is. Door het gesprek meer algemeen te starten kon er een vertrouwensband worden opgebouwd (Donk & Lanen, 2012).

Bij alle interviews is er gebruikgemaakt van inleidende vragen, directe- en indirecte vragen en structurerende vragen.

Bij het afnemen van een interview zijn er een aantal factoren, welke een bijdrage hebben geleverd aan de kwaliteit van het interview (Donk & Lanen, 2012).

De woorden en de begrippen die worden gebruikt in een interview kunnen door verschillende betrokkenen anders worden geïnterpreteerd. Tijdens het afnemen van de interviews is het belangrijk om rekening te houden met een LVB bij de ouders en de cliënten. De woorden die de onderzoekers hebben gebruikt in de vraagstelling zijn hierop aangepast. De plaats waar het interview is afgenomen kan van invloed zijn. Het kan de respondenten beïnvloeden in de antwoorden die zij geven. De locatie van de interviews met de medewerkers van leefgroep de Gildekamp zijn bepaald door de desbetreffende medewerker. Het interview met de ouders/opvoeders heeft bij de ouders/opvoeders thuis plaatsgevonden.

Bij het afnemen van de interviews en de enquêtes bij de groepsleiding was het belangrijk dat het op een rustige plek, zoals het kantoor, werd afgenomen. Wanneer een interview bijvoorbeeld aan de keukentafel in de woonkamer afgenomen zou worden, bestond de kans dat de groepsleiding werd afgeleid en dat zij niet vrijuit durfde te spreken in verband met de aanwezigheid van cliënten. Daarnaast was het tijdstip van het afnemen van de interviews en de enquêtes van belang. Aan het begin of het eind van de dienst was de kans groter dat de groepsleiding druk bezig was met de cliënten en niet de tijd en/of rust had om in een gesprek te gaan. Bij de gespreksvoering bij de jongeren was het belangrijk dat zij zich veilig voelden in hun omgeving. Wanneer zij in een drukke woonkamer zouden zitten was de kans groter dat zij zich onveilig voelden en niet vrijuit zouden vertellen. Een rustige hoek of een andere kamer zou in deze situatie wellicht beter werken. Daarnaast was het belangrijk dat er rekening werd gehouden met het tijdstip van de afname. Wanneer de kinderen net uit school kwamen waren zij wellicht vermoeider en niet wilden minder meewerken. Samen met de groepsleiding is er besproken wat een geschikt tijdstip is voor een interview.

Bij de ouders/verzorgers van de cliënten is er een schaalmeting afgenomen. Alvorens het versturen van de schaalmeting is er telefonisch contact gezocht met de ouders/verzorgers.

Deze schaalmeting zorgt ervoor dat het inzichtelijk blijft voor de ouders/verzorgers, maar zij ook hebben kunnen aangeven hoe zij de samenwerking ervaren.

3.5. De data analyse

Alle interviews met volwassen personen zijn, na toestemming van de desbetreffende persoon, opgenomen met een voice recorder. Op deze manier was het mogelijk om het interview later nog een keer te beluisteren. Er is vooraf een toestemmingsverklaring voor ingevuld. De interviews zijn afgenomen nadat de enquêtes vanuit de medewerkers ingevuld waren. Op deze manier was het mogelijk om vragen te stellen over de enquête en eventuele onduidelijkheden hieruit te verhelderen. Alle afgenomen interviews zijn volledig uitgewerkt middels transcriberen en coderen. De enquêtes van de ouders/opvoeders van wie het kind inmiddels in een traject vanuit de groep naar huis heeft gewerkt, zijn horizontaal vergeleken. De bevindingen die zijn waargenomen staan daarnaast beschreven, en zijn ondersteunend voor het beantwoorden van

de deelvraag. De interviews die zijn afgenomen bij de jongeren van de leefgroep zijn niet opgenomen middels een voice recorder. Door de onderzoekers zijn er tijdens het gesprek aantekeningen gemaakt. Direct na het gesprek zijn deze aantekeningen uitgewerkt. Deze keuze is bewust gemaakt om te voorkomen dat de jongeren in een loyaliteitsconflict kwamen. Het onderwerp gaat over zowel de ouders/opvoeders als de groepsleiding. De jongeren zijn loyaal aan beide 'opvoeders' wat tijdens het interview gewaarborgd moet blijven. De resultaten van de enquêtes, interviews en de schaalmeting zijn verwerkt in tabellen en figuren. Deze zijn terug te vinden in 'Hoofdstuk 4; resultaten'.

3.6. Betrouwbaarheid en validiteit

Om een transparant onderzoek te kunnen uitvoeren is de validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek van belang.

Validiteit betekent dat er datgene onderzocht wordt wat een onderzoeker wil onderzoeken.

Betrouwbaarheid betekent dat er dezelfde onderzoeksresultaten worden behaald wanneer het onderzoek meerdere malen wordt uitgevoerd. Om de validiteit en betrouwbaarheid van het onderzoek te waarborgen is er brontriangulatie en methodische triangulatie toegepast.

Brontriangulatie betekent dat er gebruik is gemaakt van verschillende bronnen. In dit onderzoek is er gebruik gemaakt van diverse bronnen zoals boeken en online databronnen. Deze bronnen bieden ondersteuning bij het opstellen van aangrijpingspunten. In deze fase werden de uitkomsten van het literatuuronderzoek naast de theorie gehouden. Daarnaast hebben er gesprekken plaatsgevonden met diverse betrokkenen, bestaande uit de medewerkers vanuit Pluryn, maar ook de ouders/opvoeders en de jongeren. Doordat de vraag vanuit verschillende invalshoeken belicht is, is er sprake van **democratische validiteit**. Tijdens het onderzoek zijn er diverse momenten ingepland waarbij er ruimte was voor uitwisseling van informatie. Dit heeft gezorgd voor **dialogische validiteit**.

Een **methodische triangulatie** betekent dat er gebruik is gemaakt van verschillende dataverzamelmethodeën. In dit onderzoek is er methodische triangulatie toegepast door het afnemen van de interviews, de enquêtes, de schaalmeting en het literatuuronderzoek. Het onderzoek heeft kennis en inzicht opgeleverd over de samenwerking die de groepsleiding kan onderhouden met de ouders/opvoeders, hierdoor wordt een terugplaatsing eerder mogelijk. Het onderzoek heeft geleid tot bruikbare adviezen voor de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp. Op deze manier is de validiteit verhoogd en is er sprake van **resultaatvaliditeit**. Doordat het onderzoek aansloot bij de werkwijze en de wensen vanuit de medewerkers van leefgroep de Gildekamp is er gezorgd voor **procesvaliditeit**. Het sloot aan bij hoe de organisatie normaliter ontwikkelingen in gang zet (Donk & Lanen, 2012).

H4. De resultaten.

In hoofdstuk vier worden de feitelijke resultaten weergegeven aan de hand van grafieken en uitspraken. Deze resultaten zijn per deelvraag uitgewerkt in een paragraaf. (In paragraaf 4.1 treft u de resultaten van deelvraag 1, in paragraaf 4.2 treft u de resultaten van deelvraag 2 etc.)

4.1. De resultaten voor beantwoording van deelvraag 1.

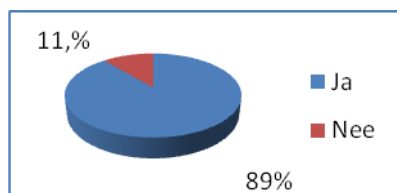
Wat vinden de medewerkers van leefgroep de Gildekamp helpend, om de ouders/opvoeders tijdens de instroomfase van de cliënt zo bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling?

Om een antwoord te krijgen op deze deelvraag, wordt er gebruikt gemaakt van informatie die verkregen is vanuit de medewerkers die betrokken zijn bij leefgroep de Gildekamp. De factoren die de medewerkers van de leefgroep het meest helpend vinden tijdens de intakefase zijn opgedeeld in meerdere categorieën. De resultaten staan hieronder beschreven aan de hand van figuren en citaten. Voor de volledige resultaten zie bijlage VI.

In het onderstaande overzicht staan de codes van de respondenten met het bijbehorende perspectief.

M1	Maatschappelijk werkster
G1	Gedragswetenschapper
P1	Persoonlijk begeleider
P2	Persoonlijk begeleider

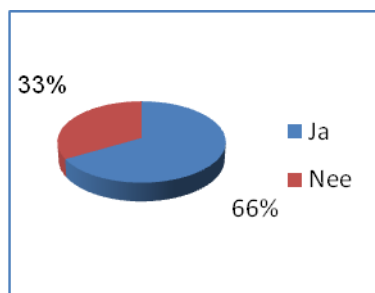
Tijdens het intakegesprek wordt de belangrijkste informatie van de cliënt in kaart gebracht. Er is tijdens het onderzoek gevraagd hoe deze informatie wordt gedocumenteerd, zie figuur 2. Deze wordt voor het grootste gedeelte gedocumenteerd in EIP.

P1: 'Die intakeformulieren die wij hebben, daar staat gewoon de praktische informatie op en die wordt overal op zijn plek gezet.'

Figuur 2. Gebruik van het intakeformulier.

Tijdens het intakegesprek wordt er in meer dan de helft van de gevallen besproken wat de verwachtingen zijn van de ouders/opvoeders ten opzichte van de groepsleiding en vice versa. Er is tijdens het onderzoek gevraagd of, en welke, verwachtingen worden besproken, zie figuur 3.

Figuur 3. Het bespreken van de verwachtingen tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding.

P1: 'We vragen wel wat de hulpvragen zijn en in die zin wat hun vraag is aan ons, maar ik bied altijd wel ruimte voor goh heb je nog vragen en dingen die je wil vertellen. Maar echt verwachtingen, het is niet zo dat ze zeggen van ja ik verwacht dat jullie iedere week contact met ons opnemen, dat is niet.'

P2: 'Ja ik denk dat we constant bezig zijn met verwachtingen uitspreken. Want heel vaak is het zo dat een ouder iets verwacht en wij kunnen daar niet aan voldoen in hun ogen. Nou dan kom je al in een conflict. Maar het is ook heel vaak dat wij iets van ouders hadden verwacht en hun iets totaal anders doen. Wat ik ook vooral heel erg denk is dat we nog meer de ouders moeten betrekken.'

M1: 'En de verwachting wij kunnen niks oplossen, wij kunnen wel aanreiken om oplossingen te zoeken. Die worden namelijk niet uitgesproken dus wat je echt kan als hulpverlener.'

Tevens is er gevraagd hoe er tijdens het intakegesprek wordt omgegaan met de gevoelens van de ouders/opvoeders ten opzichte van de plaatsing van het kind op leefgroep de Gildekamp.

Inspraak ouders/opvoeders.

P1: 'Nou, als kinderen dichtbij wonen of als ouders dichtbij wonen dan willen ze vaak dat het kind bij de eigen huisarts blijft'

G1: 'Uhm nou ik merk wel dat de ene begeleider beter is in het betrekken van ouders dan de andere. En ik denk daarin dat nog wel veel te behalen valt'.

Omgaan met het gevoel van de ouders/opvoeders t.o.v. plaatsing op de groep.

M1: 'Maar wij steken dan heel erg in op een geaccepteerde uithuisplaatsing. Dat wil niet zeggen dat het niet verdrietig is, maar dat ouders het wel willen. Dat ouders wel achter die uithuisplaatsing gaan staan, want als je geen geaccepteerde uithuisplaatsing hebt kan je behandelen tot je een ons weegt maar dan gaat het niet helpen.'

P1: 'Dan zijn ouders zo emotioneel op het moment dat ze een kind hier brengen, dan ga je daar ook niet op dat moment vragen.'

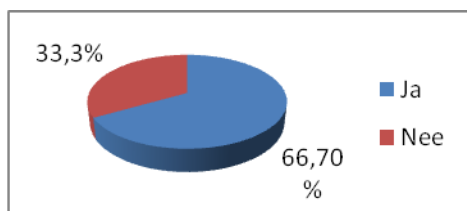
4.2. De resultaten voor beantwoording van deelvraag 2.

Wat vinden de medewerkers van leefgroep de Gildekamp helpend, om de ouders/opvoeders tijdens de behandelfase van de cliënt zo bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling?

Om een antwoord te krijgen op deze deelvraag, is er gebruikt gemaakt van informatie die verkregen is vanuit de medewerkers die betrokken zijn bij leefgroep de Gildekamp. De factoren die de medewerkers van de leefgroep het meest helpend vinden tijdens de behandelfase zijn opgedeeld in meerdere categorieën. De resultaten staan hieronder beschreven aan de hand van figuren en citaten. De volledige resultaten zijn te lezen in bijlage VI. In het onderstaande overzicht staan de codes van de respondenten met het bijbehorende perspectief.

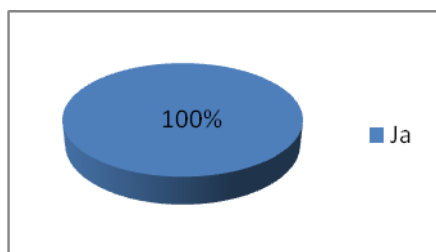
M1	Maatschappelijk werkster
G1	Gedragswetenschapper
P1	Persoonlijk begeleider
P2	Persoonlijk begeleider

Tijdens de behandelfase worden er met de cliënt doelen opgesteld. Er is tijdens het onderzoek gevraagd of ouders/opvoeders worden betrokken bij het opstellen van nieuwe doelen, zie figuur 4.

Figuur 4. Ouders/opvoeders worden betrokken bij het opstellen van nieuwe doelen.

Tijdens de behandelfase hebben de ouders/opvoeders van de cliënt contact met de begeleiders van leefgroep de Gildekamp. Er is tijdens dit onderzoek gevraagd of de groepsleiding van mening is dat de ouders/opvoeders contact kunnen opnemen met de groep zie figuur 5.

Figuur 5. Ouders/opvoeders kunnen bij vragen direct contact opnemen met de groep.

P2: 'Kijk wij zijn er heel erg voor die kinderen, maar heel vaak heb ik ook echt heel veel werk aan de ouders. Soms wel meer dan aan het kind. Je hebt er geen grip op, maar ze willen wel natuurlijk, ook logisch, controle uitoefenen. Maar ja, ik heb af en toe dat ik denk van ja ik moet de ouders ook begeleiden terwijl ik alleen voor het kind ben aangesteld. Ja, dat is heel lastig.'

G1: 'Ik denk; wat mooi zou zijn is een begeleider thuis en een begeleider op de groep. In die zin denk ik dat wij moeten accepteren dat wij niet alles kunnen en dat we soms hulp moeten vragen aan andere producten van Pluryn.'

M1: 'Ouders worden uitgenodigd om te bellen, uitgenodigd om contact te zoeken ook als ze met dingen niet eens zijn enz., dat gaat heel goed.'

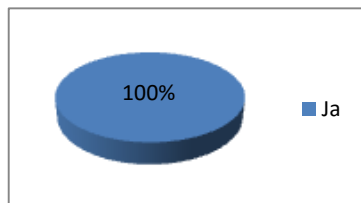
4.3. De resultaten voor beantwoording van deelvraag 3.

Wat vinden de medewerkers van leefgroep de Gildekamp helpend, om de ouders/opvoeders tijdens de uitstroomfase van de cliënt zo bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling?

Om een antwoord te krijgen op deze deelvraag, wordt er gebruikt gemaakt van informatie die verkregen is vanuit de medewerkers die betrokken zijn bij leefgroep de Gildekamp. De factoren die de medewerkers van leefgroep het meest helpend vinden tijdens de uitstroomfase zijn opgedeeld in meerdere categorieën. De resultaten staan hieronder beschreven aan de hand van grafieken en citaten. De volledige resultaten zijn te lezen in bijlage VI. In het onderstaande overzicht staan de codes van de respondenten met het bijbehorende perspectief.

M1	Maatschappelijk werkster
G1	Gedragswetenschapper
P1	Persoonlijk begeleider
P2	Persoonlijk begeleider

Er is tijdens het onderzoek gevraagd welke specifieke onderdelen van de behandeling belangrijk zijn in het terugwerken naar huis, zie figuur 6.

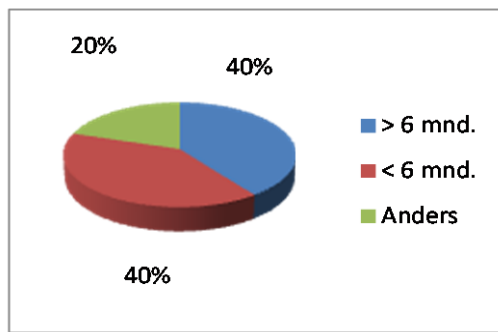
M1: 'Specifiek onderdeel is sowieso dat het kind meer thuis is, dat doe je geleidelijk aan dat je dat elke keer stap voor stap goed evalueert. Daarin ligt er een hele belangrijke rol voor een persoonlijk begeleider.'

Figuur 6. Er wordt gekeken naar de thuissituatie op het moment van terugplaatsing.

De ouders/opvoeders worden tijdens de uitstroomfase voorbereid op de terugkomst van het kind naar huis. Er is tijdens het onderzoek gevraagd hoe deze voorbereiding verloopt.

P1: 'Ja maar ik denk voornamelijk dat de wens vanuit de ouders moet komen. We gaan dus al werken naar bijvoorbeeld ieder weekend thuis. Dan leren ze hun kind beter kennen zeg maar; hé want een keer in de twee weken is natuurlijk niks. En dan gaan we dat steeds een stukje uitbreiden met name kunnen ouders hun kind motiveren om naar school te gaan?'

G1: 'Je hebt het erover met ouders en ik denk dat het in die zin belangrijk is om de tijd te nemen en niet op snelle sprong te zeggen van nou volgende week stop je. Meestal nemen we daar wel 1 of 2 maanden de tijd voor soms ook wel wat langer dat je zegt van nou over zes maanden gaan we terug naar huis.'

M1: 'Kijk, want als ouders zeggen van dit kunnen wij niet aan ja dan hebben we al iets anders hé.'

'Dus eigenlijk zijn de ouders leidend voor of je naar huis gaat of niet. Of het kind naar huis gaat of niet en zij moeten aangeven of ze het willen en als ze het niet willen dan

Figuur 7. Voorbereidingsperiode voor de terugkeer naar huis.

Wanneer de cliënt leefgroep de Gildekamp verlaat kan er nazorg worden geboden vanuit leefgroep de Gildekamp. Er is tijdens het onderzoek gevraagd welke nazorg leefgroep de Gildekamp biedt aan de ouders/verzorgers wanneer het kind weer thuis woont. Daarnaast is er onderzocht of dit besproken wordt met de ouders/opvoeders. 67% van de medewerkers geeft aan dat er in >80% van de gevallen besproken wordt, welke vorm van nazorg er gewenst is vanuit de ouders/opvoeders. 33% van de medewerkers geeft aan dat er in 50-80% van de gevallen besproken wordt, welke vorm van nazorg er gewenst is vanuit de ouders/opvoeders.

M1: 'Maar ik vind nazorg belangrijk en wij doen het natuurlijk allemaal wel geleidelijk aan, maar het zou fijn zijn als de ouders bijvoorbeeld na drie maanden nog eens een bij elkaar komen. Dat er een of twee keer contact is geweest dat vind ik belangrijk.'

P1: 'Uh ja wat versta je onder nazorg kijk het kan natuurlijk ook zijn dat een kind naar een dagbehandeling gaat en het kan ook zijn dat er heel veel Gezins- en woonbehandeling inkomt, maar dat de situatie niet zo is dat een kind niet thuis kan wonen.'

4.4. De resultaten voor beantwoording van deelvraag 4.

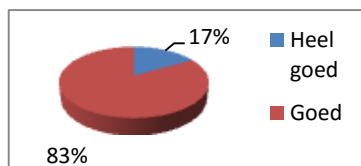
Welke behoeften hebben de ouders/opvoeders met betrekking tot de samenwerking met de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp?

Om een antwoord te krijgen op deze deelvraag, wordt er gebruikt gemaakt van informatie die verkregen is vanuit de ouders/opvoeders van cliënten die op leefgroep de Gildekamp verblijven. Deze informatie is verkregen aan de hand van een enquête die is afgenomen bij alle ouders/opvoeders, en individuele interviews. De behoeften van de ouders/opvoeders zijn opgedeeld in meerdere categorieën. De resultaten staan beschreven aan de hand van figuren en citaten.

Voor de volledige resultaten is bijlage XIV te raadplegen. In het onderstaande overzicht staan de codes van de respondenten met het bijbehorende perspectief.

O1	Ouders/opvoeders
O2	Ouders/opvoeders

Er is aan de ouders/opvoeders gevraagd hoe zij het kennismakingsgesprek hebben ervaren, zie figuur 7.

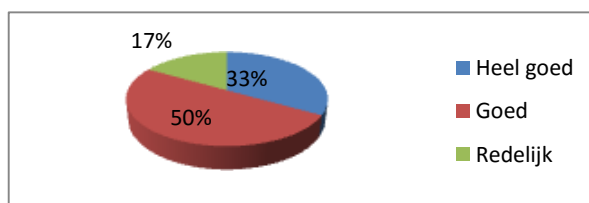

Figuur 7. Hoe verliep het kennismakingsgesprek?

O1: “Het kennismakingsgesprek zelf was fijn. Ik dacht dat ik gehoord werd en ze begrepen me.”

O2: “Het voelde niet fijn, maar ook niet slecht. Het was wel gewoon huiselijk, maar ik kende de medewerkers niet.”

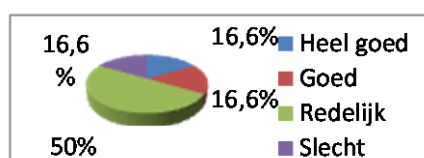
Tijdens de behandeling worden er doelen opgesteld voor het kind. Er is tijdens het onderzoek gevraagd aan de ouders/opvoeders of er voor hen ook doelen aanwezig zijn, of dat zij hier behoefte aan hebben, zie figuur 8 en 9.

Figuur 8. De ouders/opvoeders weten welke doelen zij hebben.

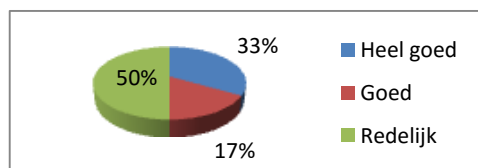
O1: ‘We hebben hier wel gesprekken over op de groep, maar geen begeleiding. Het enige doel wat er voor thuis op papier staat is dat hij zijn telefoon inlevert om acht uur. En hij moet zijn medicatie op tijd innemen.’

O2: ‘Mijn doel was in ieder geval dat hij gewoon normaal afscheid kon nemen.’

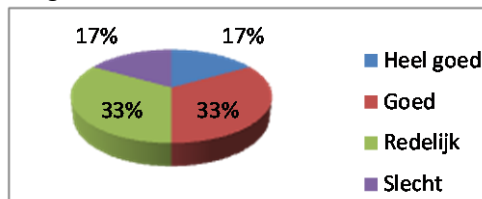

Figuur 9. De ouders/opvoeders werken thuis aan de doelen.

Gedurende het gehele traject hebben de ouders/opvoeders contact met de medewerkers van leefgroep de Gildekamp. Er is onderzocht hoe de ouders/opvoeders dit ervaren, om te kijken welke behoeften er zijn. Deze resultaten treft u in figuur 10 en 11.

Figuur 10. Vragen, mededelingen en steun in de opvoeding.

Figuur 11. Het bespreken van veranderingen op school.

O1: 'De discussies gaan soms via de telefoon of zijn op de groep zelf. Sommige groepsleiders geven dat aan dat ze niet aan deze afspraken willen beginnen. Ze vragen dan of ik dan wel weet hoeveel kinderen er zijn. Op zo'n manier wordt je dan aangesproken als ouder.'

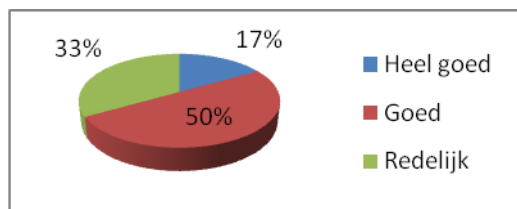
O1: 'Qua begeleiding vanuit de persoonlijk begeleider merk ik als ouder weinig verschil. Ze legt duidelijk de lijnen uit, maar zegt ook sorry als ze iets niet heeft gedaan. Ik heb het te druk gehad. Dit kan gebeuren, iedereen maakt fouten. Als ze het dan toegeven, kan het gebeuren. Iedereen maakt fouten. Maar geef het dan toe.'

O2: 'Het gaat om het belang van hem, hij moet zich prettig voelen. Dus ik vind het prima als de groep dit met vader communiceert. Maar ik vind het wel netjes als ze mij even bellen; Jij bent de moeder en we willen je laten weten dat je zoon van dan tot dan bij zijn vader is. Even een terugkoppeling naar mij.'

O2: 'Alles is bespreekbaar, maar ik weet ook heel goed wat ik wil en wat ik wel en niet kan doen bij hem. We zitten wel op één lijn. Het is dus gewoon te bespreken. Ik wil sowieso niet te veel, omdat ik weet dat ik niet teveel moet doen.'

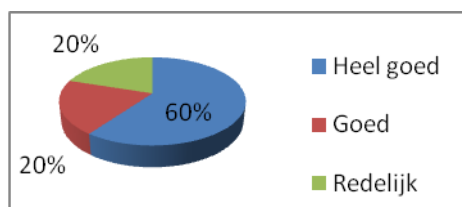
O2: 'Ik vraag me de hele dag af; hoe zou het gaan? Zou hij nu slapen? Heeft hij goed gegeten? Dat zijn allemaal vragen waar je als ouders aan denkt. Zij denken daar gewoon niet aan, zij zien het. Zij moeten daar gelijk iets mee doen.'

Het algemene contact met de groepsleiding is gevraagd middels de enquête. De resultaten treft u in figuur 12.

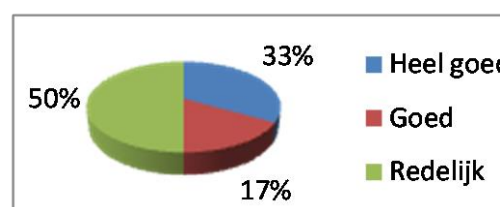

Figuur 12. Contact met de groepsleiding.

Figuur 13 laat zien dat ouders/opvoeders met een positief gevoel vooruit denken aan de terugkeer naar huis. Figuur 14 geeft weer hoe de ouders/opvoeders verwachten dat de ondersteuning vanuit de Gildekamp gaat verlopen.

Figuur 13. Terugkeer naar huis.

Figuur 14. Ondersteuning vanuit de leefgroep bij terugkeer naar huis.

O1: 'Als hij in de toekomst misschien weer thuis komt wonen, hoop ik dat dit rustig aan gebeurt. Dat hij kan wennen.'

O1: 'Ik zou ook wel op de groep terug kunnen vallen als het thuis niet gaat.'

O2: 'Goede communicatie vind ik heel belangrijk en goede afspraken.'

O2: 'Ja maar als dit zou gebeuren, dan met begeleiding.'

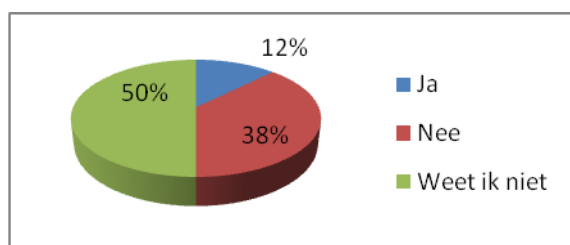
4.5. De resultaten voor beantwoording van deelvraag 5.

Welke behoeften hebben de jongeren met betrekking tot de samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp?

Om een antwoord te krijgen op deze deelvraag, wordt er gebruikt gemaakt van informatie die verkregen is vanuit de cliënten die op leefgroep de Gildekamp verblijven. De behoeften van de cliënten zijn opgedeeld in meerdere categorieën. De resultaten staan hieronder beschreven aan de hand van figuren en citaten. De volledige resultaten staan beschreven in bijlage XI, XIII en XVI. In het onderstaande overzicht staan de codes van de respondenten met het bijbehorende perspectief.

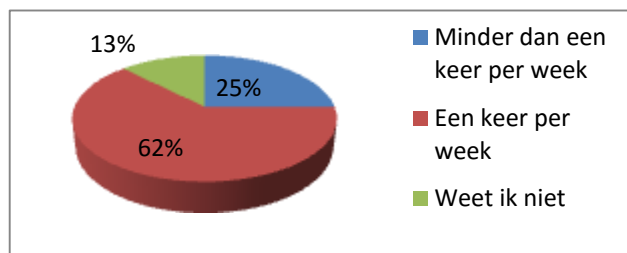
KH1	Kind dat heeft gewerkt aan een terugplaatsingstraject
K1	Kind (cliënt)
K2	Kind (cliënt)

87% van de jongeren is op de hoogte van de doelen waar aan gewerkt wordt. 13% van de jongeren geeft aan nog geen doelen te hebben. Aan de jongeren is gevraagd of de ouders/opvoeders ook aan doelen moeten werken. Figuur 15 geeft weer hoe de jongeren dit beantwoordt hebben.

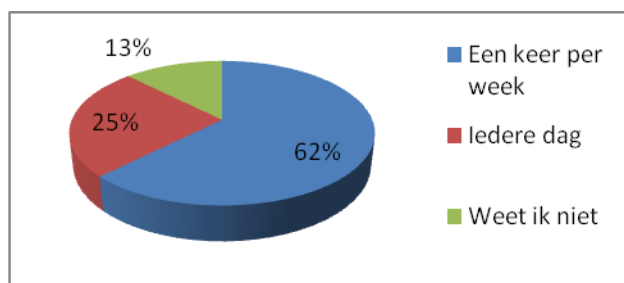
Figuur 15. Doelen van de ouders/opvoeders.

Figuur 16 geeft weer hoe vaak de jongeren denken dat er contact is tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding.

Figuur 16. Contact tussen de groepsleiding en de ouders/opvoeders.

Naar aanleiding van het aantal contactmomenten is er gekeken of de jongeren hier behoefte aan hebben. Hoe vaak willen de jongeren dat er contact is tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding? Zie figuur 17.

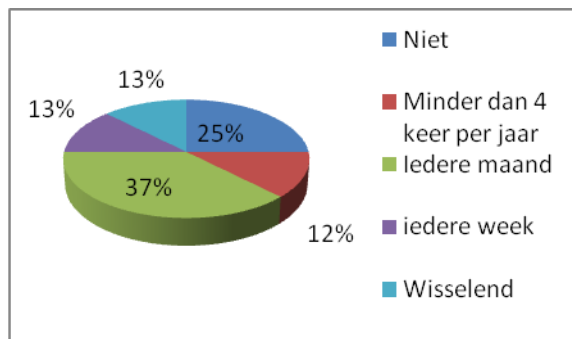

K1: 'De persoonlijk begeleider belt mama iedere week. Soms mag ik ook even met haar bellen.'

K2: 'Weet ik veel. Ik denk het niet, maar ik woon hier ook pas twee weken.'

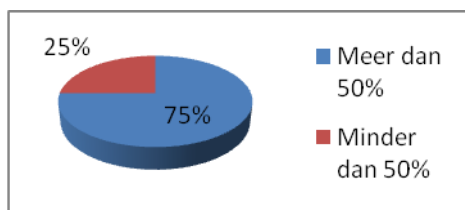
Figuur 17. Behoeftte aan bezoek van de jongeren.

Om te weten waar de behoeften van de jongeren liggen rondom het langskomen van de ouders/opvoeders op de groep is er eerst gevraagd hoe vaak de ouders/opvoeders nu langskomen op de groep, met uitzondering van de haal en breng momenten. Zie figuur 18.

Figuur 18. Langskomen van de ouders/opvoeders op de groep.

62% van de jongeren geeft middels de enquête aan dat ze het fijn zouden vinden als hun ouders/opvoeders vaker langs zouden komen op leefgroep de Gildekamp. 38% geeft aan dat dit niet te willen. Om de samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groep te meten is er aan de jongeren gevraagd of de ouders/opvoeders en de groepsleiding het vaak eens zijn met elkaar. Zie figuur 19.

Figuur 19. Overeenstemming tussen de groepsleiding en de ouders/opvoeders.

K2: 'Er is wel ondersteuning voor mij, maar niet voor mijn ouders.'

KH1: 'Ze weten op de groep niets van mijn geloof. Ik kreeg wel halal eten, maar verder hielden ze er geen rekening mee. Er zouden meer culturele groepsleiders moeten zijn.'

4.6. De resultaten voor beantwoording van deelvraag 6.

Welke best practice bestaan er al op leefgroep de Gildekamp met betrekking tot de samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding, waardoor een terugplaatsing mogelijk werd?

Om een antwoord te krijgen op deze deelvraag, wordt er gebruikt gemaakt van informatie die verkregen is vanuit de ouders/opvoeders van cliënten die op leefgroep de Gildekamp verblijven. De behoeften van de ouders/opvoeders zijn opgedeeld in meerdere categorieën. De resultaten staan hieronder beschreven aan de hand van grafieken en citaten. De volledige resultaten zijn opgenomen in bijlage VI, XI en XVI. In het onderstaande overzicht staan de codes van de respondenten met het bijbehorende perspectief.

M1	Maatschappelijk werkster
G1	Gedragswetenschapper
P1	Persoonlijk begeleider
OH1	Ouders die hebben gewerkt aan een terugplaatsing traject
OH2	Ouders die hebben gewerkt aan een terugplaatsing traject
KH1	Kind dat heeft gewerkt aan een terugplaatsing traject

De onderstaande citaten zijn voortgekomen uit de interviews en/of enquêtes waarbij er benoemd wordt wat de participant belangrijk vindt tijdens de uitstroomfase.

P1: 'Maar vaak gaat het wel goed als je het met zo zulke kleine stapjes doet, en wij gaan natuurlijk niet aan een thuisplaatsing werken als wij denken dat ouders daar nog lang niet klaar voor zijn.'

'Nou ik denk met name dat je goed moet kijken of ouders kunnen die wens we hebben maar is het ook realistisch? Dat is voorwaarde nummer één.'

P2: 'Ik denk dat het heel belangrijk is dat ze inzicht krijgen in de eigen problematiek. Coping vaardigheden vind ik heel belangrijk.'

'Uhm zijn ouders in staat om op te voeden, een ander aspect is wat bepaald de rechter.'

'Ja, en ook wel motivatie van de ouders en ook dat ze nu inzicht krijgen in de problematiek van het kind.'

G1: 'Nou ja we kijken sowieso altijd naar de hulpvragen die gesteld zijn aan het begin van de plaatsing. Want je kijkt naar de behandeldoelen, maar je kijkt ook naar de lasten van een cliënt.'

M1: 'Soms wordt er dan teveel naar de ouders geluisterd. Ik zou echt zeggen; ik ben het er echt niet mee eens.'

'Ik vind dat je heel transparant heel duidelijk moet zijn en gewoon confronteren gewoon zeggen wat je denkt. Ik hoef niet gelijk te hebben maar ik kan het op zijn minst zeggen.'

'Het is eigenlijk zo dat je de behandeling moet zien als een gebruiksaanwijzing. Het zoeken naar de juiste gebruiksaanwijzing, want die LVB gaat niet over dus dan gaat het er meer om waar reageert een kind goed op. Hetzelfde als wat heeft hij van andere mensen nodig? Als je die geschreven hebt dan ga je dus kijken; van wie kan deze gebruiksaanwijzing uitvoeren. En goed genoeg, want het hoeft niet perfect. Zijn dat ouders, zijn dat ouders met wat hulp, zijn dat ouders die eigen vader en moeder ook bij staan of in het netwerk school of zeggen we van nou ouders kunnen het echt niet dan vind ik dat je negatief advies moet geven.'

OH1: 'Duidelijke tijdsplanning en dat er nazorg betrokken bleef.
Goede voorbereiding d.m.v. handvatten.'

OH2: 'Dat alles wordt geregeld voordat het kind naar huis komt.'

KH1: 'Ik ging eerst weekenden, toen ook tijdens vakanties en uiteindelijk de maand van de ramadan. Er was een opbouw.'

Na de uitstroomfase woont het kind weer (volledig) bij de ouders/opvoeders en gaat op leefgroep de Gildekamp de nazorg fase in. Hieronder staan citaten beschreven vanuit alle participanten die weergeven hoe de huidige situatie is, en wat er in het verleden heeft bijgedragen tot een succes.

P1: 'Wat kan je dan aan nazorg bieden eigenlijk, behalve dan dat er een hele ervaren Gezins- en woonbehandeling inkomt. Want dan zijn wij eigenlijk helemaal niet meer nodig.'

G1: 'Ik denk dat als je gaat kijken naar de nazorg die de Gildekamp bied ik denk dat het vooral heel prettig is voor ouders dat als het kind naar huis gaat, dat ze weten dat ze nog hulp kunnen krijgen als het nodig is.'

'Dat ze weten dat ze kunnen bellen dat we beschikbaar zijn en het maakt in die zin ook niet uit dat we weer een nieuw kind hebben, maar we zijn altijd beschikbaar. We denken ook mee in oplossingen zo is er een kind die is uitgestroomd en die is nog een tijdje iedere woensdag komen spelen. Er is ook een jongetje die is naar huis gegaan en die komt soms in de vakantie nog een nachtje slapen. Dus dat vind ik ook wel een vorm van nazorg we zijn er nog steeds.'

M1: 'Nou nazorg, het contact een gezicht en dat groepsleiding af en toe naar huis kan.'

OH1: 'De veiligheid van een bekend persoon en vertrouwen.'

OH2: 'Dat ik nog iemand kan bellen als ik vragen heb.'

KH1: 'De persoonlijk begeleider komt nog eens langs en ik mag ook altijd naar de groep komen. Dit heb ik drie keer gedaan sinds ik bij mijn tante woon.'

'De huisarts moet nog overgezet worden, ook heb ik mijn eigen zorgverzekeringpas nog niet. Deze ligt nog op de groep. Mijn adres moet ook nog gewijzigd worden.'

De ouders/opvoeders van cliënten die de uitstroomfase al doorlopen hebben de voorbereiding op het vertrek het rapport cijfer acht gegeven. Hierbij geven zij de samenwerking met de groepsleiding een goed tot heel goed. De hulp die werd geboden als nazorg werd volgens de ouders/opvoeders geboden door de persoonlijk begeleider en indirect door de gedragswetenschapper. Deze nazorg wordt door de ouders/opvoeders beoordeeld met het rapportcijfer 8,7.

H5. De conclusies en discussies.

In hoofdstuk vijf worden de deelvragen beantwoord aan de hand van de praktijkresultaten en de literatuur. Per paragraaf wordt er een deelvraag beantwoord. (In paragraaf 5.1 treft u de beantwoording van deelvraag 1, in paragraaf 5.2 treft u de beantwoording van deelvraag 2 etc.) In paragraaf 5.7 treft u de conclusie van de onderzoeksvraag. In paragraaf 5.8 treft u de discussie waarin kritisch wordt teruggeblikt op het onderzoekstraject met betrekking tot de betrouwbaarheid en validiteit. Daarnaast wordt er beschreven hoe het onderzoek generaliseerbaar is, en wordt een passend vervolg onderzoek genoemd. In paragraaf 5.9 worden de aanbevelingen beschreven die voortkomen uit het onderzoek.

5.1. De beantwoording van deelvraag 1.

Wat vinden de medewerkers van leefgroep de Gildekamp helpend, om de ouders/opvoeders tijdens de instroomfase van de cliënt zo bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling?

De medewerkers van leefgroep de Gildekamp hebben middels het invullen van enquêtes en interviews aangegeven hoe zij de ouders zo bewust mogelijk verantwoordelijk houden voor de behandeling.

Bij een plaatsing op leefgroep de Gildekamp wordt er door enkele medewerkers ingestoken op een geaccepteerde uithuisplaatsing. Dit houdt in dat ondanks het verdriet de ouders wel achter de uithuisplaatsing staan. Wanneer er geen sprake is van een geaccepteerde uithuisplaatsing zal de behandeling niet met succes kunnen worden uitgevoerd. De persoonlijk begeleiders geven echter aan dat er vaak niet echt tijd is om met de ouders/opvoeders te praten over de gevoelens ten opzichte van de uithuisplaatsing, omdat er papierwerk is dat moet worden ingevuld. Wel geven zij aan dat er aan het begin van de behandeling wel aandacht wordt besteed aan de gevoelens van de ouders/opvoeders.

Tijdens de instroomfase hebben de ouders/opvoeders vaak inspraak in specifieke onderdelen van de behandeling. Wanneer de ouders dichtbij wonen, blijven de ouders/opvoeders vaak nog zorgdragen voor de dokters- en tandartsbezoeken.

Tevens worden de wensen van de ouders/opvoeders met betrekking tot de leerdoelen van de kinderen meegenomen in het behandelplan. Via deze weg zijn de ouders/opvoeders tot een bepaalde hoogte nog verantwoordelijk voor het kind. Hoewel de ouders/opvoeders een zekere mate van verantwoordelijkheid dragen voor de behandeling blijkt dat nog niet iedere begeleider de ouders/opvoeders evenveel betreft bij de behandeling, hier valt nog veel in te behalen.

Vanuit de literatuur komt naar voren dat indien de ouders meer verantwoordelijkheden behouden tijdens het residentiële verblijf, dit leidt tot meer contact tussen de ouders en het kind, maar ook tot meer betrokkenheid bij de hulpverleningsplanning (Kruzich, Jivanjee, Robinson & Friesen, 2003). Dit staat beschreven in paragraaf 2.2.1.

Wanneer er meer betrokkenheid is vanuit de ouders bij de hulpverlening kan er vanaf de start van de behandeling een adequate samenwerking worden ingezet, dit draagt bij aan het welzijn van het kind (Richtlijnen Jeugdhulp, Z.D.).

5.2. De beantwoording van deelvraag 2.

Wat vinden de medewerkers van leefgroep de Gildekamp helpend, om de ouders/opvoeders tijdens de behandel fase van de cliënt zo bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling?

De medewerkers van leefgroep de Gildekamp hebben middels het invullen van enquêtes en interviews aangegeven hoe zij de ouders zo bewust mogelijk verantwoordelijk houden voor de behandeling.

Over het algemeen worden de ouders/opvoeders, net zoals tijdens de instroomfase, betrokken bij specifieke onderdelen van de behandeling. Zo hebben de ouders/opvoeders inspraak in de nieuwe doelen die worden opgesteld. Uit het onderzoek komt ook naar voren dat sommige medewerkers van mening zijn dat de ouders/opvoeders nog meer moeten worden betrokken bij de behandeling. Heel vaak is het zo dat de ouders/opvoeders iets verwachten van de groepsleiding en dat zij daar niet aan kunnen voldoen. De kracht van de medewerkers is dat zij constant in dialoog zijn met de ouders/opvoeders over de verwachtingen. Wanneer de ouders/opvoeders andere verwachtingen hebben dan de groepsleiding gaan beide partijen hierover in gesprek.

Meerdere medewerkers laten weten dat zij er zijn voor het kind, maar dat zij soms evenveel, of zelfs meer, tijd besteden aan de hulpvragen van de ouders/opvoeders dan aan de cliënten op de leefgroep. Zij geven aan dat zij graag hulp willen bieden aan de ouders/opvoeders, maar dat zij er zijn voor het kind. Dit maakt het voor de medewerkers lastig. De begeleiders vinden het lastig om grenzen aan te geven en verwachten van zichzelf dat zij alle zorg moeten kunnen verlenen. Aan de ene kant is dit een grote kracht van de groepsleiding en is dit een teken van grote betrokkenheid. Aan de andere kant is dit hun grote valkuil is. Een wens is dat er één medewerker op de groep is, en één medewerker thuis. Daarnaast zullen zij moeten accepteren dat zij niet alles zelf kunnen en dat ze soms hulp moeten inschakelen van andere producten van Pluryn.

Zoals beschreven in paragraaf 2.2.2 houdt een goede, adequate samenwerking met de ouders in dat de professional constant in dialoog is met de ouders/opvoeders over de gedeelde verantwoordelijkheid. Een belangrijk onderdeel van deze adequate samenwerking is de ondersteuning aan de ouders/opvoeders vanuit de pedagogisch medewerkers om hun ouderlijke rol te versterken en te behouden (Richtlijnen Jeugdhulp, Z.D.). Het belang van het behouden van de verantwoordelijkheid in de ouderlijke rol wordt nogmaals benadrukt in de participatieladder (Knorth, Van den Bergh & Verheij, 2002).

5.3. De beantwoording van deelvraag 3.

Wat vinden de medewerkers van leefgroep de Gildekamp helpend, om de ouders/opvoeders tijdens de uitstroomfase van de cliënt zo bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling?

De medewerkers van leefgroep de Gildekamp hebben middels het invullen van enquêtes en interviews aangegeven hoe zij de ouders zo bewust mogelijk verantwoordelijk houden voor de behandeling.

Tijdens de uitstroomfase is de wens van de ouders/opvoeders over wel of geen terugplaatsing naar huis leidend. Wanneer de ouders/opvoeders aangeven dat zij er niet aan toe zijn, gaat het kind niet terug naar huis. Daarnaast is het van groot belang dat de groepsleiding afstemt met de ouders/opvoeders over hoe het traject terugwerken naar huis eruit zal gaan zien. De ouders/opvoeders worden tijdig voorbereid op de terugkeer van het kind naar huis. Om de kans op een succesvolle terugplaatsing zo groot mogelijk te maken is het belangrijk dat er 1, 2 of

zelfs 6 maanden de tijd wordt genomen voordat een kind definitief naar huis gaat. Omdat het voor de ouders/opvoeders vaak spannend is of zij hun kind nog wel goed kennen, wordt hier in de periode voorafgaand aan de terugkeer naar huis aandacht aan besteed. Dit kan gedaan worden door het kind ieder weekend thuis te laten wonen. Op deze manier krijgen de ouders/opvoeders de tijd om hun kind weer beter te leren kennen. Tijdens deze periode wordt er ook samen met de ouders/opvoeders gekeken hoe vaak het kind naar huis gaat en of zij het kind kunnen motiveren om naar school te gaan. Aangezien het kind straks vanuit huis weer naar school zal gaan, is dit een belangrijk meetpunt. De medewerkers van leefgroep de Gildekamp hechten veel waarde aan het bieden van nazorg wanneer het kind weer thuis woont. Er wordt vanuit leefgroep de Gildekamp aan de ouders/opvoeders gevraagd welke nazorg er eventueel gewenst is.

Zoals beschreven in paragraaf 2.2.2 zijn er een aantal factoren die een rol spelen in een succesvolle terugplaatsing.

Er is goede hulp voorafgaand aan de terugplaatsing nodig. De groepsleiding dient een eventuele ambivalente houding van de ouders ten aanzien van terugplaatsing te onderzoeken (Bronson, Saunders, Holt, & Beck, 2008). De handelwijze van de medewerkers van leefgroep de Gildekamp sluit hierbij aan.

Wanneer het kind weer thuis woont, vinden er veranderingen plaats in de verantwoordelijkheden van de ouders/opvoeders. De handelwijze van de medewerkers van leefgroep de Gildekamp sluit hierbij aan.

5.4. De beantwoording van deelvraag 4.

Welke behoefte hebben de ouders/opvoeders met betrekking tot de samenwerking met de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp?

De ouders/opvoeders hebben middels de enquête en interviews diverse behoeften aangegeven met betrekking tot de samenwerking met de medewerkers van leefgroep de Gildekamp. De behoefte van de ouders/opvoeders zijn erg variërend. Hieronder staan diverse behoeften beschreven die zijn aangedragen door de ouders/opvoeders:

- Doelen voor in de thuissituatie.
- Indien de ouders vragen stellen aan de groepsleiding, hier beter antwoord op krijgen.
- Meer ruimte om veranderingen rondom het kind te bespreken met de groepsleiding.
- Er zijn ouders/verzorgers die op de hoogte willen worden gebracht van veranderingen en/of belangrijke gebeurtenissen.
- Meer ondersteuning thuis vanuit de groepsleiding.
- Goede communicatie en duidelijke afspraken.

Deze behoefte zijn niet door alle ouders/opvoeders erkend. Er zijn ook ouders/opvoeders die aangeven dat zij momenteel niet veel samenwerking behoeven met de groepsleiding. Voor nu willen zij voornamelijk rust. Het verschil in de behoeften van de ouders/opvoeders laat zien dat dit een onderdeel van gesprek tijdens de behandeling moet zijn.

Vanuit het literatuuronderzoek is eveneens naar voren gekomen dat het bespreken van verantwoordelijkheden en het nemen hiervan een belangrijk onderdeel is tijdens de behandeling (Knorth, Van den Bergh & Verheij, 2002). Door het wederzijds uitspreken van verwachtingen rondom de verantwoordelijkheid wordt de samenwerkingsrelatie vergroot (Richtlijnen Jeugdhulp, Z.D.).

5.5. De beantwoording van deelvraag 5.

Welke behoefte hebben de jongeren met betrekking tot de samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp?

De jongeren hebben diverse behoefte aangegeven met betrekking tot de samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding. Deze staat hieronder weergegeven.

- 25% van de jongeren zou willen dat er meer contact is tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding.
- 62% van de jongeren zou willen dat de ouders/opvoeders vaker langs komen op de groep, met uitzondering van het haal en breng moment.
- De jongeren zouden ook ondersteuning willen voor de ouders/opvoeders.
- De jongeren zouden in kleine stapjes willen werken aan een terugplaatsing naar huis.
- Als de jongeren weer thuis wonen, zouden zij willen dat de groepsleiding nog eens thuis langs komt, en zij ook langs mogen komen op de leefgroep.

Aan de hand van de weergegeven behoeften is te zien dat de jongeren loyaal zijn richting hun ouders/opvoeders, maar ook aan de groepsleiding.

Vanuit het literatuuronderzoek is naar voren gekomen welke invloed loyaliteit op een kind heeft. Deze loyaliteit is vaak niet in balans zoals beschreven in hoofdstuk 2.2.4, maar heeft veel invloed op het verloop van de behandeling.

5.6. De beantwoording van deelvraag 6.

Welke best practice bestaan er al op leefgroep de Gildekamp met betrekking tot de samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding, waardoor een terugplaatsing mogelijk werd?

Er is al een aantal situaties waarbij medewerkers van leefgroep de Gildekamp een bepaald terugplaatsing traject hebben ingezet. De medewerkers gaven aan het begin van het onderzoek aan dat dit vaak per situatie bekeken wordt en er geen eenduidige beleid aan ten grondslag ligt. De ouders/opvoeders hebben dit terugplaatsing traject echter wel goed tot heel goed beoordeeld en geven de voorbereiding op terugplaatsing tot de nazorg een ruim voldoende.

Zowel medewerkers, ouders/opvoeders en een jongere hebben aangegeven welke best practice er al bestaat op leefgroep de Gildekamp. Deze best practice is ingedeeld in de voorbereiding op vertrek en de nazorg. Hieronder treft u een overzicht welke weergeeft welke best practice er plaats heeft gevonden.

Medewerkers van de leefgroep	De ouders/opvoeders en de jongere
+ Kleine stapjes + Wens van de ouders/opvoeders wordt meegenomen, maar ook getoetst. + Er wordt gekeken of de ouders/opvoeders inzicht hebben in eigen problematieken of die van het kind. + Er wordt gekeken of de ouder/opvoeder die in de toekomst voor het kind gaat zorgen, beschikt over voldoende opvoedingsvaardigheden. + De medewerkers zijn transparant. + In de hulpvragen, die bij aanvang van de behandeling zijn gesteld, moet een verandering plaats hebben gevonden.	+ Er was een duidelijke tijdsplanning. + Er waren duidelijk handvatten. + Alles was klaar voordat de terugplaatsing plaatsvond. + Er was een duidelijke opbouw in de tijd dat het kind bij mij thuis kwam. + Dagbehandeling was bespreekbaar, maar hier werd niet automatisch vanuit gegaan.

Hieronder treft u een overzicht welke weergeeft hoe de nazorg is verlopen:

Medewerkers van de leefgroep	De ouders/opvoeders en de jongere
+ Er werden mogelijkheden tot Gezinsbehandeling of een dagbehandeling besproken + Er wordt door de ouders/opvoeders benoemd dat zij altijd contact kunnen opnemen indien zij vragen hebben. + Het contact met de groepsleiding, maar ook eens langs gaan bij het gezin. + De mogelijkheid dat het kind nog wel eens op de groep kan zijn, ook voor een halve dag of weekend.	+ De veiligheid van een vertrouwd gezicht. + De jongere voelde zich welkom toen hij langs kwam op de groep. + De gezinnen hebben ondersteuning vanuit de afdeling Gezins- en woonbehandeling.

In de literatuur staat eveneens beschreven dat het van belang is dat medewerkers van een leefgroep kijken een mogelijk ambivalente houding bij de ouders van het kind (Bronson, Saunders, Holt, & Beck, 2008). Daarnaast staat in de literatuur beschreven dat voordat de terugplaatsing wordt ingezet, er onder andere gekeken moet worden naar de opvoedvaardigheden van de ouders/ opvoeders (Miller, Fisher, Fetrow, & Jordan, 2006). Deze twee aspecten komen overeen met wat de medewerkers van leefgroep de Gildekamp al doen. Ten aanzien van de nazorg is zichtbaar dat alle gezinnen, nadat het kind op de leefgroep verbleef, een behandeling krijgen welke uitgevoerd wordt door de afdeling Gezins- en woonbehandeling. Dit komt overeen met de literatuur, welke aangeeft dat er een periode van gedurende twaalf maanden na de plaatsing nog ambulante thuisondersteuning noodzakelijk is, om de kans van slagen te vergroten (Miller, Fisher, Fetrow, & Jordan, 2006)

5.7. De conclusie.

Hoe kan de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp zo gelijkwaardig mogelijk samenwerken met de ouders/opvoeders van de cliënten gedurende de behandeling, waardoor de ouders/opvoeders van de cliënt zo ver mogelijk verantwoordelijkheid leren dragen voor de terugkeer naar huis?

Om de ouders/opvoeders gedurende de gehele behandeling zo ver mogelijk verantwoordelijkheid te leren dragen, is gebleken dat hier in zowel de instroomfase, de behandelphase en de uitstroomfase aan gewerkt kan worden. Tijdens het intakegesprek is aangegeven, vanuit verschillende participanten, dat er erkenning moet zijn voor het gevoel van de ouders/opvoeders. De ouders/opvoeders hebben aangegeven dat zij zich voldoende gehoord voelen en het intakegesprek als redelijk tot goed ervaren. Een gedeelte van de ouders/opvoeders geven aan dat dit gevoel in de loop der tijd vermindert. Het huidige intakeformulier, bestaat uit een intakeformulier vanuit de gedragswetenschapper en een formulier vanuit de groepsleiding. Het invullen van deze formulieren neemt vaak veel tijd in beslag waardoor niet alle onderwerpen besproken kunnen worden. Een eenduidig intakeformulier met een bijlage die op een later moment ingevuld kan worden, kan ruimte bieden in de tijd, wat ondersteuning biedt om aandacht te schenken aan het creëren van een samenwerkingsrelatie tussen de ouders/opvoeders en de persoonlijk begeleiders van leefgroep de Gildekamp.

In de eerste drie maanden vindt er al een gezinsonderzoek plaats vanuit de maatschappelijk werkster. Hier zou aansluitend een perspectiefgesprek plaats kunnen vinden waarin de verwachtingen worden uitgesproken, er zicht komt op het verloop van de behandeling en het perspectief. Waar de doelen in de eerste fase gericht waren op kennismaken en het aangaan van een samenwerkingsrelatie, kunnen er nu concrete doelen worden besproken, die een rode draad zijn in het individueel plan vanuit Pluryn. De ouders/opvoeders van leefgroep de Gildekamp hebben verschillende situaties aangegeven waarbij zij verantwoordelijkheid zouden willen dragen, of er juist bewust voor hebben gekozen om dit niet te doen. Dit toont aan dat het bespreekbaar maken van diverse verantwoordelijkheden gedurende de gehele samenwerkingsperiode, tussen de ouders/opvoeders en medewerkers van de leefgroep, een bijdrage levert aan het vergroten van de kans van slagen bij terugplaatsing. Met deze verwachtingen wordt hierbij bedoeld dat zowel de verwachtingen van het kind en de ouders/opvoeders, maar ook de verwachtingen vanuit de medewerkers van de leefgroep met betrekking tot verantwoordelijkheid uitgesproken worden en hierna gehandeld wordt. Hierdoor hebben de ouders/opvoeders een mogelijkheid tot inspraak en kan dit ondersteuning bieden voor het opstellen van doelen in de thuissituatie. Tijdens de behandeling is het wenselijk om dit meer malen te herhalen.

Hierbij spelen de competenties: transparant en kritisch zijn, een grote rol. Deze competenties worden nog aangevuld door de communicatieve competenties met mensen met een LVB. Daar waar blijkt uit het perspectiefgesprek dat de ouders/opvoeders mee willen en/of kunnen werken in de thuissituatie kan er voor inzet vanuit een andere afdeling worden gekozen.

In de huidige situatie is er al een samenwerking met de afdeling Gezins- en woonbehandeling, die ook ondersteund wordt middels financiering vanuit de gemeente. Door deze samenwerking wordt de kans van slagen bij terugplaatsing naar huis vergroot. De functieomschrijving van een ambulante gezinsbehandelaar komt vrijwel niet overeen met de functieomschrijving van een persoonlijk begeleider. In de samenwerking tussen de groepsleiding van de leefgroep en de

ouders/opvoeders kan de persoonlijk begeleiders de ouders/opvoeders ondersteuning bieden tijdens dit traject, maar deze functie niet inzetten naast de functie persoonlijk begeleider. Dit zorgt voor onduidelijkheid in de verwachtingen rondom de verantwoordelijkheid. Door een adequate samenwerking te creëren met de afdeling Gezins- en woonbehandeling kunnen beide functies behalve naast elkaar, ook met elkaar kunnen werken.

5.8. De discussie.

In deze paragraaf worden discussiepunten ten aanzien van het onderzoek weergegeven welke tijdens de gehele periode naar voren zijn gekomen.

5.8.1. *Betrouwbaarheid en validiteit.*

Betrouwbaarheid in de interviews van de jongeren.

In verband met de loyaliteit van de jongeren is er voor gekozen om de interviews, die bij hen zijn afgenomen, niet op te nemen met een voice recorder. De jongeren leven momenteel samen met de groepsleiding en zijn een groot deel van hun leven opgevoed door hun ouders/opvoeders. Dit zorgt voor loyaliteit naar hen beide toe. Deze loyaliteit is in veel situaties niet gemakkelijk voor de jongeren zelf, of hun ouders/opvoeders. Dit hebben de onderzoekers ook terug gezien in de gesprekken die hebben plaatsgevonden met de jongeren. De jongeren vonden het heel moeilijk om over het onderwerp te praten, mede doordat het een abstract onderwerp is. Door deze keuze is er geen sprake van transcriberen en coderen, wat het minder inzichtelijk maakt voor de lezers van het onderzoeksrapport. Hierdoor is er minder sprake van transparantie in dit onderdeel van het rapport.

Best practice.

Om aan te sluiten bij de methode 'competentiegericht werken' die gehanteerd wordt binnen Pluryn, is er ook een deelvraag ontworpen om te kijken naar wat er al goed is gegaan in het verleden: Tijdens het terugplaatsen naar huis vanuit leefgroep de Gildekamp. In de periode van het onderzoek waren er drie jongeren bezig in een traject om terug naar huis te werken. In eerste instantie zouden alle drie de jongeren en hun ouders/opvoeders meewerken aan het onderzoek. Uiteindelijk is er wegens omstandigheden voor gekozen om bij een jongere het traject om terug naar huis te werken, te staken. Dit heeft er voor gezorgd dat er nog twee jongeren en hun ouders/opvoeders mee hebben gewerkt. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de uitkomsten door een beperkt aantal perspectieven. Om de betrouwbaarheid van dit onderzoek te vergroten zouden er meerdere oud-jongeren van de Gildekamp en hun ouders/opvoeders in het gehele onderzoek moeten worden betrokken. In deze periode van dit onderzoek was dit niet mogelijk.

5.8.2. *De afbakening en generaliseerbaarheid van het onderzoek.*

Tijdens het onderzoek is er gekozen het te beperken tot één leefgroep van Pluryn. Het onderzoek heeft zich specifiek gericht op de samenwerking van medewerkers van leefgroep de Gildekamp en de ouders/opvoeders om een terugplaatsing naar huis eerder mogelijk te maken voor een cliënt. Op andere leefgroepen van Pluryn (of andere instellingen) werken er ook jongeren aan een terugkeer naar huis. Hierbij is er mogelijk ook sprake van een samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding, waardoor dit onderzoek ook elders onderzocht kan worden in een soortgelijke instelling. Hierbij rekening houdend dat een andere instelling een andere werkwijze heeft en andere verwachtingen heeft van de cliënten en/of de ouders/opvoeders.

5.8.3. Suggesties voor vervolg onderzoek.

Verschillende participanten hebben in diverse fasen van het onderzoek benoemd dat grenzen aangeven en het bewaken hiervan, een onderwerp is dat speelt bij medewerkers van leefgroep de Gildekamp. Grenzen aangeven is een competentie die ook bruikbaar is binnen ons onderzoek over samenwerken met de ouders/opvoeder, waardoor zij zo ver mogelijk verantwoordelijk blijven voor de behandeling van hun kind. Gezien de tijd en de keuze voor een afbakening in ons onderzoek kunnen hierover geen uitspraken gedaan worden.

Een suggestie voor vervolgonderzoek zou de volgende onderzoeksvraag zijn:

Wat maakt dat medewerkers van leefgroep de Gildekamp (mogelijk) geen grenzen aangeven, en wat hebben ze daarvoor nodig?

Deze suggestie komt voort uit hetgeen in dit onderzoek niet onderzocht kon worden.

Tijdens de uitvoering van de praktijkanalyse is de aandacht vooral gericht op de clusterleider, de maatschappelijk werkster en de gedragswetenschapper. Hier is voor gekozen om vanuit verschillende perspectieven naar het vraagstuk te kijken. Dit heeft als resultaat dat wij op een later tijdstip pas een adequate samenwerking zijn aangegaan met de groepsleiding van de leefgroep. Tot eind oktober was deze samenwerking vooral tijdens overlegmomenten, waar geen cliënten bij aanwezig waren. Hierdoor hebben de onderzoekers vrij laat kennisgemaakt met de cliënten die verblijven op de leefgroep. Dit heeft als resultaat dat tijdens het onderzoek niet de gewenste samenwerking is gecreëerd om met alle cliënten een gesprek te voeren. Hierdoor hebben er slechts twee gesprekken plaatsgevonden met cliënten van de leefgroep. Wanneer het onderzoek door derden wordt uitgevoerd, is het belangrijk om direct bij de start een adequate samenwerking aan te gaan met de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp.

5.9. De aanbevelingen.

Hieronder staan de aanbevelingen beschreven die voortgekomen zijn uit de conclusie. Bij het schrijven van de aanbevelingen is er rekening gehouden met de discussiepunten zoals beschreven in paragraaf 5.8. Er is per aanbeveling uitgelegd waarom dit helpend zou zijn voor de groepsleiding om de ouders/opvoeders zo ver bewust mogelijk verantwoordelijk te laten houden voor de behandeling. Tijdens het gesprek met het behandelteam van leefgroep de Gildekamp is de wens geuit om aanbeveling drie uit te werken als afstudeerproduct. De overige aanbevelingen worden uitgevoerd door de medewerkers van leefgroep de Gildekamp. Het implementatieplan van het product zal voortkomen uit aanbeveling drie.

- *Het maken van een eenduidig intakeformulier:*
In de huidige situatie wordt er tijdens het intakegesprek geen gebruik gemaakt van een standaard intakeformulier. De informatie wordt verwerkt in het elektronisch, individueel plan (EIP). Om ervoor te zorgen dat er bij iedere intake dezelfde informatie wordt gevraagd, kan er gebruik worden gemaakt van een eenduidig intakeformulier. Door gebruik te maken van dit formulier is de belangrijkste informatie in één oogopslag te lezen voor alle professionals.
- *Groepsleiding krijgt inzicht in het belang van het geven van erkenning bij het intakegesprek en tijdens de eerste drie maanden van de behandeling:*
Deze aanbeveling voldoet aan de wens van de gedragsdeskundige en de maatschappelijk werkster. Om ervoor te zorgen dat er sprake is van een geaccepteerde uithuisplaatsing is het van groot belang dat de groepsleiding inzicht krijgt in het belang van het erkennen van de gevoelens bij de ouders/opvoeders ten opzichte van de uithuisplaatsing. Deze erkenning is tevens belangrijk in de eerste drie maanden van de

behandeling wanneer er een vertrouwensband moet ontstaan tussen de groepsleiding en de ouders/opvoeders. Wanneer de ouders/opvoeders zich gehoord voelen zullen zij meer open staan voor de behandeling. Dit draagt bij aan het vergroten van de slaagkans van de terugkeer richting huis.

- *Perspectiefgesprek aan de hand van het uitspreken van de verantwoordelijkheden:*
In de huidige situatie wordt er tijdens het intakegesprek gevraagd naar het perspectief van de cliënt. In de praktijk blijkt dat hier vaak niet voldoende tijd voor is, omdat de ouders/opvoeders zo emotioneel zijn, dat dit een stap te ver is. Door later in de instroomfase een perspectiefgesprek apart van het intakegesprek te plannen, wordt dit ondervangen. Tijdens het perspectiefgesprek worden de wederzijdse verantwoordelijkheden besproken tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding. Er wordt duidelijk uitgelegd wat de groepsleiding kan bieden als hulpverlener en wat zij verwachten van de ouders/opvoeders. De ouders/opvoeders kunnen in dit gesprek aangeven wat zij van de groepsleiding verwachten. Door deze verantwoordelijkheden uit te spreken, weten alle betrokkenen wat ze van elkaar kunnen verwachten. In dit gesprek wordt tevens het perspectief van het kind besproken. Doordat alle betrokkenen weten wat de verantwoordelijkheden zijn, wordt duidelijk hoe er gezamenlijk aan dit perspectief gewerkt kan worden. Het perspectiefgesprek moet gericht zijn op de toekomst, waardoor er ruimte is voor alle mogelijk situaties; ook de situatie waarbij het kind niet terugkeert naar huis. De ouders/opvoeders ervaren op deze manier minder het gevoel dat zij falen als ouders/opvoeders en er meer ruimte is voor acceptatie.
- *Het onderhouden van een adequate samenwerking tussen de gemeente Nijmegen, de afdeling Gezins- en woonbehandeling en leefgroep de Gildekamp.*
De huidige samenwerking die al is gecreëerd door alle medewerkers van leefgroep de Gildekamp draagt bij aan de terugplaatsing richting huis. De gemeente dient hierbij tijdelijk twee beschikkingen af te geven; behandeling individueel met 24-uurs zorg en behandeling middellang. De combinatie van de beschikkingen is tijdelijk een duur product voor de gemeente, maar door het vergroten van de kans van slagen is het uiteindelijk goedkoper. Door deze samenwerking te concretiseren en te intensiveren wordt het inzichtelijk voor de ouders/opvoeders en/of de cliënt. Dit zorgt voor transparantie en het bespreekbaar maken van de verwachtingen en/of de verantwoordelijkheden.
- *Het voeren van een exitgesprek en het invullen van een exit formulier*
Wanneer een cliënt naar huis gaat wordt er niet altijd een exitgesprek gevoerd, of het is geïntegreerd in een Individueel Plan, en er wordt geen exit formulier ingevuld. Door een apart exitgesprek in te plannen is er voor de ouders/opvoeders de ruimte om ervaringen te delen over leefgroep de Gildekamp met de medewerkers. Daarnaast kan er worden vastgelegd welke nazorg gewenst is hoe dit eruit gaat zien. Door gebruik te maken van een exit formulier kunnen ervaringen van de ouders/opvoeders, en tevens de wensen met betrekking tot de nazorg worden vastgelegd. Op deze manier kunnen de gemaakte afspraken altijd worden teruggelezen.

Literatuur

- Beer, Y. d. (2016). *Kompas licht verstandelijke beperking*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Bolt, A. (2006). *Het gezin centraal*. Amsterdam: SWP Uitgeverij.
- Bronson, D., Saunders, S., Holt, M., & Beck, E. (2008). *Systematic review of strategies to promote successful reunification and to reduce re-entry to care for abused, neglected, and unruly children: Final report*. Ohio: Ohio State University.
- Brussee, C. C. (2012). *Op weg naar een succesvolle terugplaatsing*. Leiden: Universiteit Leiden.
- de Rooij, J., & Siegert, J. (2015). *Gevolgen transitie*. Opgeroepen op 14 9, 2016, van FCB: https://www.fcb.nl/sites/default/files/content/gevolgen_transities_publicatie.pdf
- Donk, C. V., & Lanen, V. B. (2012). *Praktijkonderzoek in zorg en welzijn*. Bussum: Coutinho.
- Educatie- en- school. (Z.D.). *Interviewvaardigheden*. Geraadpleegd op 25 9, 2016, van <http://educatie-en-school.infonu.nl/diversen/57674-interviewvaardigheden.html>
- Encyclo. (Z.D.). *Behandeling*. Opgeroepen op 18 9, 2016, van Encyclo: <http://www.encyclo.nl/begrip/therapie>
- Encyclo. (Z.D.). *Gezin*. Opgeroepen op 15 9, 2016, van Encyclo: <http://www.encyclo.nl/begrip/gezin>
- Geurts, E. (2011). *De veranderende rol van ouders in de residentiële jeugdzorg*. Amsterdam: SWP (SOZIO).
- Harder, A., Kalverboer, M., & Knorth, E. (2011). They have left the building. A review of aftercare services' outcomes for adolescents following residential youth care. *International Journal of Child and Family Welfare*.
- Hendriks, Y. (2015). Van opsluiting naar vrijheid: Jongeren aan het woord over vertrek uit de gesloten jeugdhulp en re-integratie. *Masterthesis Maatschappelijke publicaties*. Utrecht: Universiteit Utrecht.
- hvoquerido. (Z.D.). *Clienten meer het heft in handen*. Opgeroepen op 27 9, 2016, van hvoquerido: <http://hvoquerido.nl/clienten-meer-het-heft-in-handen/>
- I'm Ready. (Z.D.). *Aanbevelingen*. Opgeroepen op 19 9, 2016, van I'm Ready: <http://imready.nl/aanbevelingen/>
- Kinderrechten. (Z.D.). *Internationaal Verdrag Rechten van het Kind*. Opgeroepen op 19 9, 2016, van Kinderrechten: <http://www.kinderrechten.nl/p/13/920>
- Knorth, E. J., Bergh, P. M. van den, & Verheij, F. (2002). *Professionalization and participation in child and youth care*. Aldershot: Ashgate.
- Kruzich, J. M., Jivanjee, P., Robinson, A., & Friesen, B. J. (2003). Family caregivers' perceptions of barriers to and supports of participation in their children's out-of-home treatment. *Psychiatric services*, 54, 1513-1518.

- Maatadvies.net. (Z.D.). *waakvlambegeleiding*. Opgeroepen op 8 10, 2016, van maaradvies.net: <http://www.maatadvies.net/programma/de-juiste-vraag/dienstenprogramma-s/kinderen-van-ouders-met-een-beperking/gezinstrajectbegeleiding/?redir>
- Michielsens, M., van Mulligen, W., & Hermkens, L. (2010). *Leren over leven in loyaliteit*. Leuven: Acco.
- Migchelbrink, F. (2006). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Amsterdam: SWP Amsterdam.
- Miller, K., Fisher, P., Fetrow, B., & Jordan, K. (2006). Trouble on the journey home: reunification failures in foster home. *Childrens and Youth Services Review*.
- Movisie. (Z.D.). *Het 8 fasenmodel*. Opgeroepen op 27 9, 2016, van Movisie: <https://www.movisie.nl/esi/8-fasenmodel>
- Nabuurs, M. (2007). *Basisboek systeemgericht werken*. Amersfoort: ThiemeMeulenhoff.
- Nijgh, L., & Bogerd, A. (2007). *Basisboek ondersteuning aan mensen met een verstandelijke beperking*. Soest: Uitgeverij Nelissen.
- Pluryn. (Z.D.). *Gezinsbehandeling*. Opgeroepen op 19 12, 2016, van Pluryn: <http://www.pluryn.nl/Jeugd/Behandeling/Gezinsbehandeling.aspx>
- Pluryn. (Z.D.). *Persoonlijk begeleider*. Opgeroepen op 20 12, 2016, van Pluryn: <https://intra.pluryn.nl/nl-NL/Vacatures/Persoonlijk%20begeleider%20Woonvorm%20Nijmegen%20569784.aspx>
- Pluryn. (2016). *Wonen in een leefgroep*. Opgeroepen op 19 9, 2016, van Pluryn: <http://www.pluryn.nl/Jeugd/Wonen/Woonvormen/Wonen-in-een-leefgroep.aspx>
- Pluryn. (Z.D.). *Leefgroep Gildekamp*. Opgeroepen op 12 9, 2016, van Pluryn: <http://www.pluryn.nl/Jeugd/Wonen/Woonaanbod/aa005-JPH-Gildekamp-Nijmegen.aspx>
- Pluryn. (Z.D.). *www.pluryn.nl*. Opgeroepen op 12 9, 2016, van Pluryn: http://www.pluryn.nl/~media/Website%20Pluryn/Menu%20Over%20Pluryn/Publicaties/Clientsfolders/X51335_Pluryn%20CL%20brochure%20EIP_LR.pdf
- Q4C. (Z.D.). *Wat is Q4C?* Opgeroepen op 20 9, 2016, van Q4C: <http://www.q4c.nl/wat-is-q4c>
- Richtlijnen Jeugdhulp. (Z.D.). *Samenwerken met ouders*. Opgeroepen op 14 9, 2016, van Richtlijnenjeugdhulp: <http://richtlijnenjeugdhulp.nl/residentiele-jeugdhulp/samenwerken-met-ouders/samenwerken-met-ouders/>
- Richtlijnen residentiele jeugdhulp voor jeugdhulp en jeugdbescherming. *Figuur 1*.
- Rijksoverheid. (2015, 7 20). *Gezag, omgang en informatie*. Opgeroepen op 19 9, 2016, van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ouderlijk-gezag/documenten/brochures/2010/12/15/gezag-omgang-en-informatie>

- Rijksoverheid. (2015, 7 20). *Wanneer eindigt mijn gezag over een kind*. Opgeroepen op 19 9, 2016, van Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ouderlijk-gezag/vraag-en-antwoord/wanneer-eindigt-mijn-gezag-over-een-kind>
- Slot, N., & Spanjaard, H. (2012). *Competentievergroting in de residentiele jeugdzorg*. Amesfoort: TiemeMeulenhoff.
- Stein, M. (2006). *Research Review Young people leaving care*. Child and family social work.
- Thomas, M., Chenot, D., & Reifel, B. (2005). resilience-based model of reunification and reentry: Implications for out-of-home care services. *resilience-based model of reunification and reentry: Implications for out-of-home care services. Families in Society: The Journal of Contemporary Social Services*, 86, 235 – 243. Amerika.
- Transcriptie direct. (Z.D.). *Transcriberen; wat is het en voor wie?* Opgeroepen op 23 9, 2016, van Transcriptie direct: <http://transcriptiedirect.nl/transcriberen/>
- van Dale. (2016). *Clienten*. Opgeroepen op 19 9, 2016, van van Dale: <http://vandale.nl/opzoeken?pattern=clienten&lang=nn>
- van Dale. (2016). *resideren*. Opgeroepen op 19 9, 2016, van van Dale: <http://vandale.nl/opzoeken?pattern=resideren&lang=nn>
- van Dale. (2016). *verantwoordelijkheid*. Opgeroepen op 19 9, 2016, van van Dale: <http://vandale.nl/opzoeken?pattern=verantwoordelijkheid&lang=nn>
- van Dale. (Z.D.). *Betekenis beleid*. Opgeroepen op 27 9, 2016, van van Dale: <http://www.vandale.nl/opzoeken?pattern=beleid&lang=nn>
- van Dale. (Z.D.). *Betekenis samenwerken*. Opgeroepen op 27 9, 2016, van van Dale: <http://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/betekenis/nederlands/samenwerken>
- van Dale. (Z.D.). *Betekenis verantwoordelijkheid*. Opgeroepen op 27 9, 2016, van van Dale: <http://www.vandale.nl/opzoeken?pattern=verantwoordelijkheid&lang=nn>
- van Yperen, T. (2003). *Resultaten Jeugdzorgd*. Opgeroepen op 26 9, 2016, van NJI: <http://www.nji.nl/nl10/Download-NJi/Publicatie-NJi/yperen-resultatenjeugdzorg.pdf>
- Woordenboeken.nu. (Z.D.). *adequaate*. Opgeroepen op 27 9, 2016, van woordenboeken.nu: <http://www.woordenboeken.nu/betekenis/nl/adequaate>
- Zwikker, N., Hens, H., van de Haterd, J., & Uyttenboogaart, A. (2009). *Competentieprofiel Jeugdzorgwerker*. Utrecht: Nederlands Jeugd Instituut.

Bijlagen

Bijlagen.....	54
Bijlage I; Begrippenlijst.....	55
Bijlage II; Samenwerkingscontract.	56
Bijlage III; Tijdsplanning	58
Bijlage V; De interviewleidraden.	60
Bijlage VI; Volledige resultaten van de enquête van de medewerkers deelvraag 1t/m 3.....	64
Bijlage XI; Tekening K1, visualiserend interview.....	67
Bijlage XII; Tekening KH1, visualiserend interview.....	68
Bijlage XIII; Volledige resultaten enquête van de jongeren.	69
Bijlage XIV; Volledig overzicht van de schaalmeting van de ouders/opvoeders.....	72
Bijlage XV; Volledig overzicht van de ouders/opvoeders van wie het kind een uitstroomtraject heeft gevolgd.	74
Bijlage XVI; Aantekening van de visualiserende gesprekken met de jongeren.	76}

Bijlage I; Begrippenlijst

Licht verstandelijke beperking

Er zijn vijf punten bepalend bij het vaststellen van een verstandelijke beperking:

1. Intelligentie
2. Adaptief gedrag
3. Sociale rollen, interactie en participatie.
4. Gezondheid
5. Context of omgeving.

Iemand met een IQ van 50 tot 70 wordt 'licht verstandelijk beperkt' genoemd, zie punt 1. De ontwikkelingsleeftijd varieert van vier tot twaalf jaar, dit laat zien dat er binnen deze groep grote verschillen zichtbaar zijn als het gaat om het functioneren. Zie punt 2 tot en met 5 (Nijgh & Bogerd, 2007).

Gezinssysteem

Een gezinssysteem is een gezin met ouders en kinderen (Encyclo, Z.D.)

Residentiële jeugdzorg

Resideren betekent letterlijk 'wonen' (van Dale, 2016). In deze nieuwe omgeving, waarbij de jongere deel uitmaakt van een leefgroep, wordt de jongere verzorgd, opgevoed en behandeld (Slot & Spanjaard, 2012).

Behandeling

Een methode om iemand te genezen (Encyclo, Z.D.)

Terugplaatsing

Het terugplaatsen van een kind naar de eigen ouders wordt in de literatuur aangeduid als zowel terugplaatsing als thuisplaatsing. In dit onderzoek wordt de term 'terugplaatsing' gebruikt (Brussee, 2012)

Cliënten

Dit zijn mensen die worden geholpen/behandeld door een welzijnsorganisatie, ook wel omschreven als klant (van Dale, 2016).

Competenties

Een (beroeps)competentie is een geïntegreerd geheel van kennis, inzicht, vaardigheden, houding en persoonlijke eigenschappen waarmee op adequate wijze kan worden gehandeld (Zwikker, Hens, van de Haterd, & Uyttenboogaart, 2009)

Transcriberen

Het omzetten van geluidsopnamen naar geschreven tekst (Transcriptie direct, Z.D.).

Triangulatie

Triangulatie vergroot de validiteit en betrouwbaarheid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van verschillende data bronnen, die verzameld worden op verschillende manieren en door verschillende personen (Donk & Lanen, 2012).

Bijlage II; Samenwerkingscontract.

Samenwerkingscontract Amy van der Mark & Karijn Jurriens

Tijd	Beide teamleden zijn drie dagen (pro-)actief bezig met het afstudeeronderzoek. Twee dagen per week zullen de teamleden samen komen voor overleg en samenwerken. Tijdens deze momenten zorgt ieder teamlid voor een eigen laptop, zodat er voldoende doorgewerkt kan worden. Een dag per week wordt er individueel gewerkt aan het onderzoek. Hierbij wordt uitgegaan van wederzijds vertrouwen. Bij te laat komen houden de teamleden elkaar op de hoogte middels telefonisch contact. Dit geldt ook wanneer een van de teamleden niet in staat is om gemaakte afspraken na te komen. Er wordt tijdig contact opgenomen met het andere teamlid om hulp te vragen. Indien afspraken aangepast moeten worden met betrekking tot de tijdsplanning gaat dit in gezamenlijk overleg. Het doel is goed product neer te zetten waar medewerkers mee aan de slag kunnen. Beide teamleden dragen zelf zorg voor het bijhouden van een logboek.
Geld	Onkosten die gemaakt worden met betrekking tot het afstudeerproduct worden door beide teamleden bijgehouden waarbij het bonnetje bewaard wordt. Aan het einde van het product worden alle gemaakte kosten opgeteld en wordt er een verdeling gemaakt zodat beide teamleden evenveel betaald hebben. Indien een van de teamleden deze kosten eerder in het traject wil bespreken/verdelen wordt dit in samenspraak opgepakt.
Kwaliteit	Tijdens het gehele traject zullen beide teamleden er zorg voor dragen dat het een kwalitatief product is wat inzetbaar is voor de medewerkers. Het moet sprake zijn van correct gebruik van de Nederlandse taal en moet er verzorgd uit zien. Beide teamleden werken vanuit perfectionisme, maar streven tijdens het gehele afstudeertraject naar open, transparante en eerlijke communicatie waarbij ruimte is voor gezelligheid.
Informatie	Tijdens het gehele afstudeertraject houden de teamleden elkaar op de hoogte. Daarnaast vindt er frequent een overleg/feedback moment plaats met de begeleider van het afstudeerproduct. De frequentie van deze momenten wordt nader bepaald. Er wordt door een van de teamleden een Dropbox account aangemaakt waar alle formulieren en bewijsstukken worden geplaatst. Deze is toegankelijk voor beide teamleden. Er wordt samen gewerkt in binnen een document. Wanneer een van de teamleden aan het document heeft gewerkt wordt het direct daarna doorgemailed naar het andere teamlid. Het aangepaste document wordt dan voorzien van de huidige datum. Het team houdt wekelijks een overleg waarbij nieuwe informatie besproken wordt. Dit overleg vindt aan het begin van de week plaats. Mocht er informatie binnen komen die niet kan wachten tot het eerstvolgende overlegmoment wordt er direct gelegd tussen beide teamleden. Bij overleg momenten met begeleiding wordt er voorafgaand een agenda opgesteld door een van de teamleden om ervoor te zorgen dat alle informatie/onderwerpen besproken worden. Indien wenselijk wordt er door het team ook andere informatie met betrekking tot het afstudeerproduct aangeleverd bij de begeleiding. Hier dragen beide teamleden zorg voor.
Organisatie	De samenwerkingsmomenten vinden plaats bij een van de teamleden thuis. Indien dit mogelijk is wordt er afgesproken op de HAN te Nijmegen. De eerste dag van de week voeren de teamleden eerst overleg om te reflecteren en evalueren, maar worden nieuwe werkzaamheden ook besproken en ingedeeld. Er wordt altijd een notulen geschreven van de overlegmomenten. Deze voeren de teamleden om toerbeurt uit. Besluitvorming wordt in overleg gedaan. Bij twijfel wordt er gebruik gemaakt van een schema waardoor het team de voor-

	en nadelen tegen elkaar kan afwegen. Tijdens de overlegmomenten mag er gegeten en gedronken worden. Roken is niet toegestaan. Indien de teamleden het niet met elkaar eens zijn over de organisaties wordt dit besproken, indien wenselijk in aanwezigheid van begeleiding.
Samenwerking	Tijdens het gehele afstudeertraject wordt er veel overleg gepleegd tussen de teamleden. De afgelopen vier jaar heeft het team een goede samenwerking neergezet. Het team bestaat uit een groepswerker & Plant en een Bedrijfsman & Zorgdrager. Deze teamrollen vinden aanvulling bij elkaar. En de kwaliteiten van deze teamrollen zullen ingezet worden tijdens het gehele afstudeertraject. Beide teamleden dragen evenveel bij aan alle werkzaamheden van het afstudeertraject; van interviewen tot uitwerken van informatie. Uitwerken van informatie wordt voornamelijk uitgevoerd tijdens de individuele werkmomenten. Feedback wordt door beide teamleden gegeven en ontvangen. Deze feedback wordt aangedragen vanuit de ik-vorm met een open, respectvolle en eerlijke houding.
Maatregelen	Bij te laat komen van een van de teamleden wordt er koffie gehaald door degene die te laat komt. Deze bon kan niet ingediend worden aan het einde van het afstudeertraject. Indien te laat komen frequent voorkomt wordt dit besproken binnen het team. Indien een van de teamleden zich niet houdt aan gemaakte afspraken moeten degene trakteren, bespreekt het team dit en wordt er indien nodig een extra taak aan diegene gegeven. Beide teamleden zijn verantwoordelijk voor de samenwerking en moeten dit te allen tijde met elkaar bespreken. De samenwerking wordt verbroken indien de teamleden er samen niet meer uit komen. Hierbij hebben beide teamleden voldoende motivatie getoond om er samen uit te komen en is dit besproken met begeleiding van zowel school als de praktijkorganisatie.
Datum 14.-09-2016 Amy van der Mark	Datum 14.-09-2016 Karijn Jurriens

Bijlage III; Tijdsplanning

Wanneer?	Wat?	Wie?
Week 36	- Literatuur zoeken. - Opzet onderzoeksverslag. - Contact leggen met de organisatie. - Praktijkovereenkomst en geheimhoudingsverklaring.	Amy en Karijn
Week 37	- Projectmap aanmaken voor de praktijkbegeleider. - Gesprekken met diverse betrokkenen. - Inleiding en voorwoord schrijven. - Literatuur bundelen.	Amy en Karijn
Week 38	- Probleemanalyse schrijven. - Begrippenlijst schrijven. - Verdiepen in onderzoeksmethoden. - Gesprekken met diverse betrokkenen.	Amy en Karijn
Week 39	- Concept probleem analyse bespreken. - Probleem- & doelstelling formuleren. - Onderzoeksmethoden vaststellen.	Amy en Karijn
Week 40	- Opstellen van diverse onderzoeksinstrumenten. - Probleem analyse definitief maken.	Amy en Karijn
Week 41	- Inleveren plan van aanpak - Opstellen van diverse onderzoeksinstrumenten. - Gesprek met de opdrachtgever en de praktijkbegeleider. - Inplannen van onderzoeksmethode.	Amy en Karijn
Week 42	- Data verzamelen en uitwerken.	Amy en Karijn
Week 43	- Data verzamelen en uitwerken.	Amy en Karijn
Week 44	- Data verzamelen en uitwerken.	Amy en Karijn
Week 45	- Uitloop week data	Amy en Karijn

	verzamelen/uitwerken.	
Week 46	- Resultaten, conclusie en discussie schrijven.	Amy en Karijn
Week 47	- Uitloopweek.	Amy en Karijn
Week 48	- Onderzoeksrapport inleveren. - Gesprek met de diverse betrokkenen voor het samenstellen van een product.	Amy en Karijn
Week 49	- Product ontwerpen.	Amy en Karijn
Week 50	- Product ontwerpen.	Amy en Karijn
Week 51	- Product ontwerpen.	Amy en Karijn
Week 52	- Product ontwerpen.	Amy en Karijn
Week 1	- Uitloop week.	Amy en Karijn
Week 2	- Onderzoeksrapport en product inleveren (9 januari 2017). - Presentatie voorbereiden.	Amy en Karijn
Week 3/4	- Presentatie binnen de praktijkorganisatie.	Amy en Karijn

Voor afspraken met betrekking tot de samenwerking zie het samenwerkingscontract (bijlage II).

Bijlage IV; Geheimhoudingsverklaringen

Bijlage 7: Verklaring geheimhouding en zorgvuldige omgang met persoonsgegevens door studentonderzoeker

Onderzoek bij mensen of verzamelen van gegevens van mensen vereist bijzondere zorgvuldigheid. Om de privacy van betrokkenen te waarborgen, dien je als studentonderzoeker altijd vertrouwelijk en zorgvuldig met die informatie om te gaan.

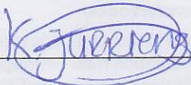
Deze geheimhoudingsplicht geldt voor alle medewerkers in zorg en welzijn. Je verbindt je aan geheimhouding door het ondertekenen van deze verklaring.

In te vullen door student:

Studentnummer	517007
Naam	Karin Jurens
Opleiding	HBO pedagogiek
Geboortedatum	13-06-1989
Geboorteplaats	Rheden

Hierbij verklaar ik dat:

- ik op de hoogte ben van de informatie en werkwijze zoals vastgelegd is in deze *Gedragcode*. Ik begrijp de informatie en werkwijze en zal me eraan houden zolang ik studeer aan de HAN;
- ik in dit kader aan niemand identificeerbaar zal openbaren wat mij tijdens het onderzoek is verteld of wat ik op een andere manier te weten ben gekomen;
- ik zorgvuldig en verantwoord omga met de onderzoeksgegevens en met de aan mij verleende toegang tot digitale gegevensdragers.

Datum	20-09-16
Handtekening	

Bijlage 7: Verklaring geheimhouding en zorgvuldige omgang met persoonsgegevens door studentonderzoeker

Onderzoek bij mensen of verzamelen van gegevens van mensen vereist bijzondere zorgvuldigheid. Om de privacy van betrokkenen te waarborgen, dien je als studentonderzoeker altijd vertrouwelijk en zorgvuldig met die informatie om te gaan.

Deze geheimhoudingsplicht geldt voor alle medewerkers in zorg en welzijn. Je verbindt je aan geheimhouding door het ondertekenen van deze verklaring.

In te vullen door student:

Studentnummer	518677
Naam	Amey van der Mark
Opleiding	Peridagogiek
Geboortedatum	22-08-1991
Geboorteplaats	Zoetermeer

Hierbij verklaar ik dat:

- ik op de hoogte ben van de informatie en werkwijze zoals vastgelegd is in deze *Gedragcode*. Ik begrijp de informatie en werkwijze en zal me eraan houden zolang ik studeer aan de HAN;
- ik in dit kader aan niemand identificeerbaar zal openbaren wat mij tijdens het onderzoek is verteld of wat ik op een andere manier te weten ben gekomen;
- ik zorgvuldig en verantwoord omga met de onderzoeksgegevens en met de aan mij verleende toegang tot digitale gegevensdragers.

Datum	20-09-2016
Handtekening	

Bijlage V; De interviewleiden.

Het doel van het interview

Het doel van de interviews is om de specifieke deelvraag te beantwoorden. Deze deelvraag zorgt er samen met de andere deelvragen voor de onderzoeksvraag beantwoord kan worden. Om naast de enquêtes een verdiepend en specifiek beeld te krijgen van hoe leefgroep de Gildekamp ouders/ verzorgers verantwoordelijk kan houden voor de behandeling in de verschillende fases, worden er interviews afgenomen bij de maatschappelijk werkster, de gedragswetenschapper, twee persoonlijk begeleiders, twee ouders/opvoeders en drie jongeren

Een aanduiding over de manier van vastleggen van het gesprek

Het gesprek wordt vastgelegd middels een voice recorder. Hier wordt voorafgaand aan het gesprek toestemming voor gevraagd. Deze toestemming wordt schriftelijk vastgelegd middels het toestemmingsformulier, welke is verkregen vanuit de HAN.

De gespreksopname wordt vervolgens schriftelijk, in letterlijke bewoording uitgewerkt. Vervolgens worden de interviews getranscribeerd. Het interview wat is afgenomen bij de jongeren is niet opgenomen middels een voice recorder, zoals beschreven in hoofdstuk drie.

Een beschrijving van de afspraken m.b.t. anonimiteit van de participanten

De afspraken rondom anonimiteit van de participanten wordt voorafgaand het interview besproken. De wensen vanuit de geïnterviewde zijn hierin leidend.

Een terugkoppeling van de resultaten

Voorafgaand aan het interview wordt er besproken of de geïnterviewde een terugkoppeling wenst na het interview. De wens van de geïnterviewde is bepalend voor het vervolg indien dit uitvoerbaar is voor de interviewers. Wanneer interviewers de wensen van de interviewee niet mogelijk achten zullen zij dit onderbouwen met argumenten en samen met de geïnterviewde zoeken naar een passende oplossing.

Het vastleggen van de volgorde van de vragen die worden gesteld.

Voorafgaand aan het stellen van de vragen worden de volgende onderwerpen besproken:

1. De kennismaking
2. Het doel van het interview
3. De wijze van interviewen
4. De duur van het interview
5. De afspraken rondom verwerken van de data
6. Een toestemming rondom het opnemen van het gesprek
7. De afspraken rondom het stellen van vragen

Deelvraag 1:

Wat is er nodig om de ouders/opvoeder tijdens de instroomfase van de cliënt op leefgroep de Gildekamp, verantwoordelijk te houden voor de behandeling?

Deelvraag 2:

Wat is er nodig om de ouders/opvoeder tijdens de behandelfase van de cliënt op leefgroep de Gildekamp, verantwoordelijk te houden voor de behandeling?

Deelvraag 3:

Wat is er nodig om de ouders/opvoeder tijdens de uitstroomfase van de cliënt op leefgroep de Gildekamp, verantwoordelijk te houden voor de behandeling?

Vragen:

(Deze vragen zijn uitgangsvragen, er wordt continu doorgevraagd door de interviewers.

Hier wordt gebruik gemaakt van verdiepende en specificerende vragen.)

Intake fase

1. Uit de enquête komt naar voren dat er bij het intakegesprek soms wel en soms geen intakeformulier wordt gebruikt. Indien deze wel worden gebruikt waar worden deze formulieren verwerkt?
2. Uit de enquête komt naar voren dat er bij het intakegesprek niet (altijd) wordt gevraagd naar hoe de ouder de uithuisplaatsing heeft ervaren. Kunt u mij hier iets meer over vertellen?
3. Wat zou voor u helpend zijn om dit onderwerp aan te kaarten tijdens het gesprek?
4. Worden er tijdens het intakegesprek afspraken gemaakt met de ouders met betrekking tot het onderhouden van contact met de groepsleiding?
5. Worden er tijdens het intakegesprek afspraken gemaakt met de ouders met betrekking tot het onderhouden van contact met hun kind?
6. Wordt er tijdens het intakegesprek het sociale netwerk van de ouders in kaart gebracht? Zo ja, hoe wordt dit gedaan?

Behandelingsfase

7. Uit de enquête komt naar voren dat de verwachtingen tussen de groepsleiding en de ouders/opvoeders bespreekbaar wordt gemaakt tijdens de behandelfase. Hoe wordt dit gedaan? Wat is hierbij helpend voor u?
8. Uit de enquête komt naar voren dat verschillende professionals met de ouders kunnen bespreken hoe zij tegenover de terugplaatsing staan. Kunt u hier iets meer over vertellen?

Uitstroomfase

9. Uit de enquête komt naar voren dat het sociaal netwerk rondom de ouders wisselend op de hoogte wordt gesteld van te terugkeer naar huis van het kind. Kunt u dit toelichten?
10. Wat zouden jullie hierin willen?

Deelvraag 4:

Welke behoefte hebben de ouders/opvoeders met betrekking tot de samenwerking met de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp?

Vragen:

(Deze vragen zijn uitgangsvragen, er wordt continu doorgevraagd door de interviewers.

Hier wordt gebruik gemaakt van verdiepende en specificerende vragen.)

1. Hoe lang verblijft uw kind momenteel op leefgroep de Gildekamp?
2. Kunt u zich nog herinneren hoe de eerste kennismaking met leefgroep de Gildekamp was?
3. Is er tijdens de kennismaking met u gesproken over doelen voor het gezin?
4. Wat zou u ervan vinden als er voor u thuis ook doelen worden opgesteld?
5. Aan welke doelen zou u willen werken?

6. Op welke manier kan leefgroep de Gildekamp u daarmee helpen?
7. Kunt u ons iets vertellen over het eerste contact met de maatschappelijk werkster?
8. Hoe vind u het contact met de maatschappelijk werkster?
9. Hoe vaak heeft u contact met de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp?
10. Hoe vindt u dat dit contact gaat?
11. Wie is de persoonlijk begeleider van uw kind?
12. Hoe vind u dat het contact met de persoonlijk begeleider verloopt?
13. Heeft u hier wensen in?
14. Op welke manier heeft u contact met leefgroep de Gildekamp?
15. Wat zou u fijn vinden in het contact met leefgroep de Gildekamp?
16. Als er belangrijke veranderingen zijn rondom uw kind, bijv. afspraken rondom het eten. Neemt de Gildekamp dan contact met u op?
17. Zou u dit willen?
18. Wat heeft u nu te zeggen over de afspraken rondom bedtijd, telefoon gebruik etc.?
19. Heeft u hier wensen in?
20. Wat heeft u nu te zeggen over de keuzes rondom school, dingen die u belangrijk vindt (normen & waarden)?
21. Heeft u hier wensen in?
22. Wie is er nu verantwoordelijk voor uw kind?
23. Wat zou u willen qua verantwoordelijkheid voor uw kind?
24. Welke cijfer geeft u het contact met leefgroep de Gildekamp nu?
25. Wanneer zou u leefgroep de Gildekamp het cijfer 10 geven?

Deelvraag 5:

Welke behoefte hebben de jongeren met betrekking tot de samenwerking met de groepsleiding van leefgroep de Gildekamp?

Vragen:

(Deze vragen zijn uitgangsvragen, er wordt continu doorgevraagd door de interviewers.

Hier wordt gebruik gemaakt van verdiepende en specificerende vragen.)

1. (Onderzoeker verteld:) Ik heb hier een tekening van leefgroep de Gildekamp. Hier verblijf je nu een tijdje, wanneer ben je hier voor het eerst binnen geweest?
2. Hoe was het voor jou toen je hier voor het eerst binnen kwam?
3. Wat viel je op?
4. Wat vond je fijn?
5. Wat vond je niet fijn?
6. Was je bij het kennismakingsgesprek?
7. Hoe was dat gesprek voor jou?
8. Wist je bij je terecht kon voor vragen?
9. Wie is jou persoonlijk begeleider? (laat de jongere diegene tekenen.)
10. Hoe gaat het tussen jou en je persoonlijk begeleider?
11. Hoe gaat het tussen je ouders/ opvoeders en jou persoonlijk begeleider?
12. Toen kwam je waarschijnlijk vanaf het huis van je ouders opvoeders? (indien ja, klapt de onderzoeker het blad open waarop een huis zichtbaar is?)
13. Wie is er belangrijk voor jou in dit huis? (laat de jongere diegene tekenen.)
14. Wat maakt diegene zo belangrijk?

15. (Onderzoeker tekent een pijl van het huis naar de groep) Wat heb jij nodig van thuis om je hier fijn te voelen?
16. Wat kunnen jouw ouders/opvoeders doen zodat jij je hier fijn voelt?
17. Wat kan de groepsleiding doen zodat jij je hier fijn voelt?
18. Kunnen je ouders/opvoeders en de groepsleiding samen iets doen zodat jij je fijn voelt op de groep?
19. (Onderzoeker tekent een pijl van de groep naar het huis en zegt:) Stel je gaat ooit weer thuis wonen, ik weet niet wanneer, Wat moet er dan mee vanaf de groep naar huis? (laat de jongere dit boven de pijl tekenen)
20. Hoe moet dat eruit zien, als je weer richting huis gaat werken? (laat de jongere het in het huis schrijven/tekenen)
21. Hoe lang van tevoren wil je weten dat je naar huis gaat werken?
22. Wat moet er gebeuren in die periode?
23. Wat moet er thuis veranderd zijn?
24. Kan de groepsleiding jou helpen op het moment dat je weer thuis gaat wonen?
25. Wat kan er thuis zijn om ervoor te zorgen dat het goed gaat? (laat de jongere het tekenen)
26. Zijn er nog dingen, die we niet getekend hebben, maar wel belangrijk voor jou als je weer richting huis gaat werken?

Deelvraag 6:

Welke best practice bestaan er al op leefgroep de Gildekamp met betrekking tot de samenwerking tussen de ouders/opvoeders en de groepsleiding, waardoor een terugplaatsing mogelijk werd?

Vragen:

(Deze vragen zijn uitgangsvragen, er wordt continu doorgevraagd door de interviewers. Hier wordt gebruik gemaakt van verdiepende en specificerende vragen.)

1. Als u terug kijkt op een casus waarin de cliënt terug naar huis is geplaatst, welke aspecten waren hierin belangrijk?
2. Wat maakte deze terugplaatsing tot een succes?
3. Welke onderdelen van de voorbereiding vanuit leefgroep de Gildekamp maakte een terugkeer naar huis mogelijk?
4. Wat zorgde volgens u voor een passende overgang van de leefgroep naar thuis?
5. Welke rol speelden de ouders in de voorbereiding op een terugplaatsing naar huis?
6. Welke succesvolle aspecten uit het verleden, met betrekking tot de terugplaatsing, zouden volgens u bij iedere casus behouden moeten blijven?
7. Wat werd er aan nazorg geboden op het moment dat de cliënt leefgroep de Gildekamp verlaat?
8. Hoe verliep de nazorg?
9. Wat maakte voor u de geleverde nazorg tot een succes?
10. Kunt u hier een praktijk voorbeeld van geven?
11. Welke succesvolle aspecten uit het verleden, met betrekking tot de nazorg, zouden volgens u bij iedere casus behouden moeten blijven?
12. Is er een tevredenheidsonderzoek gedaan onder de cliënten toen zij weer thuis woonden?

Bijlage VI; Volledige resultaten van de enquête van de medewerkers deelvraag 1t/m 3

Intake fase	Frequentie	N=9
Functie medewerkers groep - Gedragswetenschapper - Persoonlijk begeleider - Maatschappelijk werkster - Begeleider	1 5 1 2	9
Aanwezig bij het gesprek: - De client, - De ouders - De gedragswetenschapper - De maatschappelijk-werkster, - De persoonlijk begeleider	7 9 8 6 9	
Er wordt een intakeformulier gebruikt	8	9
Er wordt geen toestemming gevraagd voor het gebruik van het intakeformulier	6	9
De Gedragswetenschapper of de persoonlijk begeleider leidt het intakegesprek	7	9
Het doel van het gesprek wordt in >80% van de gevallen benoemd	7	9
Er wordt in >80% van de gevallen informatie gegeven over het verblijf op leefgroep de Gildekamp	9	9
De hulpvraag van het kind wordt in >80% van de gevallen in kaart gebracht	8	9
De hulpvraag van de ouders wordt in > 80% in kaart gebracht	8	9
Het perspectief van het kind wordt in >80% van de gevallen besproken met de ouders.	7	9
Er wordt gevraagd hoe de ouders de uithuisplaatsing hebben ervaren: - Ja, in > 80% - Ja, in 50-80% - Ja, in < 50% - Nee	1 3 1 3 1	9
Het perspectief van de ouders	5	9

m.b.t. de uithuisplaatsing wordt in 50-80% van de gevallen besproken		
De verwachtingen tussen de groepsleiding en de ouders en vice versa wordt besproken	6	9
Er wordt in 50-80% van de gevallen aan de ouders gevraagd naar de verwachtingen m.b.t. de bejegening van het kind	4	9
Er wordt in > 80% van de gevallen gevraagd of de ouders wensen hebben m.b.t. het contact met de groep	6	9
Het sociale netwerk van de ouders wordt niet in kaart gebracht	5	9

Behandelfase	Frequentie	N=9
Wanneer er een voogd betrokken is bij het gezin worden zowel de voogd als de ouders op de hoogte gesteld over ontwikkelingen	9	9
De ouders kunnen direct contact opnemen met de groep	9	
In 50-80% van de gevallen wordt er rekening gehouden met de wens van ouders m.b.t. het onderhouden van het contact met het kind	6	9
Specifieke wensen van de ouders m.b.t. de opvoeding worden uitgevoerd	7 (Alleen wanneer ouders gezag hebben over het kind of als er goedkeuring is van de voogd indien betrokken)	9
Ouders worden betrokken bij het opstellen van nieuwe behandeldoelen	6	9
De maatschappelijk werker werkt met de ouders aan de opvoedvaardigheden	9	9
Er wordt in >80% van de gevallen gekeken naar hoe de thuissituatie op dat moment is	7	9

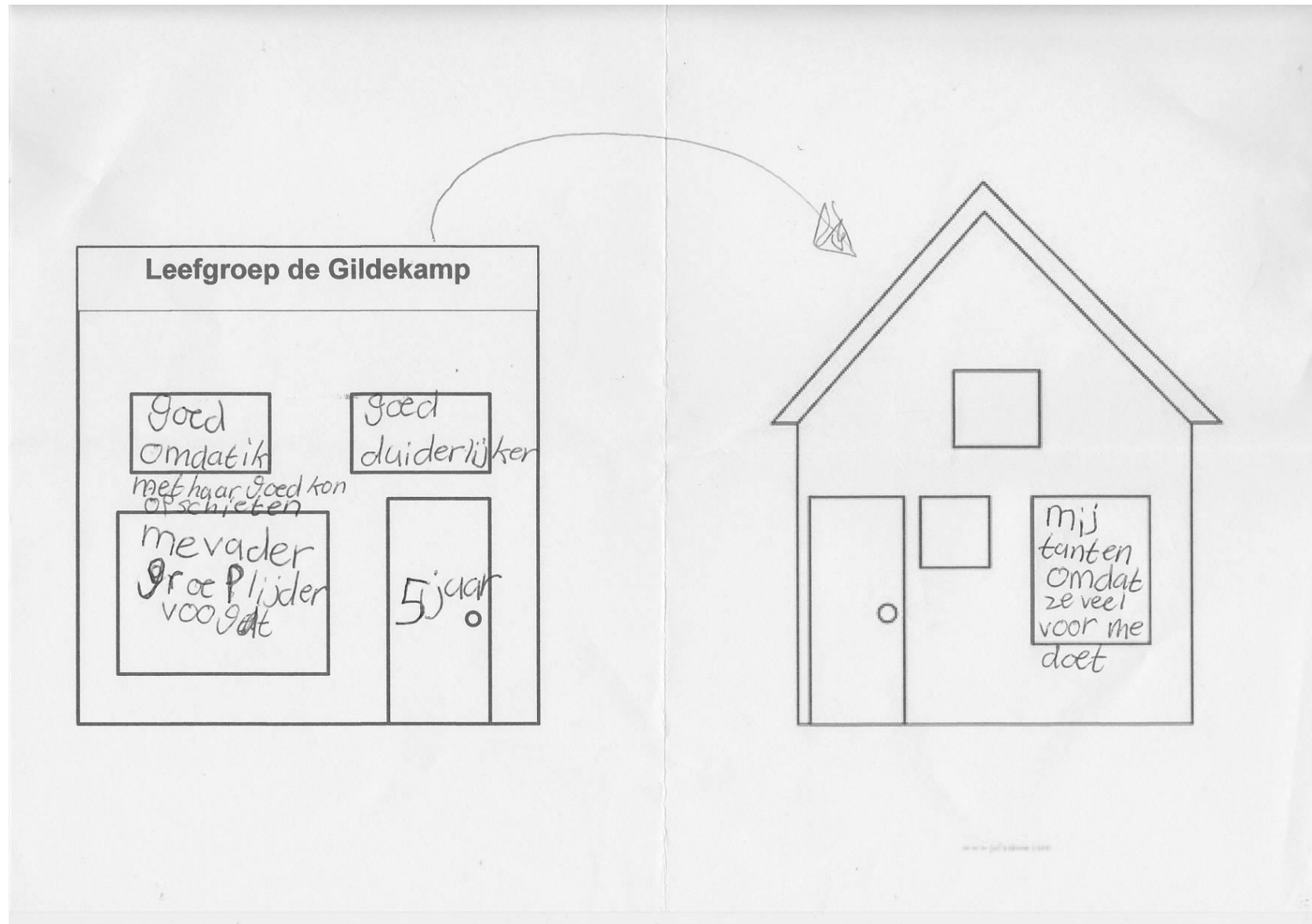
Er wordt in >80% van de gevallen gekeken naar welke opvoedvaardigheden gewerkt dienen te worden	8	9
Verwachtingen tussen de ouders en groepsleiding word in >80% va de gevallen bespreekbaar gemaakt	6	9
De ouders worden voorbereid op de terugkomst van het kind door middel van gesprekken met de groepsleiding	9	9
Er wordt in >80% van de gevallen met de ouders besproken hoe zij tegenover de terugplaatsing staan	9	9

Uitstroomfase	Frequentie	N=9
Er wordt in >80% van de gevallen samen met de ouders gekeken naar de thuissituatie waarin het kind terugkeert	9	
Er wordt in >80% van de gevallen met de ouders besproken welke wensen zij hebben m.b.t. de nazorg	7	9
Er wordt in >80% van de gevallen met de ouders besproken welke hulp gewenst is	7	9
Er vindt in >80% van de gevallen een exitgesprek plaats	5	9
In >80% van de gevallen kunnen ouders contact opnemen met leefgroep de Gildekamp wanneer het kind weer thuis woont	8	9
In >80% van de gevallen worden ouders geactiveerd tot het vinden van een passende school in de buurt	5	9
De medewerkers van Pluryn weten welke vormen van nazorg er mogelijk zijn voor de cliënten van leefgroep de Gildekamp	7	9

Bijlage XI; Tekening K1, visualiserend interview.

Bijlage XII; Tekening KH1, visualiserend interview.

Bijlage XIII; Volledige resultaten enquête van de jongeren.

N=8

1. Ben je een jongen of een meisje?
 - Jongen 7
 - Meisje 1

2. Op wat voor een school zit je?
 - Speciaal onderwijs 2
 - Voortgezet speciaal onderwijs 3
 - Praktijkonderwijs 1
 - Basisschool
 - VMBO 2
 - MBO
 - Havo
 - Ik ga momenteel niet naar school.
 - Anders,

3. Hoelang woon je op een groep van Pluryn?

1 maand, 2 maanden, 1 jaar, 5 maanden, een week, een paar maanden en een paar maanden.

4. Weet je de doelen waar je aan werkt op de Gildekamp?
 - Ja 6
 - Nee 1

5. Weten je ouders/opvoeders aan welke doelen je werkt?
 - Ja 7
 - Nee 1

6. Hebben je ouders/opvoeders ook doelen waar zij aan moeten werken?
 - Ja 1
 - Nee (sla vraag 7 over) 3
 - Weet ik niet (sla vraag 7 over) 4

7. Welke doelen hebben je ouders/opvoeders?

Hoe ze met mij om moeten gaan.

8. Heb je telefonisch contact met je ouders/opvoeders?
 - Nee 2
 - Ja, minder dan een keer per week

○ Ja, een keer per week	2
○ Ja, iedere dag	4
○ Ja, een paar keer per dag	
9. Zou je dit vaker willen?
○ Ja	5
○ Nee	3
10. Hoe vaak hebben je ouders/opvoeders contact met de groepsleiding?
○ Geen	
○ Ja, minder dan een keer per week	2
○ Ja, een keer per week	5
○ Ja, iedere dag	
○ Ja, een paar keer per dag	
○ Weet ik niet	1
11. Hoe vaak zou je willen dat je ouders/opvoeders contact hebben met de groepsleiding?
○ Geen	
○ Ja, minder dan een keer per week	
○ Ja, een keer per week	5
○ Ja, iedere dag	2
○ Ja, een paar keer per dag	
○ Anders, namelijk:.....Weet ik niet.....	1
12. Hoe vaak zie je je ouders/opvoeders?
○ Minder dan een keer per maand	
○ Een keer per maand	
○ Een keer in de twee weken	3
○ Een keer in de week	2
○ Ieder weekend	2
○ Meer dan twee dagen per week	1
13. Hoe vaak komen je ouders/opvoeders langs op de Gildekamp?
Ophalen en wegbrengen mag je NIET meerekenen!
○ Mijn ouders/opvoeders komen niet	2
○ Minder dan 4 keer per jaar	1
○ Tussen de 4 en 8 keer per jaar	
○ Iedere maand	3
○ Iedere week	1
○ Wisselend	1
14. Zou je willen dat je ouders/opvoeders vaker langs komen?

- Ja 5
- Nee 3

15. Stel je voor, je wil voortaan graag wat later naar bed.

Aan wie moet je dan toestemming vragen?

- De groepsleiding 3
- Mijn ouders/opvoeders
- Allebei 5
- Anders:.....

16. Vind je dat je ouders/opvoeders goed samenwerken met de groepsleiding?

- Ja 7
- Nee 1

17. Wat zou je anders willen aan de samenwerking tussen jouw ouders/opvoeders en de groepsleiding?

Meer mondeling contact, niks gaat gwn goed vind ik, niets, beter communiceren, beter contact, beter overleggen, mijn beter tegen kunnen reageren.

18. Hoe zou dat voor jou zijn, als deze dingen veranderd zijn?

Fijn, fijner, goed

19. Zijn je ouders/opvoeders en de groepsleiding het vaak eens met elkaar?

- Ja altijd
- Ja meer dan 50% wel 6
- Nee minder dan 50% niet 2
- Nee nooit

20. Opmerkingen over de samenwerking tussen je ouders/opvoeders kan je hier opschrijven

- Vastere afspraken

Bijlage XIV; Volledig overzicht van de schaalmeting van de ouders/opvoeders.

N=6

Vraag	Heel goed	Goed	Redelijk	Slecht	Heel slecht
1. Het kennismakingsgesprek op de Gildekamp verliep _____	1	5			
2. Tijdens het kennismakingsgesprek is er _____ met mij besproken wat er van mij als ouder/opvoeder verwacht wordt.	1	4	1		
3. Toen mijn kind net op de Gildekamp woonde, had ik hier een _____ gevoel bij.	1	2	3		
4. Tijdens het kennismakingsgesprek is er _____ gevraagd naar hoe ik het vond dat mijn kind op de Gildekamp ging wonen.	1	3	2		
5. Ik weet _____ welke doelen mijn kind heeft.	2	3	1		
6. Ik weet _____ welke doelen ik heb als ouder/opvoeder.	2	3	1		
7. Ik vind het contact met de groepsleiding van de Gildekamp _____ verlopen.	1	3	2		
8. Als ik een vraag heb over mijn kind weet ik _____ bij wie ik moet zijn.	3	3			
9. Als ik een vraag stel aan de Gildekamp krijg ik hier _____ antwoord op.	2	1	3		
10. Als ik iets door geef aan de Gildekamp gaan zij hier _____ mee om.	2	1	3		
11. Ik krijg _____ steun van de Gildekamp rondom de opvoeding van mijn kind.	2	1	3		
12. Als er dingen veranderen op de school van mijn kind, wordt ik hier _____ door op de hoogte gebracht.	1	2	2	1	
13. Veranderingen rondom mijn kind worden _____ met mij besproken.	1	3	2		
14. De beslissingen rondom mijn kind worden _____ samen met mij gemaakt.	3	3			

	Heel Goed	Goed	Redelijk	slecht	Heel slecht
15. Thuis kan ikmet mijn kind aan de doelen werken.	1	1	3	1	
16. Als mijn kind in de toekomst terugkeert naar huis verwacht ik dat dit _____ verloopt.	3	1	1		
17. Ik denk dat de Gildekamp mij _____ helpt wanneer mijn kind weer thuis komt wonen.	2	1	3		

Welke rapport cijfer geeft u leefgroep de Gildekamp?

1	2	3	4	5	6	7,6	8	9	10
---	---	---	---	---	---	-----	---	---	----

Eventuele opmerkingen over de samenwerking tussen u en leefgroep de Gildekamp kunt u hier opschrijven:

- Het wordt beter, maar ze hebben wat betreft autisme te weinig ervaring en hebben mijn kind behoorlijk onderschat. En mij in het begin niet serieus genomen wat betreft mijn verhaal.
- Bij vraag 16 is eenmaal n.v.t. ingevuld.
- Er is bij één enquête een opmerking geschreven bij vraag 9 tot en met 11; Dit wisselt erg qua persoon.

Wat is uw grootste wens voor u en uw kind samen?

- Om heel heel heel snel weer bij elkaar te zijn.
- Goed contact met haar.
- Dat hij lekker in zijn vel komt te zitten en gelukkig wordt.
- Dat mijn kind zo zelfstandig mogelijk volwassen kan worden en hij op een goede manier de weekenden thuis kan doorbrengen.
- Dat hij thuis komt wonen en een baan heeft.
- Dat hij zich op sociaal emotioneel vlak goed blijft ontwikkelen. Dat hij voldoende zelfvertrouwen heeft voor een goed toekomst. Dat hij zelf hobbels kan overwinnen en dat hij gelukkig is!

Bijlage XV; Volledig overzicht van de ouders/opvoeders van wie het kind een uitstroomtraject heeft gevolgd.

Vraag	OH1	OH2	Bevindingen
1. Wat is uw geslacht? Waarom? Om in te komen in de structuur van de enquête.	Man en vrouw	Vrouw	n.v.t.
2. Wat is uw leeftijd? Waarom? Om in te komen in de structuur van de enquête.	45/45	44	De gemiddelde leeftijd is 44,7
3. Wat vond u van de voorbereiding op de terugkeer naar huis van uw kind? Waarom? We hebben deze vraag gesteld om een algemeen beeld te krijgen over hoe de ouders/opvoeders de voorbereiding op de terugkeer naar huis hebben ervaren.	Heel goed/ Heel goed	Goed	De ouders/ opvoeders ervaren de voorbereiding op terugkeer naar huis goed tot heel goed.
4. Wat vond u belangrijk in die voorbereiding? Waarom? We wilde graag weten wat de ouders/opvoeders belangrijk vonden, dit kunnen we meenemen in het ontwerpen van een nieuw product.	Duidelijke tijdsplanning. Dat er nazorg betrokken bleef. Goede voorbereiding d.m.v. handvatten.	Dat alles word geregeld voordat het kind naar huis komt.	De ouders/ opvoeders vinden het belang van voorbereiding en betrokkenheid naderhand belangrijk.
5. Werd er aan u gevraagd of u hulp wenste na leefgroep de Gildekamp? Waarom? We wilde zicht krijgen op de huidige situatie bij leefgroep de Gildekamp.	Ja/ ja	Ja	De leefgroep heeft in beide gevallen gevraagd of er nog hulp gewenst was bij de ouders/ opvoeders thuis.
6. Welk rapportcijfer, van 1-10, zou u de voorbereiding geven? Waarom? Dit laat zien hoe tevreden de ouders/opvoeders zijn geweest over deze periode.	8/8	8	8
7. Hoe zou u de samenwerking met de groepsleiding omschrijven? Waarom? We hebben deze vraag gesteld om dit te kunnen vergelijken met de ouders/opvoeders van wie er nu kinderen op leefgroep de Gildekamp verblijven.	Heel goed/ heel goed	Goed	De ouders/ Opvoeders zijn tevreden over de samenwerking dit zij hebben/hadden met de groep.
8. Krijgt u nog hulp vanuit leefgroep de Gildekamp nu uw kind weer thuis woont? Waarom? Door zicht te krijgen in de huidige situatie wordt	Nee/nee Tot 2 maanden geleden wel.	Ja	Er is nog hulp aanwezig of deze heeft plaatsgevonden na de

<i>helder wij wat er mogelijk nog ingezet kan worden, wat bewezen is vanuit de literatuur of informatie vanuit de praktijk.</i>			terugplaatsing.
9. Van wie krijgt u deze hulp? Waarom? Door te weten wie deze hulp nu biedt, kan hier rekening mee gehouden worden met het ontwerpen van het product. Dit kan dan beter aansluiten bij de huidige situatie.	De persoonlijk begeleider.	De persoonlijk begeleider	De persoonlijk begeleider heeft de nazorg uitgevoerd.
10. Wat vond/vindt u van die hulp? Waarom? We wilde weten hoe tevreden de ouders/opvoeders waren over deze hulp.	Heel goed/heel goed	Goed	De ouders/ opvoeders hebben deze nazorg als goed tot heel goed ervaren.
11. Wanneer u na de thuiskomst van uw kind vragen had bij wie kon u toen terecht? Waarom? Om aan te sluiten bij de huidige situatie is het voor ons van belang om te weten wie deze hulp heeft geboden.	De persoonlijk begeleider en indirect de gedragswetenschapper.	Bij de groepsleiding en bij de Gezins- en woonbegeleider.	Er zijn wisselende aanspreekpunten voor de ouders, maar de groepsleiding wordt door beide benoemd.
12. Wat vond u belangrijk in de hulp toen uw kind weer thuis woonde? Waarom? We wilde weten wat de ouders/opvoeders hier belangrijk aan vonden zodat hier rekening mee gehouden kan worden in het ontwerpen van een product.	De veiligheid van een bekend persoon en vertrouwen.	Dat ik nog iemand kan bellen als ik vragen heb.	Vertrouwen, veiligheid van een bekend persoon die gebeld kan worden bij vragen wordt als belangrijk aangegeven door de ouders/opvoeders.
13. Welk rapportcijfer, van 1-10, zou u deze zorg geven? Waarom? Dit laat een algemene tevredenheid van de nazorg zien.	9/9	8	8,7
14. Eventuele opmerkingen over leefgroep de Gildekamp kunt u hier schrijven. Waarom? Op deze manier hebbend de ouders/opvoeders de ruimte om eventuele onderwerpen die niet bevraagd zijn, wel te beschrijven.	Individuele begeleiding van een bekende groepsleider is zeer gewenst voor het kind en de ouders. Een dagbehandeling is bespreekbaar per gezin, maar niet vanuit gaand dat dat gebeurt.	-	Individuele begeleiding wordt als toevoeging benoemd vanuit een bekende groepsleider. Daarnaast geven de ouders/opvoeders aan dat er ook andere mogelijkheden van nazorg mogelijk zijn.

Bijlage XVI; Aantekening van de visualiserende gesprekken met de jongeren.

K1:

- Ik ben hier al heel lang.
- Ik vond het niet leuk toen ik hier moest wonen,
- Ik vind het stom op de groep en leuk bij mama.
- Ik wil wel dat mama nu vaker langs komt op de groep.
- Ik moet luisteren naar mama. Mama moet rusten nu.
- Als ik naar huis mag wil ik wel nog iets leuks doen op de groep.
- Ik dan naar de Efteling of een feestje.
- Als ik bij mama mag wonen wil ik wel dat mijn persoonlijk begeleider langs komt.
- Ik wil ook nog wel soms op de groep langskomen.

K2:

- Ik vond het eng toen ik hier voor het eerst was. Er was niets wat hielp en er waren geen leuke dingen.
- Ik ben hier nu drie weken.
- Mijn gedrag moet anders zijn voordat ik naar huis kan gaan. Ik moet rustiger worden. Ook moet ik doen wat er wordt gezegd.
- Ik zou wel meer contact willen met mijn vader.
- Als ik naar huis terug mag wil ik dit op tijd weten.
- Er is wel ondersteuning voor mij, maar niet voor mijn ouders.
- Weet ik veel of mijn ouders contact hebben met mijn persoonlijk begeleider. Ik denk het niet, maar ik ben hier ook nog niet zo lang.
- Ik heb goed contact met mijn persoonlijk begeleider.
- Ik zou wel bij mijn vader willen gaan wonen.

KH1:

- Ik heb vijf jaar op de Gildekamp gewoond.
- Ik vond het niet leuk om naar een groep te moeten.
- Mijn doel was; Als je praat kijk je iemand aan.
- Ik mocht eerst de weekenden naar mijn tante, toen ook tijdens de korte vakanties en uiteindelijk ook de zomervakantie. Dit was een opbouw van een paar jaar.
- Er werd op de groep geen rekening gehouden met mijn geloof. Ik kreeg wel Halal voeding maar de groepsleiding wist niets van de Islam.
- Er zouden meer culturele groepsleiders moeten werken.
- Mijn persoonlijk begeleider komt nog op bezoek, dit stond al eerder gepland, maar dit kon toen niet doorgaan.
- Ik woon nu sinds vier weken bij mijn tante.
- De voogd is nog niet langs geweest, dit had wel wat sneller gemoeten.
- Het was heel lang niet duidelijk waar ik mocht wonen. Er is drie jaar lang naar huis gewerkt. Het was eerste de bedoeling dat ik bij mijn zus of mijn ouders zou gaan wonen. Dit mocht later toch niet.
- De huisarts is nog niet overgezet en mijn zorgverzekeringspas ligt nog op de groep.
- Mijn adres moet ook nog gewijzigd worden.
- Ik ben al drie keer op de groep langs geweest. Soms had ik nog iets daar liggen wat ik even op ging halen.